

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 13 juni 2016*§ 3 Interpellation om trygghet från sexuella ofredanden i Stockholms offentliga miljöer (nr 2016:4)*

Anförande nr 1

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

Borgarrådet B r i n c k (M): Fru ordförande! Jag vill å Anna König Jerlmyrs vägnar tacka för svaret, som är långt och utförligt men möjligen inte fullt så innehållsrikt som jag hade hoppats. Majoriteten fortsätter att ducka i den här frågan på ett beklagligt sätt. Vi ser en kraftigt ökad frekvens anmälningar om sexuella ofredanden.

De anmälningar som förekommit i samband med ungdomsfestivalen mörkades faktiskt. Det finns inte ett ord om vad man gjorde, man vill inte prata om det som dök upp i samband med festivalen förra året. Det här är helt oacceptabelt. Vi måste naturligtvis markera mot det här beteendet och ingripa för att upprätthålla lag och ordning och framför allt garantera besökarnas trygghet när de deltar i den här typen av evenemang.

Men det finns även konsekvenser för alla stockholmare samtidigt som man inte presenterar en långsiktig fungerande lösning på de här problemen. Vi ser till exempel att besökarantalet vid Eriksdalsbadet har sjunkit kraftigt. Sammansättningen på de besökare som fortfarande kommer dit har förändrats. Det är färre kvinnor och flera män. Det är inte acceptabelt. Våra simhallar är till för alla stockholmare, och det är vår skyldighet att se till att alla kan vara trygga där.

Vi tycker att majoriteten måste ta detta på större allvar. Man måste införa en åtgärdsplan med till exempel register över de personer som betar sig illa i våra anläggningar. Vi tycker att det är viktigt med möjligheten till en kameraövervakning på anläggningarna. Det tycks vara möjligt, även om det inte sker så fort som man skulle vilja. Det är möjligt att porta bråkstakare på fotbollsarenor, så varför skulle man inte kunna göra det när det gäller simhallarna?

Det är inte rimligt att staden ger efter för den här typen av beteenden. Stockholm är en modern, urban, jämställd stad, och det här är inte ett beteende och agerande som är acceptabelt någonstans, allra minst i en sådan stad, i synnerhet som jag tänker på den väldigt höga svansföring som den rödgröna majoriteten har haft sedan valet om det här med jämställdhet, genusfrågor och normkritik. Men man vill inte presentera någon form av konkreta åtgärder alls om hur man skulle kunna lösa sådana här problem.

Jag skulle vilja att borgarrådet kom tillbaka till den här församlingen med svar och förslag på långsiktiga lösningar. Hur ser man på de här utmaningarna och problemen? Har ni några konkreta förslag på hur vi ska kunna stärka kvinnors rätt att vistas i det offentliga rummet utan att bli trakasserade? Eller är det så att ni anser att jämställdhetsanalyser i budgeten, normkritik och genusbudgetering är det som gör att de här problemen ska lösas?

Anförande nr 3

L i s a P a l m (FI): Fru ordförande! Det är bra att Moderaterna nu lyfter de här frågorna. Jag har fått vänta länge på att få tala om den här interpellationen. Det är bra att man lyfter frågor om sexuella trakasserier och rätten till det offentliga rummet, något som för oss tjejer ofta begränsas liksom de utrymmen som vi har att röra oss i. Jag kan tycka att det är intressant att interpellanten beskriver Stockholm som en jämställd stad. Stockholm är inte en jämställd stad. Det är därför som Feministiskt initiativ har röstats in i det beslutsfattande rummet. Den här majoriteten har höga ambitioner vad gäller att skapa en jämställd stad.

Därför är det bra att interpellanten har uppmärksammat vårt höga tonläge eller rättare sagt våra höga ambitioner när det gäller att skapa en jämställd stad. Vi gör det på många olika sätt. Det handlar om att ha en feministisk analys i alla politikens områden. Man måste kunna se de strukturer som gör att tjejer begränsas i de offentliga rummen gäller genomgripande ett patriarkalt samhälle, och därför är det viktigt att ha en genusbudgetering. Normkritik i skolan och förebyggande insatser måste alltid ske.

Vi satsar på våldspreventivt arbete. Det är ett arbete som gör att tjejer kommer att kunna röra sig mer fritt i de offentliga rummen. Vi har anställt en trygghetskoordinator som nu kommer att se över hur det är på festivaler. Vi arbetar med jämställdhetsproblem, med normkritik i skolan och det förebyggande arbetet. Problemet från Moderaternas håll är att brotten redan har begåtts när man börjar prata om mer polisiära insatser och mer övervakning. Det betyder att tjejer redan har blivit utsatta för ett brott innan man kan börja utreda, och man ska få något slags upprättelse för det.

Det vi gör är att vi arbetar förebyggande. Men det skulle vara intressant att höra vad Moderaterna har för förslag för att arbeta förebyggande mot sexuella trakasserier så att vi tjejer inte ska behöva bli utsatta för trakasserier, för jag har inte hittat ett enda förslag om det.

Anförande nr 4

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Det är hedervärt att Moderaterna tar upp den här frågan. Sedan är det väl problematiskt att de här sexuella övergreppen på festivaler inte är någonting nytt, utan det har pågått även under den tid då Alliansen hade makten. Man kan fråga sig: Vad gjorde Moderaterna under den perioden för att stävja sexuella övergrepp? Hade man agerat och gjort det resolut hade man kunnat förhindra att många flickor blivit utsatta för den här typen av övergrepp. Jag tycker att det är djupt beklagligt. Jag tycker att det är genomgående i Moderaternas politik att det först är när man själv inte behöver ta hårda och tuffa beslut som man kommer med sina förslag. Jag tycker att det är djupt beklagligt, och jag hoppas att man i framtiden, om man hamnar i en position där man är en del av makten, inte bara pratar utan också är beredd att genomföra en del åtgärder som gör att man stävjar bland annat den kvinnosyn som nu växer fram inte minst här i Stockholm.

Anförande nr 5

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag vill såklart inleda med att konstatera att det viktigaste är att tjejer naturligtvis har, precis som alla andra människor, rätt till sin egen kropp ovillkorligt. Den typ av brott som interpellationen tar upp kan vi aldrig

någonsin acceptera, inte i vår stad och ingen annanstans heller. Därför är jag väldigt glad att Anna König Jerlmyr har väckt den här interpellationen och uppmärksammar de ökningarna av anmälningar som vi faktiskt såg i våra bad i vintras.

Tyvärr är det inte någonting som är isolerat i våra bad. Aftonbladet har just nu en artikelserie "Inte ensam" som väldigt tydligt visar att tusentals kvinnor varje vecka utsätts för sexuella ofredanden och att varannan kvinna uppger att man någon gång har varit utsatt.

När vi såg ökningen på just Eriksdalsbadet tillsatte vi omgående en trygghetsöversyn. Tyvärr är inte det här någonting nytt. Vi har haft problem på Eriksdalsbadet och andra bad under en lång tid. Men när vi såg en ökning tyckte vi att det var viktigt att göra starka insatser på en gång. Förvaltningen dubblade personalen under kvällar och helger, polisen ökade sin närvaro. Vi har ansökt hos länsstyrelsen om kameraövervakning, och vi försöker med hjälp av jurister se hur vi på effektivast sätt kan se till att personer som inte sköter sig inte heller är välkomna på våra bad. Jag tror att alla vet att det inte är helt enkelt att föra register över människor, men självklart ska inte personer som inte sköter sig vara välkomna och förstöra för andra i våra badhus.

Men detta är en betydligt större fråga. Det handlar om förebyggande arbete, och där är vi en bit på väg. Det är fråga om åtgärder som borgarrådet Brinck tyvärr valde att raljera över. Det handlar också om repressalier, och det är en i grunden polisiär angelägenhet att se till att brott som begås följs upp och åtalas.

Vi måste göra det här gemensamt. Som ansvarig för våra festivaler och våra barn tar staden ett stort ansvar och ska fortsätta att arbeta både proaktivt och hjälpa polisen att ta hand om de fall som faktiskt uppmärksammas. Självklart är tryggheten för alla unga kvinnor liksom för andra besökare högst på dagordningen för både förvaltningen och politiken. Jag välkomnar absolut oppositionen att delta i det konstruktiva arbetet för att skapa trygghet. Det är inte en sanningsenlig bild att det här är ett nytt problem som har uppkommit under den här majoriteten.

Anförande nr 6

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Jag betvivlar inte borgarrådet Bjuggrens goda vilja och goda intentioner i den här frågan. Det är inte riktigt det som är problemet. Raljerade – ja, faktiskt gjorde jag det därför att de här åtgärderna, genuskritik och normkritik, är en patentlösning på alla problem som uppstår.

FI ägnar i vanlig ordning debatten åt att recensera andra människors interpellationer, det som står i dem, det som inte står i dem och vad som borde stå där i stället. Ibland är det svårt att förstå att någonting fungerade i den här salen förrän Feministiskt initiativ kom in, men vi som var med vet att det gjorde det.

Ni har haft en extremt hög svansföring i de här frågorna. Du pratar fortfarande, Lisa, om sådant som ni vill göra i framtiden. Det här är problem som finns här och nu, som kvinnor blir drabbade av här och nu. De blir inte ett dugg hjälpta av er genuspolitik, faktiskt, de blir inte det. Det är kanske bra, men inte som åtgärd mot sexuella trakasserier i offentliga miljöer i Stockholm, till exempel i våra badhus. Sådant har nämligen hänt och händer varje dag.

Emilia Bjuggren säger att vi ska ha nolltolerans mot sådant här beteende. Det är självklart att det ska, men det gör det ju inte. Trots ökad polisiär närvaro i badhusen, trots ökad bemanning i anläggningarna och separerade bubbelpooler förekommer detta fortfarande. Tjejer och kvinnor blir ofredade i de här anläggningarna. Det är inte nolltolerans.

Vi måste sätta in åtgärder kortsiktigt, och vi måste också hitta lösningar som fungerar på längre sikt. Av det jag har hört hittills kan jag inte dra någon annan slutsats än att den rödgrönrosa majoritetens långsiktiga lösning på problemet med kvinnor som känner sig oroliga för att utsättas för trakasserier och ofredanden och därför avstår från att besöka de här miljöerna är genusanalyser i budgeten och att prata normkritik med åttondeklassare. Det duger inte!

Anförande nr 7

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Så här skriver en mamma på Facebook: Vid åttatiden en kväll hämtade jag upp fyra rätt upprörda, äcklade och förbryllade 13–14-åriga tjejer. Män i grupp har konstant förföljt dem under hela tiden som de badat och åkt rutschkanor. De kände sig oerhört obekväma och avklädda. Dessa män, som tjejerna gissade var i 30-årsåldern men vi kan nöja oss med att säga att de var vuxna, stirrade intensivt på småtjejer och verkade inte ens vara där för att bada.

Min första fråga till flickorna var: Fanns det inga badvakter? Jodå, det enda vakterna gjorde var att surt skälla på en av tjejerna som åkte rutschkana mot rött, vilket hon gjorde för att hon blev ensam kvar med en av männen.

Det här är ett Facebookinlägg från en person som jag inte känner men som jag känner till. Det är från den 20 maj, alltså bara ett par veckor gammalt. Alla de åtgärder som Emilia Bjuggren säger har vidtagits har fortfarande inte fått till konsekvens att fler flickor vill och vågar åka till Eriksdalsbadet.

Det här är naturligtvis helt oacceptabelt. Självklart ska vi ha ett förebyggande arbete i Stockholm, men tyvärr är det så att Emilia Bjuggrens arbete i det avseendet är helt kontraproduktivt. Ni har tagit fram etiska riktlinjer i idrottsnämnden där man flummar till allting. Där sägs det att vi ska sitta och diskutera hur man ska förhålla sig om till exempel ett flickfotbollslag inte får spela för att pojkarna vägrar att gå av plan när deras tid är slut. I stället för de etiska riktlinjerna borde man säga: Bort med det pojklaget, ni blir avstängda för ett visst antal veckor och så vidare. Man säger: Det här ska vi prata om. Det finns inga riktlinjer över huvud taget.

Självklart måste man ha ett förebyggande arbete, men det förebyggande arbetet måste utgå från att man ställer sig på offrets sida, inte inleder en diskussion med förövarna. Tyvärr är det så att det arbete som ni ängar er åt riskerar att få motsatta konsekvenser, nämligen att problemen kommer att förvärras både i våra bad och på våra idrottsplatser och andra ställen där flickor utsätts varje dag.

Jag skulle fortfarande vilja veta: Vad gör ni i praktiken? Hur länge ska vi behöva se sådana här inlägg? Hur länge ska det pågå att det ringer mammor till mig upprörda över att de inte kan skicka sina flickor till Eriksdalsbadet för att vakterna inte ens vågar ingripa utan ingriper mot flickor som åker mot rött ljus i rutschkana?

Anförande nr 8

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Det här är den första i en serie likalydande interpellationer som kommer att dyka upp. Det kanske finns anledning att fastställa några utgångspunkter.

Vi socialkonservativa säger så här: Om ett barn eller ungdomar beter sig odrägligt blir vi arga på föräldrarna. Om barnen eller ungdomarna saknar föräldrar eller vårdnadshavare nära och samhället har tagit på sig en större roll, då är vi irriterade på samhället. Det är föräldrarnas och samhällets ansvar att sätta gränser för unga. Jag vet inte om ni känner till det, men barn och ungdomar har en tendens att tänja på gränserna. Sätter inte vuxensamhället stopp går allting över styr. Då har man faktiskt svikit barnen och ungdomarna. De lär sig att de kan bete sig så utan att det blir några konsekvenser.

Men förr eller senare kommer verkligheten i kapp dem, och så råkar de illa ut på ett sätt som de inte skulle göra om vuxensamhället hade kurage att säga ifrån från början.

Det är en utgångspunkt.

En annan utgångspunkt i all anspråkslöshet är trygghet. Den här interpellationen handlar om Eriksdalsbadet. Jag är definitivt den i den här salen, om inte hela staden, som är den mest frekventa besökaren i Eriksdalsbadet. Jag är där och gymmar och simmar, utomhus och inomhus, nära nog från morgon till kväll på somrarna, fem gånger i veckan, kanske ännu oftare. Jag har dessutom under årens lopp tjafsat mycket med ledningen på Eriksdalsbadet om trygghetsfrågor och ordning. Jag kan frågan.

Låt oss då titta på svaret som interpellanten har fått av Emilia Bjuggren. Vi läser: ”präglad vårt samhälle under en lång tid”, ”fortfarande” och så vidare. Det andas, och det framgick även av borgarrådets anförande, att det här inte är något nytt. Så här har det varit under alla tider. Pojkar och män betedde sig jätteilla förr i tiden.

Polisen kom med en rapport om sexuella ofredanden för bara en månad sedan. Där kan vi läsa: I 80 procent av anmälningarna från badhus gällde det gärningsmän av uppgiven eller fastställd utländsk härkomst. De flesta saknade svensk personnummer, och i anmälningarna framgick det att de tillhörde gruppen av asylsökande pojkar.

Aha, här har vi en ledtråd som jag ska spinna vidare på så småningom.

Anförande nr 9

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det är helt oacceptabelt att någon blir utsatt för något övergrepp av något slag på våra bad. Att det är unga tjejer som utsätts känns det ännu värre. Att det behövs ett långsiktigt arbete är självklart.

Förra året anmäldes i Sverige nästan 9 000 sexuella ofredanden. Då är det bara de anmälda fallen. Det var nästan 6 000 anmälda våldtäkter. Man vet inte hur stort mörkertalet är. 97 procent av de utpekade till dessa brott var män. Samtidigt köper var tionde man i vårt samhälle sex.

Att det inte skulle behövas normkritik, genusperspektiv och diskussioner om könsroller och mansroller är för mig oförklarligt. Det är självklart att ett långsiktigt arbete för att förändra bilden av vad manlighet är och vad maskulina normer innehåller är en förutsättning för att vi ska kunna bygga ett samhälle där alla har rätt till sin egen kropp.

Kortsiktigt ska vi göra allt som står i vår makt för att alla barn, ungdomar och vuxna i vår stad ska känna sig trygga. Vi har tagit krafttag i det utpekade badet. Vi har dubblerat antalet personal. Polisen är aktivt närvarande i badet. Vi har ansökt om kameraövervakning. Nej, vi har inte klarat att upprätthålla nolltoleransen, men vi jobbar idogt för att göra det.

Lotta Edholm försöker förringa de ansträngningar som vi gör. Det får stå för Edholm. Jag tänker inte lyfta alla enskilda saker som hänt på Stockholms skolor under den tid då Lotta Edholm var ansvarig borgarråd och påstå att borgarrådet inte ville se till att barn och ungdomar i våra skolor kunde känna sig trygga och att deras kroppar fick vara i fred. Det som insinuerats från talarstolen om att det här inte skulle vara ett problem som har funnits i vårt land under lång tid och att brott som begås mot kvinnor av män har att göra med ursprung tycker jag är ett svek mot alla de kvinnor under årtionden som inte fått ha sina kroppar i fred. Jag skulle önska att man hade lite mer värdighet i debatten.

Arbetet måste fortsätta, och det är klart att de krafttag som vi har gjort behöver förstärkas, och vi behöver åter skapa en känsla av trygghet men också en reell trygghet på våra bad precis som i resten av vår stad.

Anförande nr 10

L i s a P a l m (FI): Det som Lotta Edholm lyfte är väldigt intressant. Det är helt oacceptabelt att tjejer inte ska kunna bada utan att behöva vara rädda för att bli antastade, trakasserade och kränkta på badhusen, oavsett var i samhället. Det är oacceptabelt att killar som gör sådant får fortsätta att vistas på badhusen. Det finns ingen plats för sådana sexuella trakasserier där.

Vad gäller att Cecilia Brinck raljerade, som hon sade själv, över att vi inte har några förslag kan jag åter säga att vi anställer en trygghetskoordinator, och vi arbetar för trygga mötesplatser för tjejer och hbtq-personer. Vi har bjudit in civilsamhället för att diskutera hur vi ska bemöta och möta den matchokultur som finns i vårt patriarkala samhälle.

Cecilia Brinck frågar vad våra långsiktiga och kortsiktiga förslag är på hur vi ska möta sexuella trakasserier. Men, Cecilia, du har inte kommit med ett enda förslag på det. Vilka är era förslag för att möta sexuella trakasserier? Vad vill ni göra på lång och kort sikt?

Anförande nr 11

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Vi hörde en representant för den rödgröna majoriteten: Trygghetskoordinator ska få stopp på de sexuella ofredandena.

Jag tycker att det är lite synd, för alla ser elefanten i rummet, men ingen vill tala om den. Det är klart att man måste se varför det blivit så att de här sexuella övergreppen

är så omfattande de senaste åren. Då måste man väl ändå gå till kärnan för att få bukt med problemet. Vi måste helt enkelt bli tydligare med vilka värderingar det är som gäller i Sverige. Vår svenska jämställdhet är en del av vår svenska kultur. Kommer du till Sverige ska du anpassa dig efter oss, och vi ska inte integrera, det vill säga att Sverige inte ska anpassa sig till skeva kvinnovärderingar i andra länder. Jag tycker att detta är självklart, och jag tycker att det är skamligt att de andra partierna inte ser det.

Låt oss ta badhusen som exempel: Det har till exempel gått så långt att landstingsrådet från Liberalerna till och med beskrivit att Eriksdalsbadet håller på att förvandlas till något slags herravdelning där kvinnor känner sig så utsatta att de knappt vågar gå och bada där. Det är den typen av badhus vi ser i en del länder där kvinnor verkligen lever i en utsatt situation. Ser ni inte vad som är på väg att hända med Sverige? Det är dags att införa rejäla åtgärder för att få bukt med problemet.

Ett förslag är id-kontroller på badhusen. Då har man i alla fall möjlighet att ta fast dem som begår de här brotten så att de får sitt straff. Förhoppningsvis ska de också få sin ansökan om uppehållstillstånd avslagen och utvisas så fort som möjligt. Då kommer vi i alla fall att minska problemen.

Anförande nr 12

Borgarrådet B r i n c k (M): Fru ordförande! Som jag sade i mitt förra inlägg betvivlar inte jag borgarrådet Bjuggrens goda vilja och intentioner. Jag tycker att det är bra, och det sade jag, att man nu ansöker om tillstånd till kameraövervakning och att man förbättrar belysningen och ökar bemanningen. Men jag tycker att det är trist att detta inte skett förrän det här blivit en medial fråga. Vi bör självklart arbeta med de här frågorna.

Samtidigt som man gör detta skär man ned 35 miljoner för städning i årets budget. Man plockar bort 7–8 miljoner från trygghetsinsatser i tunnelbanan. Man plockar bort några miljoner i insatser på levande stadsliv som i stor utsträckning handlar om trygghet, medan vi tillför pengar för att komma till bukt med nedskräpning och klotter. Man talar med rätt kluven tunga – för all del inte någonting nytt.

Vad gör man? Ja, man anställer en trygghetskoordinator. Jag har svårt att se hur en trygghetskoordinator kan hjälpa de kvinnor och tjejer som i dag blir utsatta för den här typen av övergrepp på Eriksdalsbadet. Jag har svårt att se hur de trygga mötesplatserna, hur genusbudgetering och normkritik, även om det är bra, *just nu* kan lösa problem som finns *just nu* och hjälpa de människor som blir drabbade *just nu*. Jag har svårt att se hur av idrottsförvaltningen initierade samtal kan lösa de problem som uppstår *just nu*.

Det har ni tydligen inte insett, och det är rätt oroande.

Anförande nr 13

P e r O s s m e r (SD): Fru ordförande! Först vill jag tacka för den födelsedagsgåva som jag fick av staden.

Det finns en interpellation som handlar om badhus. Den har bordlagts åtskilliga gånger, även i dag, sedan februari. Men debatten här har svept över många områden

och handlat ganska mycket om badhusen, så jag ska kommentera lite det som hänt i Eriksdalsbadet. Jag har ägnat mig åt simsporter och olika bad, och jag kan konstatera att Eriksdalsbadet inte är som andra. Det är mer än ett badhus, det är en simhall.

Man kan konstatera att ordningen inte riktigt upprätthålls där. De som ska skyddas blir utsatta för obehagliga närmanden. Man har inte gjort så mycket, och för det är borgarrådet och idrottsnämnden ytterst ansvariga. Jag har varit där och simmat. Vakter ser man inte till. De som möjligen har ordningsupprätthållande uppgifter ser man sitta på sin bänk och syssla med sin telefon. Man kan också fråga sig hur det är med avstängningar av dem som uppför sig illa. Där har vi fått förklaringar att det är svårt, och det är det kanske.

I den här diskussionen, som är ganska generell, i alla fall är interpellationen den och handlar inte bara om badhus, vill jag höja blicken lite och konstatera att på andra sidan Eriksdalsbadet vid Ringvägen ligger en av Friskis & Svettis-anläggningarna. Jag minns att det en gång på gymmet uppträdde ett gäng kepsförsedda ynglingar från de södra förorterna som med ord och åtbörder besvarade en för mig okänd flicka som onekligen hade vissa behag. Jag sade till dem: Lagg av grabbar, annars åker ni ut! De lade av, åtminstone för stunden.

Vad jag vill säga med det är att en av vår tids samhällssjukdomar är bristen på civillurage. Medborgarna, folk, ingriper inte. Vi ser det på biblioteken, vi ser det i klassrummen, vi ser det i tunnelbanan och vi ser det i simhallarna. Bakom allt detta står tyvärr mjuka och undfallande politiker från skilda läger. Många sitter faktiskt här i salen. Det är en tråkig utveckling.

Anförande nr 14

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag hade inte tänkt gå upp i den här debatten, men jag kan faktiskt inte låta bli. Jag måste säga att jag har blivit sexuellt trakasserad i skidbackar, i krogar, i kön till en Blair-konsert 1999. Jag har blivit sexuellt trakasserad i rulltrappor i högstadiekorridoren. Den gemensamma nämnaren för förövarna var penis och inte utländsk härkomst.

Det här med svenskhet eller värderingar som man har fått sedan man var liten kan vi diskutera. Det kan till exempel vara som i fråga om det tragiska mordet på Lotta, 41 år gammal från Bromma där den misstänkte är med i Soldiers of Odin, vilket ni lär känna väl till. Där kan åter diskutera vad det handlar om egentligen. Det är två saker.

Jag har varit instruktör i feministiskt självförsvar i 15 år. Jag har hållit hundratals pass på arbetsplatser, fritidsgårdar, skolor och så vidare. Sexuella trakasserier, mäns våld mot kvinnor har funnits i alla tider, i alla samhällsklasser oavsett ursprung. Det här är inte en ursäkt, men det är någonting man måste ha med sig. Det är därför som den feministiska rörelsen i årtal har jobbat brett för att stärka unga kvinnor, för att stärka kvinnors position på arbetsmarknaden i samhället och på alla nivåer. Det är en fråga som man måste jobba brett med och som har med andra saker att göra. Man kan inte stirra sig blind på en aspekt av den.

Vi måste börja arbeta med grabbarna, männen, för det är där någonstans kärnan i problemet ligger. Ni raljerar kring normkritik och om att vi pratar om detta i skolan, men det handlar också om vad det är vi lär ut till våra killar. Vad är det vi får lära oss

på förskolan? Vilken bild av kvinnor och män som följer med oss från förskola och grundskola till gymnasieskola?

Det viktigaste man kan göra för att jobba förebyggande är att ändra de ideal vi har kring vad en riktig man är och vad en riktig kvinna är. Vad har män rätt att göra mot kvinnor? Det är därför vi måste jobba förebyggande. Och brotten måste lagföras. Polisen ska lagföra brotten och måste bli bättre på att utreda. Vi måste få ned mörkertalen. I dag är det ungefär 10 procent av alla våldtäkter som anmäls. 10 procent av dessa 10 procent leder till någon form av åtal. 10 procent av de här 10 procenten av 10 procenten leder till en fällande dom. Ja, det är en juridisk fråga.

Vi har kameraövervakning snart på plats, förhoppningsvis. Vi ska ställa krav på vår personal, och vi ska höja deras kompetens. Men gör inte det här till en fråga om bara Eriksdalsbadet, etnicitet och ursprung. Det är verkligen att förringa erfarenheter hos otroligt många våldsoffer.

Anförande nr 15

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Jag uppskattar oerhört att Emilia Bjuggren tar avstånd från sexuella trakasserier och hävdar att kvinnor har rätt till sin egen kropp. Allting annat vore extremt märkligt. Men problemet är att den politik som majoriteten driver inte understöder det fina talet. När män utsätter unga flickor för trakasserier i Eriksdalsbadet blir ert svar: Då inför vi separata bubbelpooler. Alla fula gubbar får sitta i en pool och alla flickor i en annan pool. Det är svaret i stället för att svaret är nolltolerans mot trakasserier.

När man diskuterar vilket stöd personalen ska få i de här väldigt svåra situationerna ger ni inte direktiv: Polisanmäl alltid trakasserier och hot. Nej, då ska man sitta ned och diskutera om och när man ska polisanmäla hot.

Problemet med er politik är att det ni säger i talen inte överensstämmer med den politik som ni faktiskt driver. Självklart ska staden arbeta förebyggande. Självklart ska vi ha en undervisning där man kritiserar normer och där man får ungdomar att själva diskutera könsskillnader, vad man gör som pojkar och flickor, hur man bryter de beteenden och den kultur som har funnits i tusentals år. Men om det ska få någon effekt kräver det att politiken står upp och värnar de värderingarna, inte bara i högtidstalen utan också när det kommer till praktisk handling.

Nu har vi världens flummigaste dokument antaget av idrottsnämnden där man inte säger tydligt vad det är som gäller, utan i stället överlåter till personalen att diskutera huruvida man ska polisanmäla hot eller inte. Det duger faktiskt inte.

Samma sak är det med Clara Lindblom. Hennes parti, Vänsterpartiet, gick till val på att alla brottslingar skulle släppas ut efter halvtid avtjänad fängelsestraff, alla brottslingar i Sverige. I dag är det två tredjedelar av tiden. Vad skickar det för signaler att våldtäktsmän ska skickas ut i samhället efter att ha avtjänat halva fängelsetiden? Sedan kan man säga att det gäller alla brottslingar, som Vänsterpartiet säger. Men det skickar precis motsatt signal. Våldtäktsmän borde sitta längre i fängelset, i stället för kortare. Men Vänsterpartiet driver en politik som går i motsatt riktning.

Man måste i de här frågorna vara konsekvent. Man kan inte bara i högtidstalen prata om de här sakerna. Man måste driva en politik i praktisk handling som ger effekt.

Anförande nr 16

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Jag avslutade mitt första anförande med ett citat för att ge en lägesbild över sexuella ofredanden och förslag på åtgärder efter en rapport som polisen kom ut med för ungefär en månad sedan. I den rapporten kan vi se det som jag har sagt länge, att det handlar om charmiga syd-ländska pojkar och män som ägnar sig åt sådana aktiviteter. Här finner vi förklar-ingen till varför Emilia Bjuggren nu skriver som hon gör: ”under lång tid”, ”fortfa-rande”, och så vidare.

Här har jag nu handboken i politisk korrekthet i Sverige. Jag läser ur den: Om någon pojke eller man som ser ut som Rickard Wall betar sig illa, se till att snabbt flytta över skulden på män och pojkar som ser ut som Rickard Walls tre ex-fruar. Det är en ryggradsmässig sak: Man ska skydda, mörka och dölja sanningen.

Emilia Bjuggren tog i själva verket upp artikelserien ”Inte ensam” som Aftonbladet har. Orsaken till att man gör det är att man försöker blanda bort korten och flytta över skulden på sådana som ser ut som jag. Det är det som är syftet.

All right: Om man inte kan dölja detta ska man försöka bortförklara det på något sätt. Det är en klassiker. Vi som var med i mitten av 1990-talet då det kom människor från Balkan vet att man hade problem med småstöder i områden där det var förlägg-ningar. Då var det en liberal, folkpartistisk, invandringsminister som uttryckte sig om andra människogrupper på ett sätt som jag aldrig skulle göra. Men det gjorde hon i alla fall. Det gällde att komma med förklaringar. Då var det ett snille som kom på att de här människorna kommer från kommunistisamhällen. De vet inte vad som är ditt och mitt. Då försökte etablissemanget lura i hela svenska folket att om man kom från Albanien förstod man inte att man inte kunde ta tvätt från andras maskiner. Man förstod inte det.

Nu är det samma sak igen. Man säger att de kommer från länder med en annan kvinno-syn. Det ska jag ta upp i mitt tredje inlägg.

Mina damer och herrar! De här ungdomarna har en skarp social kompetens än samtliga ni som sitter här. Ni har inte en chans i social kompetens mot dem. Jag ska i mitt tredje inlägg förklara varför det är så.

Anförande nr 17

L i s a P a l m (FI): Jag är glad att vara så kallad PK. Hur som helst tycker jag att det är intressant att man lyfter sexuella trakasserier och slår det i ansiktet på oss som att vi bara bryr oss om det när det blir en medial fråga. Det får faktiskt stå för er. I vår budget är det tydligt att vårt arbete mot sexuella trakasserier och mot ojämställdhet är genomgående i hela budgeten med en feministisk analys på alla politikens områden.

Jag frågade Moderaterna om deras förslag på att komma till rätta med sexuella trakasserier. Jag tror att jag hörde någonting om nedskräpning. Så står man här och raljerar om normkritik. Jag undrar: Hur ska vi lösa problemet med sexuella trakasse-

rier med bättre städade gator? Det är för mig en ganska intressant fråga. Det är synd att Cecilia Brinck inte har rätt till fler inlägg.

Anförande nr 18

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Från Sverigedemokraternas sida bryr vi oss inte om hur man ser ut och varifrån man kommer, och därför vill vi straffa den här typen av kvinnofridsbrott hårdare än något annat parti i den här salen. Vänsterpartiet vill ju, som vi hörde, släppa ut de här männen så fort som möjligt så att de ska kunna begå brott igen. Där har Clara Lindblom tyvärr fel.

Det blir problematiskt när verkligheten inte överensstämmer med ens egen drömvärld. Då är det svårt att göra någonting åt problemen. Jag såg några siffror om att senaste året har antalet överfallsvåldtäkter ökat med över 100 procent. Då måste man börja fundera varför det är så. Tittar man närmare på det får man svar på frågan. Det är fakta, det måste väl alla kunna ta till sig.

Jag tror att man måste se att det i grund och botten handlar det om att vi måste stå upp för vårt svenska samhälle och vår svenska jämställdhet. Det tummar vi inte på. Men det blir problematiskt när man för en integrationspolitik där man säger att olika kulturer med olika kvinnosyn ska integreras med varandra. Då får vi ett samhälle där kvinnor och flickor i Sverige får en sämre position. Det är därför som Sverigedemokraterna i stället säger: Kommer du till Sverige ska du anpassa dig. Du ska assimilera dig till våra värderingar och våra kulturer. Därför känns det som självklart att den politiken ska man driva i skolor och så vidare för att få bukt med det växande problemet.

Det jag vill skicka med till Emilia Bjuggren och Olle Burell är: Se till att det här går ut ordentligt i samhället. Det är först då som vi kan göra någonting åt det här problemet, som tyvärr kommer att växa om vi inte agerar nu.

Anförande nr 19

P e r O s s m e r (SD): Fru ordförande! Vi har ingen replikrätt i den här debatten, men jag konstaterar att borgarrådet Lindblom höll ett temperamentsfullt inlägg som kanske inte handlade om så mycket. Men det var temperamentsfullt. Där utslungades en insinuation mot Sverigedemokraterna, att vi skulle vara närmast en del av Soldiers of Odin eller vara besläktade med dem. Vi tillbakavisar med bestämdhet en sådan insinuation.

Anförande nr 20

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Som feminist i ett feministiskt parti blir man ändå glad över att det verkar råda en konsensus om att jämställdhet ska vara en grundläggande värdering i vårt samhälle. Det är någonting som jag har kämpat för under hela min politiskt aktiva tid och kommer att fortsätta att kämpa för. Om det kan vara en gemensam grund välkomnar jag det.

Våra verksamheter ska vara trygga. När vi ser att tryggheten minskar förstärker vi därför bemanningen, samarbetar med polisen, erbjuder separerade pooler som en del i det arbetet. Vi är beredda att vidta alla konstruktiva åtgärder som polis och andra experter föreslår. Vi är också beredda att vidta åtgärder som oppositionen föreslår.

Men än så länge har vi bara hört mycket kritik mot det som vi försöker göra, åtgärder som vi vill vidta för att komma till bukt med problem som funnits under många år.

Man kan fråga sig vad Alliansen gjorde under sina år för att se till att ofredandena på Eriksdalsbadet och stadens andra verksamheter skulle upphöra. Det är inte så konstruktivt. Ge oss i stället alla era förslag, så ska vi ta dem i det arbete som måste fortsätta.

Det är inte så att de kortsiktiga åtgärderna nu är klara. Det här är ett arbete som måste fortsätta både långsiktigt och kortsiktigt. Därför är jag glad att den här frågan kommit upp till debatt. I ett samhälle där hälften av kvinnorna, alltså varannan kvinna i Sverige, uppger att de blivit utsatta för sexuella ofredanden borde det finnas en kriskommission på högsta nivå. Hälften av den kvinnliga befolkningen utsätts. Det är klart att det är en fråga som vi borde diskutera mycket mer och vidta ytterligare åtgärder för att komma åt.

Jag är stolt över att tillhöra en majoritet som ser att vi måste ha ett långsiktigt arbete och inte raljerar över att vi måste diskutera mansnormer och hur vi ska kunna skapa ett samhälle där kvinnor är människor precis som alla andra. Men jag är inte stolt över att unga kvinnors trygghet används som ett politiskt slagträ i en politisk debatt i stället för att vi arbetar medvetet och kraftfullt för att se till att alla unga och gamla kvinnor kan vara trygga i vår stad.

Anförande nr 21

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Fråga ett var: Vad tänker borgarrådet göra för att säkerställa tryggheten för tjejer? Emilia Bjuggren efterfrågade förslag på åtgärder. Emilia Bjuggren ska nu få av oss socialkonservativa förslag på åtgärder, men först måste jag förklara varför de åtgärder jag föreslår kommer att fungera.

Det är helt enkelt så att de här ungdomarna har en överlägsen social kompetens i förhållande till er. Orsaken till det är följande. Är man blind tränar man upp andra sinnen. Samma sak är det om man inte har fungerande armar. Då utvecklar man tåfunktionerna. De här ungdomarna, männen, har vuxit upp i en miljö där det är livsviktigt att ha goda relationer med sin omgivning. Här i Sverige kan vi be vem som helst bara sticka, för i värsta fall går vi bara till socialbyrån och får vår försörjning garanterad. Så fungerar det inte i de länder som dessa ungdomar kommer ifrån. I de här länderna måste man för sin egen existens hela tiden vara skärpt på reaktioner, på vad människor säger och hur man förhåller sig till varandra. De har alltså en överlägsen social kompetens.

Summan av kardemumman blir: De ungdomar som i dag trakasserar och tafsar i Eriksdalsbadet vet exakt vad de gör. De vet exakt att så ska man inte göra. Orsaken till att de gör det är följande. Ni kommer säkert ihåg Margareta Larsson från Sverigedemokraterna som sitter i riksdagen. Hon är inte närvarande men kvitterar ut full lön. Hon blev intervjuad av massmedierna, och man sade: Vi tycker att det är jättedåligt att du gör så. Reportern frågade varför hon ändå gjorde det. Hon svarade: Jo, därför att jag kan.

Precis samma sak gäller här. Ungdomarna tafsar bara för att de kan, för att ni inte säger ifrån, för att ni kryper undan, för att ni är rädda för charmiga sydländska pojkar.

Mitt förslag är egentligen busenkelt: Släng ut dem. Missköter man sig – ut! Sedan ska man inte få komma tillbaka till simhallen på ett visst antal månader. Då löser sig problemet. De här ungdomarna svarar på den typen av incitament, på att man talar om för dem och markerar mot dem. De är väldigt receptiva mot markeringar. Om de märker att samhället anpassar sig efter deras beteende, då fortsätter de att ta för sig. Om samhället markerar och säger nej kommer de att sluta på en gång.

(O r d f ö r a n d e n : Vi sätter inte etiketter på varandra och säger att fullmäktige inte har social kompetens.)

Anförande nr 22

Borgarrådet E d h o l m (L): Emilia Bjuggren efterlyste förslag på åtgärder från oppositionen. Oppositionen har föreslagit åtgärder. Liberalerna tyckte till exempel att det är fullkomligt självklart att vi inte skulle anta de nya etiska riktlinjerna i idrottsnämnden eftersom de faktiskt av personalen kunde upplevas som att man inte fick klara direktiv om att polisanmäla till exempel hot i våra bad och idrottsanläggningar.

Vi har också föreslagit att man inte ska införa särskilda kvinnopooler i Eriksdalsbadet eftersom det riktar precis fel signaler, nämligen att förövarna får sitta i sin egen lilla pool, och kvinnorna får röra sig någon annanstans.

Vi har föreslagit att badvakterna ska ha klara och tydliga direktiv i de etiska riktlinjer som finns om hur man ska agera. Men i stället lägger ni fram förslag som gör det svårare för personal att agera. När ni säger att personalen på våra idrottsanläggningar ska diskutera huruvida man ska stänga av ett pojkfotbollslag som gör intrång på flickornas säger ni – i stället för att säga: självklart gör vi så här – att man ska diskutera.

Vår attityd i dessa frågor är glasklar. Man måste se till att i varje enskilt läge stämpla ut förövarna, inte dem som drabbas. Riktar man så otydliga signaler som ni faktiskt gör, gör man sig medskyldig till problemen. Problemet är att många killar i dag upplever att ingen sätter ned foten i till exempel Eriksdalsbadet, att man kan fortsätta att agera på samma sätt, att politikerna tycker att det är bättre att flytta på flickorna. Det är den bilden som du ger, Emilia, när du staplar upp den här typen av åtgärder.

Sedan föreslår du att vi borde tillsätta en kriskommission. Ja, absolut, jag är för. Tillsätt en kriskommission i Stockholm. Jag tror att det skulle vara värdefullt. Du har helt och hållet Liberalernas stöd för det, Emilia.

*§ 7 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Klockelund*

Anförande nr 23

U l l a H a m i l t o n (M): Herr ordförande! När jag hade nöjet och glädjen att vara borgarråd i den här staden hade vi en majoritet som värnade om träden i staden. Vi beslutade att vi skulle plantera ett träd för varje bostad som tillkom. Det gjorde vi också, och det är vi väldigt glada och stolta över.

Jag blev uppringd för några veckor sedan av en journalist från Mitt i som till min oerhörda förvåning, måste jag säga med tanke på vem som är ansvarig för det här området, berättade att de träd som då planterades vid Klockelund i Farsta kommer att skövlas. Där ska trafikborgarrådet Helldén sätta upp ett parkeringshus i stället. Det är verkligen ödets ironi att en miljöpartist ska ta bort ett träd och göra ett parkeringsgarage i stället.

Jag skulle vilja höra hur borgarrådet tänker.

Anförande nr 24

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr ordförande! Tack för frågan, Ulla Hamilton. Det gläder mig att du pratar om träd, bostäder, parkeringshus och bostadsbyggande, vilket det här egentligen handlar om.

Under er tid i majoritet skulle ni peta ned ett träd för varje bostad som ni byggde. Det gjordes till viss del. Med hjälp av maskiner petade man ned små kvistar som med tiden kommer att bli körsbärsträd. Det är inte riktigt så i dag, men det var en intressant tanke. Det skulle vara 10 000 kvistar; det blev 20 000. Vi har tittat på beslutet och sett att beslutet och genomförandet inte riktigt följer varandra.

Hur som helst: På den här platsen i Farsta, Klockelund, eller Perstorpsvägen som det heter, finns ett område för Plantagen med ett antal sådana träd, om man nu kan kalla dem för ett träd. Vi har gjort den bedömningen att när det ska byggas uppemot 500 bostäder i området behövs den här platsen för ett parkeringshus som en bullerskärm för att man ska kunna bygga bostäderna. Vi har konstaterat att vi måste prioritera bostäder på den här platsen framför körsbärskvistarna.

Ibland blir det motstridiga intressen, och man kan tänka sig att det kanske är någonting ni skulle ha tänkt på när ni planterade era körsbärsträd. Det är ju en plats som var påtänkt för bostäder. Hur gör man då med Nynäsvägen när det gäller trafikbullret? Det är inte så lätt att hantera.

Jag har sett ritningarna på det parkeringsgarage som är tänkt i två våningar som ska vara i trä. Som det ser ut i dag kommer det att bli en mycket fin utformning och skapa en bra bullerskärm. Det är möjligt att vi skulle kunna sälja de här träden, om vi nu ska kalla dem för det, på roten eller flytta dem någon annanstans. Men det blir ett parkeringsgarage där.

Anförande nr 25

U l l a H a m i l t o n (M): Det är alltid lätt att, för att skylla över ett misstag när man inte kan leva upp till sin politik, raljera över vad det är för typ av träd. Det är

träd som står där. Tidigare har ni alltid varit måna om att inte röra träden, och ni har inte varit speciellt måna om parkeringsgarage. Därför är det mycket intressant med det skifte som uppenbarligen skett när man sitter i majoritet.

När vi trafikkontoret fick i uppdrag att plantera de här träden gjorde man en väldigt noggrann undersökning. Man pratade med både exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret var man skulle kunna plantera de här träden just för att undvika att hamna i en sådan situation som vi står i nu.

Detta kan möjligtvis illustrera att man inte kan vara tillräckligt noggrann, men det kan också illustrera en politisk vilja huruvida man vill ha kvar de här träden eller inte. Det är upp till Daniel Helldén att välja: parkeringsgarage eller träd, eller rättare sagt kanske flytta på parkeringsgaraget.

Anförande nr 26

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det är klart att det är fullt möjligt att flytta parkeringsgaraget, och då får man sätta upp bullerskärmar eller annat längs Nynäsvägen. Hur höga de måste vara är det svårt att räkna, men det är ganska stora avstånd. Kommer man för långt ifrån bullerkällan blir det problematiskt.

Det är klart att ni skulle ha haft en framförhållning för att vi skulle gå i gång med att bygga 100 000 bostäder fram till 2020 och 140 000 till 2030. Det finns ett stort behov av bostäder, och det är det som gör att vi gör så här, det förstår jag. Men om vi skulle bestämma oss för att bygga garaget någon annanstans – för även jag som miljöpartist förstår att det behövs garage, dock inte lika många som ni tyckte på er tid, men det behövs – så skulle vi lägga det i det område där bostäderna byggs. Man skulle kunna spränga och gräva ned det. Det skulle bli otroligt dyrt, och dessutom kommer det att ryka en hel del träd som är fullvuxna som gör att vi får en helt annan miljö där.

Jag prioriterar den miljö där folk bor och de träd som finns där framför körsbärskvistarna.

Anförande nr 27

U l l a H a m i l t o n (M): Herr ordförande! Vi kan väl konstatera att det är en sak att vara i opposition och en helt annan sak att vara i majoritet. När Miljöpartiet är i opposition och kritiserar byggande vill de inte bygga speciellt många bostäder och framför allt inte bygga parkeringsgarage. Nu står Daniel Helldén i talarstolen och är stolt över att han bygger i princip överallt, mot hans egen vilja i och för sig. Ni har hela tiden tidigare hävdats att det ska byggas bostäder på Bromma och inte någon annanstans. Men ni har tvingats till en verklighet även på detta område.

Jag tycker ändå att det är väldigt intressant att notera att när det gäller träd i förhållande till parkeringsgarage när Miljöpartiet sitter i majoritet får träden vika för parkeringsgarage. Det är säkert många bilister som blir glada för det, men det innebär också att platsen blir lite tråkigare.

Anförande nr 28

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag är inte så säker på att den här platsen blir tråkigare. Jag vet inte hur många av er som har varit vid Plantagen och Nynäsvägen

och sett hur det ser ut där. Om ni åker dit kan ni få med er ritningen på det parkeringshus som är tänkt att byggas här och de bostäder som kommer att komma till. Ni kommer att få se att det blir alldeles utmärkt. Framför allt är Nynäsvägen ett aber på så vis att bullret är problematiskt. Skulle vi sätta upp skärmar skulle de dessutom avskärma dessa träd, vilket skulle göra att de planterade körsbärsträden inte skulle växa så värst mycket.

Den lösning som nu är ser jag som bra för Stockholm. Plantagen kanske kan sälja de där träden vidare på roten, inte vet jag. Jag ska inte lägga mig i de tekniska sakerna när man gör sig av med stadens egendom. Men jag tror att det här blir bra. Om vi dessutom skulle få loss Bromma skulle vi få 140 000 plus 40 000 bostäder, som är det senaste budet. Det är precis det som vi behöver i Stockholm.

Fråga nr 2. Cykelbanor

Anförande nr 29

Borgarrådet E d h o l m (L): Herr ordförande! Ungefär samtidigt som folk börjar cykla i stor omfattning, när det börjar bli lite varmare, påbörjas alla trafikarbeten. Då är det ett stort problem att när man stänger av gator eller en liten bit av en gata för bilar sätter man upp stora fina orangefärgade skyltar med pilar som pekar hur man ska köra, men påfallande ofta är det så att det inte görs gällande cyklister.

Jag inser att det inte är trafikborgarrådets fel. Jag är helt övertygad om att han själv skulle sätta upp sådana skyltar om han kunde. Men det är entreprenörerna som av någon outgrundlig anledning tycker att det är ett mindre problem att cyklisterna tvingas hit och dit, på trottoarer och så vidare.

Jag undrar helt enkelt vad trafikborgarrådet tänker göra åt detta.

Anförande nr 30

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag kan hålla med dig om att det här är ett problem. Det är ett problem när vi har ombyggnadsprojekt i staden, vilket vi har. Det händer massor runt om i staden, för vi gör mycket. Att det ställer till för cyklister är någonting vi måste lösa, och vi arbetar på det. Det är inte så värst bra svar att vi arbetar på det, men vi blir hela tiden uppmärksammade på de problem som finns. Trafikkontoret är bra på att se till att entreprenörerna rättar till det. Vi har dock massor med entreprenörer i staden som gör saker och ting som gör att allting inte alltid blir klockrent.

Det blir bättre, och jag tror att de flesta cyklister kan säga att de upplever att det blir bättre, men det är så många projekt som pågår att de upplever att man samtidigt drabbas i samma utsträckning, tyvärr. Men det görs en genomgång. Trafikkontoret ligger efter och ser till att säkerheten är bra för cyklisterna. När de tar fram planer för hur man ska lägga om gatorna är man mycket noga med omledning, hastigheter och skyltar. Det brukar för det mesta fungera bra.

Sedan har vi de stora projekten, där det blir riktigt problematiskt. Slussen är ett sådant projekt. Det är inte trafikkontorets ansvar, utan det är Slussenprojektets ansvar. Men där gör alla omläggningar att det blir nästan dagligen problem och förändringar. Jag hoppas verkligen att när man flyttar över trafiken till de nya

provisoriska broarna kan vi få en mer permanent lösning som gör att det blir bra och säkert där.

I samband med det skulle jag vilja säga att vi håller på med stora cykelprojekt och lägger nya cykelbanor som är tillräckligt säkra, raka och tillförlitliga. Jag tror att stockholmarna känner att vi gör mycket på det här området.

Trafikkontoret jobbar på det. De är efter de entreprenörer som inte gör rätt, och vi kommer att fortsätta att jaga dem som inte gör rätt. Cyklisterna ska kunna komma fram säkert i staden.

Anförande nr 31

Borgarrådet E d h o l m (L): Herr ordförande! Jag tror inte riktigt att cyklisterna håller med om att det blir bättre. Jag tror att man har full förståelse för de stora projekten, men det är något märkligt att när man lägger om gator och lagar hål eller vad det är för någonting, sådant som man måste göra, är man otroligt noga med att sätta upp skyltar för bilarna och även för gångtrafikanterna. Man lägger ju om till exempel övergångsställen när det är gropar i gatorna så att folk får gå på ett annat ställe och så vidare. Men när det gäller cyklister gör man inte samma insats. Då hamnar cyklisterna antingen ute i gatan eller upp på trottoarer, i stället för att man på samma sätt markerat var det är tänkt att folk ska cykla, på samma sätt som man tydligt och klart markerar var det är tänkt att bilarna ska köras eller var det är tänkt att folk ska gå vid den här typen av arbeten.

Det måste till någon form av systemförändring i detta för att entreprenörerna ska bli bättre.

Anförande nr 32

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Den här diskussionen har förts länge; den var i gång redan under er tid då Ulla Hamilton skötte om de här sakerna. Det enda jag kan säga är att det pågår arbeten och att vi försöker göra bättre. Trafikkontoret är efter entreprenörerna och ser till att de gör rätt. Vi har otroligt många projekt som rullar på, och det är svårt att hinna med, men det görs insatser. Till exempel hade vi jätteproblem vid Klarabergsgatan där bussar, bilar och cyklister skulle samsas. Det blev helt hopplöst, och vi bestämde oss för att ta bort bilarna så att det bara är bussar och cyklar som får köras där. Det är ett sätt, men vi kan inte göra det överallt.

Jag kan säga så här: Jag vet om problemet, trafikkontoret jobbar på det och vi kommer att ligga på ännu mer för att se till att det blir bättre för dem som upplever att det inte är bra. Jag får dagligen sms och tweets och allt möjligt som visar problemen, så jag vet om det.

Anförande nr 33

Borgarrådet E d h o l m (L): Jag tror jag ska spä på med sms och Twitterbilder framöver. På min väg hit finns det ganska många konstiga arbeten som pågår och där man helt har struntat i cyklisterna, men däremot gjort bra insatser för gående och bilister. Jag tycker inte riktigt att det är acceptabelt.

Anförande nr 34

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag är glad om Lotta Edholm skickar bilder till oss. Vi kommer att titta på dem, men vi kommer att ta allt i en klump, för vi favoriserar inte andra borgarråd. Men jag lovar att jag ska titta på det och se vad jag kan göra och fortsätta kampen mot dåliga omläggningar i staden.

Fråga nr 3. Kommer man i Stockholms stad att gå ut med tydligare information till boende när det tillkommer nya asylboenden i deras närområde?

Anförande nr 35

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Det har varit en diskussion den senaste tiden om att styrande politiker på sätt och vis mörklägger när det väl tillkommer skolbaracker, modulhus och asylboenden i olika områden i Stockholms stad. Därför vill jag helt enkelt fråga Åsa Lindhagen: Kommer man i Stockholms stad att gå ut med tydligare information till boende när det tillkommer nya asylboenden i just deras område?

Anförande nr 36

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Det är viktigt att se till att vi pratar om rätt saker. Det här är frågor som jag uppfattar ligger Sverigedemokraterna väldigt varmt om hjärtat. Jag tänker att vi pratar om mottagningar för nyanlända med permanent uppehållstillstånd. Det handlar alltså inte om asylboenden. Jag vill göra det klart först.

När man bygger tillfälliga bostäder av det slag som staden planerar är det vanligtvis en byggnad som man över huvud taget inte går ut och informerar om, men från Stockholms sida har vi sett ett uppenbart behov av information, och därför har vi gått ut och informerat på ett annat sätt än vad man brukar göra och gett mer information. Det är helt uppenbart att den informationen inte har varit tillräcklig, och det tycker jag att man ska vara ödmjuk inför.

Vi har haft en rad informationsmöten, vi har haft två hittills, och det kommer att ordnas fler framöver. Det är många medborgare som efterfrågar information, och det är oerhört viktigt att stockholmarna får svar på sina frågor. Jag tycker att det är väldigt viktigt att vi har de här informationsmötena, och det kommer vi att fortsätta med och se till att svara på mejl från människor som hör av sig och ha möten där folk får chans att ställa frågor öga mot öga.

Anförande nr 37

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Det kan även vara asylboenden som tillkommer. Vi kan ta ett exempel. Migrationsverket har den 1 juni beslutat om ytterligare 701 platser i Farsta och 92 platser i Sköndal för asylsökande.

Kommer ni att gå ut med utskick till boende till exempel i Sköndal, eller kommer ni att ha möten i Sköndalsskolorna om att det tillkommer 92 som kommer att bosättas här i området, framför allt unga män, för det är de som kommer? Eller hur kommer ni att hantera frågan?

Anförande nr 38

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag missförstod det, och jag ber om ursäkt. Det gäller alltså asylboenden. Där är det precis som du säger, Martin, att Migrations-

verket är det som är ansvarigt för asylboenden och startar sådana runt om i landet. Asylboendena driftas av Migrationsverket som har ansvaret för dessa boenden och därför också ansvar för den kommunikationsprocess som sker.

Det är oerhört viktigt att vi i staden tar ansvar för de modulbostäder som byggs, att vi informerar stockholmarna om vad som händer, varför vi gör detta, var dessa hus planeras att uppföras, hur resonemangen och planeringen har gått till. Där har det varit informationsunderskott tidigare som vi behöver ta med största allvar och se till att människor får svar på sina frågor. Det är jätteviktigt.

Anförande nr 39

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Det är precis som Åsa Lindhagen säger att det är Migrationsverket som har hand om de här bostäderna, men det är ändå så att de finns i Stockholms stad. Då måste ni politiker ha ett ansvar, kan jag tycka, att informera boende om förändringarna. Du vet lika väl som jag, Åsa Lindhagen, att väldigt många svenskar är oroliga. De är oroliga över sin egen boendemiljö. Man är oroad för tryggheten för sig själv och för sina barn.

Det är många stockholmare som inte stöder Sverigedemokraterna som anser att ni döljer information för många om att dessa asylboenden tillkommer. Kan du inte finna att det finns rum för självkritik, att du tycker att ni har brustit i informationen till medborgarna, Åsa Lindhagen? Kan ni bli bättre på den punkten?

Anförande nr 40

B o r g a r r å d e t L i n d h a g e n (MP): Jag tyckte att jag precis gav uttryck för det. Jag hoppas att vi har en bra dialog och att information går fram. Jag tycker att det är oerhört viktigt att jobba med informationen. Det har jag pratat mycket om.

Det är också viktigt att vi ser till att välkomna människor på ett så bra sätt som möjligt. Där har vi också att ta ansvar i kommunikationen och tydligt tala om att det är människor som kommer till vår stad, som har fått permanent uppehållstillstånd och som är våra nya stockholmare. Det är människor som ska ut till jobb, barn som ska till förskola och skola. Det är vanliga människor som kommer till vår stad, och vi ska göra allt vi kan för att välkomna dem, precis som vi har gjort tidigare i Stockholm, inte minst under 90-talet då det kom väldigt många människor på flykt från kriget i Balkan. De människorna finns runt om och är med och bidrar till att bygga Stockholm starkare.

Det är viktigt att också nu välkomna människor på ett så bra sätt som möjligt. Det måste vi ta ansvar för och berätta för människor som redan bor i vår stad hur planerna ser ut.

Fråga nr 4. Luftkvalité och psykisk hälsa

Anförande nr 41

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag hoppas att det var många med mig som förra veckan tog del av den spännande men skrämmande forskningen av hur luftkvaliteten påverkar barns och ungas psykiska hälsa. Vi har länge vetat att luftföroreningar är farliga och kan ge fysiska sjukdomar. Det är

allvarligt nog och en viktig anledning till att vi vill kraftigt minska utsläppen. Men luftoföroreningarna är farligare än vad vi tror.

Som astmatiker med lungproblem vet man hur allvarligt det kan vara, men forskningen visar nu att den dåliga luften påverkar barns och ungas psykiska välmående. Det innebär att barn som bor vid gator med mycket dåligt luft kan drabbas av psykisk ohälsa på grund av luften, och det är fruktansvärt.

Jag känner att det här är ytterligare en väckarklocka för oss politiker för att verkligen ta frågan på allvar. Min fråga till borgarrådet Luhr är: Skulle vi inte kunna sätta oss ned och försöka hitta en gemensam linje? Nu måste vi faktiskt göra något på allvar. Det spelar ingen roll hur mycket jag tjatar på det i talarstolen. Kan inte vi sätta oss ned och gemensamt diskutera över partigränserna?

Anförande nr 42

Borgarrådet L u h r (MP): Tack, Jonas, för den mycket intressanta frågan! Vi vet att vi har dålig luft i Stockholm, och det gäller kvävedioxider där vi måste klara de lagstadgade värdena eller det nationella miljömålet om frisk luft. Vi har ett miljöprogram där man skriver att vi har ett mål att ha frisk luft i Stockholm. Vi har också ett mål om att minska trafiken. Trafiken är ju den stora orsaken till den dåliga luften i Stockholm, och det vet vi om blocköverskridande, alla vi som sitter här inne.

Jag läste också den studie som du nämnde med stort intresse. Vi vet att kvävedioxid, som länkad till psykisk ohälsa hos barn, ger luftvägsproblem och även hjärt- och kärlproblem. Det drabbar oftast barn och astmasjuka äldre. I den här studien har man inte undersökt om även bullret skulle kunna vara orsak till problemen. Det har länkats till att det skrivs ut medicin till dessa barn mot vad det får för ohälsoproblem. De får till exempel lugnande medel. Det skulle kunna relateras till bullret, men det har man inte undersökt. Men hur som helst så beror dessa problem på trafiken.

Det är självklart att vi kan sätta oss ned och se hur vi ska kunna minska trafiken. Det står inskrivet i vårt miljöprogram, så gärna.

Anförande nr 43

J o n a s N a d d e b o (C): Tack, Katarina! Vi är på samma linje i de här frågorna, och det finns en stor samsyn i fullmäktige. Jag vet som oppositionspolitiker att det inte leder någonvart att jag står och dunkar saker i huvudet på dig, Katarina, och på Daniel Helldén. Det spelar ingen roll. Det här borde ni gå till era kolleger i Rosenbad med och se till att regeringen gör något.

För oss handlar det om att Stockholm som stad får de lokala verktyg som krävs för att komma till bukt med problemen. För oss handlar det som särskilda miljözoner på gator där luften är dålig. Det handlar om dubbdäcksavgifter och det handlar om makten över trängselskatten. Därför tror jag att det är viktigt att vi som stad går samman och gör någonting gemensamt så att det inte blir en partipolitisk debatt om detta i fullmäktige.

Anförande nr 44

Borgarrådet L u h r (MP): Jag tycker att det är en jättebra idé. Vi kan väl alla prata med våra partikamrater och våra allians- eller blockkamrater om vad vi kan göra. Det

finns lite olika saker som skulle kunna göras. I det här fallet vill man minska trafiken och vill vissa saker. Vill man få bort dieselbilarna, som orsakar kvävedioxid, är det kanske specifika saker man behöver göra, till exempel att få tillgång till miljözoner för lätta fordon, eller titta på det nya bonus-malus-systemet, som enligt utredningen kommer att leda till en ökning av dieselbilar. Där tycker jag att vi tillsammans skulle kunna trycka på för att få lite bättre lösningar.

Sedan kan man titta i Stockholm vad man kan göra lokalt. Hur ska vi jobba för att fler ska kunna cykla och gå och för att det ska bli bättre kollektivtrafik? När det gäller kollektivtrafiken kan du, Jonas, hjälpa till att trycka på dina partikolleger på till exempel landstingsnivå.

Anförande nr 45

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Jag hör inte riktigt att du tar upp min kastade handske, Katarina, om en blocköverskridande diskussion om detta. Det tycker jag skulle ha varit himla klokt att göra nu när det är momentum i luftdiskussionen.

Luftdiskussionen och problemen med luften förminskas lätt till tal om överskridanden av årsmedelvärden som vi hör och kastar på varandra. Om vi får chansen att gemensamt fundera på hur vår fysiska planering kan utvecklas så att våra barn och unga i mindre utsträckning blir psykiskt sjuka tror jag att många i salen skulle räcka upp en hand och säga: Jag är beredd att ta den diskussionen.

Jag hoppas att du kan kalla till gemensamma överläggningar över blockgränserna så att vi tillsammans kan gå till regeringen. Det tycker jag skulle vara bra.

Anförande nr 46

Borgarrådet L u h r (MP): Tack, Jonas, jag plockade upp din kastade handske! Vi kan boka in en tid, kanske redan nästa vecka, för att börja fundera på vad vi skulle vilja göra. Sedan kan vi försöka ha en diskussion för att se om det finns något vi vill göra tillsammans eller inte. Jag vill gärna att vi jobbar tillsammans; jag har inga problem med det.

Fråga nr 5. Städning av Stockholms stränder och badplatser

Anförande nr 47

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Enligt flera undersökningar börjar nedskräpningen att öka på våra offentliga platser i Stockholm. Den böteslag som infördes 2011 fungerar inte i realiteten. Bara sex bötfälldes förra året i hela Stockholms län.

Dessutom sänkte staden anslagen när den rödgröna majoriteten tog över eftersom man tog bort det extra anslag som Alliansen lade på 25 miljoner kronor för att bekämpa nedskräpning. Som grädde på moset har vi nu fått signaler om att föreningen Städa Sverige, som har gjort stora insatser i Stockholm för att städa badstränder och badplatser, upphör med sin verksamhet då deras huvudsponsor uteblivit.

Därför vill jag fråga Daniel Helldén vilka åtgärder som avses att vidtas för att bortfallet av det arbete som Städa Sverige har gjort i Stockholm inte ska innebära att Stockholms stränder och badplatser blir snuskiga att vistas på.

Jag ställer min fråga igen då borgarrådet missade den: Vilka åtgärder avser majoriteten att vidta nu när Städa Sverige, som gjort insatser för att städa Stockholms badplatser och stränder, nu upphör med sin verksamhet då deras huvudsponsor uteblivit? Jag radade upp en del fakta gällande städningen i Stockholm, och därför vill jag veta vilka åtgärder majoriteten avser att vidta i sommar.

Anförande nr 48

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr ordförande! Att Städa Sverige har dragit tillbaka är någonting som jag inte kände till. Det är någonting som jag får ta med mig och se vad vi kan göra. Om det är skräpigt på våra allmänna platser måste vi lösa det problemet. Är det nya problem och saker som händer måste vi göra en omprioritering. Det är den bedömningen jag gör. Nu vet jag inte exakt vad som gäller i detta fall.

Vi håller annars på att rulla ut ett arbete med bland annat källsortering i våra parker som är ett sätt att komma till rätta med problemen när det gäller städning, det vill säga att man enkelt ska veta hur man kan bli av med sitt avfall och kunna sortera. Vi har ställt kärl ute i Rålabshovsparken och en del andra parker, och vi ska kunna lägga ut fler. Vi kommer att placera ytterligare självkomprimerande kärl som gör att vi inte får överfulla soptunnor, vilket har varit ett jätteproblem. Slängs det två tre take away-lådor är sopkorgen full, och sedan börjar sopor spridas över staden. Så kan vi inte ha det. Därför har vi nu ett antal självkomprimerande kärl som kommer att ställas ut, och vi kommer att utöka antalet. Vi har också några nya kärl med en ny utformning som gör att det blir ännu lättare att förstå hur man ska slänga sina sopor.

Om det är en förändring som jag har missat är det absolut någonting jag måste titta på.

Anförande nr 49

E r i k S l o t t n e r (KD): Daniel Helldéns inlägg påverkar mitt svar såklart. Det förvånar mig verkligen att borgarrådet inte är medveten om det här. Det var en ganska stor nyhet i SVT Stockholm och Dagens Nyheter och hos säkert många andra medier. Föreningen Städa Sverige har förlorat sin huvudsponsor. Det rör inte vi över, men därmed upphör de med sin verksamhet. De har gjort stora insatser just på badplatser och stränder för att plocka upp skräp. Där vet vi att inte minst många barnfamiljer vistas, och det är således en säkerhetsrisk om det finns glasflaskor och andra föremål som barn kan göra sig illa på.

Därför tycker jag att trafikkontoret borde göra en omfördelning av till exempel sommarjobben. Vi vet att trafikkontoret och stadsdelarna har en del sommarjobbare som sysslar med att plocka upp skräp på gator, torg och badstränder. Om man kan göra en omfördelning så att fler av dessa kan jobba på badstränder eller om man kan avsätta resurser för att få fler sommarjobbare inom det här området vore bra.

Anförande nr 50

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag kan egentligen bara ge Erik Slottner rätt. Ja, jag har missat detta, och det är sådant som händer. Om det skulle hjälpa att omdisponera sommarjobben borde vi göra det. Men jag kan inte säga hur det skulle kunna göras, eftersom jag inte har känt till problemet. Men självklart kommer jag att ta med mig detta.

Anförande nr 51

E r i k S l o t t n e r (KD): Herr ordförande! Det börjar verkligen bli bråttom. Det är den här veckan, och var redan i förra veckan, som skolungdomarna avslutar skolan, och nu börjar sommarjobbarna sätta i gång. Därför krävs det snabba beslut.

Vi har revisionsrapport som visar att sommarjobben börjar bli så många att kvaliteten i arbetena inte håller en hög nivå. Här kan man verkligen göra högkvalitativa insatser som syns och som märks för människor i vardagen, nämligen att göra Stockholm till en renare och snyggare stad. Vi ser att nedskräpningen i Stockholm börjar öka, och detta är väldigt illavarslande.

Också kommunala vakter skulle kunna göra mer för att exempelvis upprätthålla böteslagen. Jag vet att det krävs en lagändring, men man skulle kunna ligga på regering och riksdag om detta. Framför allt handlar det om vad vi kan göra här och nu för att se till att våra sommarjobbare kan arbeta med detta under sommarmånaderna. Det hoppas jag att borgarrådet snabbt tittar på.

Anförande nr 52

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag har svårt att säga hur snabbt man ska kunna förändra när det gäller sommarjobb. Det har varit en lång process att få ut alla. Jag vet också att många börjar i dag, exempelvis min dotter som börjar sitt sommarjobb i staden, vilket gläder mig.

För att komma åt problemet måste vi titta på det som Erik påpekar, att sponsorn försvann, och på de förändringar som skett.

Sedan vill jag säga att man kan sätta in en massa åtgärder för att plocka upp skräp, bötfälla och annat sådant. Vad vi gör är att försöka se till att få stockholmarna att känna att de lätt och enkelt kan göra rätt. Det gör vi genom de sorteringskärl som vi ska ställa ut i parkerna och de självkomprimerande soptunnorna för att det ska vara enkelt och lätt och att man ska känna att det inte är något problem att bli av med soporna. Man ska veta hur man ska göra sig av med sitt skräp på rätt sätt och känna att man gör något för sin stad. Jag hoppas att det kommer att fungera.

Fråga nr 6. Psykisk hälsa

Anförande nr 53

J o h a n n a S j ö (M): Ärade stockholmare, kära fullmäktige! 18 miljoner kronor utbetalades i mars för SKL från Stockholms stad via socialförvaltningen för arbetet att ta fram analys av och handlingsplan för arbetet med psykisk hälsa. Det handlar också om särskilda satsningar på ungdomsmottagningar, och Stockholms läns lansting har mottagit andra särskilda medel. Dessa ska gå till att utveckla en gemensam analys mellan alla relevanta samhällsaktörer med engagemang för barn,

unga och vuxna äldre. Det ska vara främjande och förebyggande insatser eftersom det är fokusområden för alla grupper, och det ska plockas fram en handlingsplan för utvecklingen inom psykisk hälsa utifrån analysen.

Min fråga till borgarrådet är: Hur ser arbetet med analys och handlingsplan ut när det gäller organisationen i Stockholm efter överenskommelsen mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting?

Anförande nr 54

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Det här är ett arbete som är väldigt bra. Beslut har tagits i nämnden, och det arbetet pågår nu. En utmaning med frågestunden är att man skulle vilja ge ett mer djuplodande svar, men jag vet inte exakt vilka detaljer som du är ute efter, Johanna. Arbetet pågår, och jag återkommer gärna med detaljer, men det är inte så lång tid som förflutit sedan beslutet fattades.

Anförande nr 55

J o h a n n a S j ö (M): Det är bra att arbetet pågår. Jag undrar lite hur man har planerat att arbeta. Hur är det med befintlig statistik? Kommer det att vara sådan statistik att det blir tvärsektorielt där man beskriver behoven och pågående aktiva förebyggande och främjande insatser för alla åldersgrupper? Det är väldigt viktigt att man inte bara ser på ett område utan verkligen ser över hela linjen. Är det på gång?

Anförande nr 56

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag kan inte svara exakt vilken typ av statistik som tas fram. Det återkommer jag gärna om. Det går att vända sig direkt till socialförvaltningen för att få svar på detta.

Det jag kan säga är att det är oerhört viktigt att jobba brett, som du säger. Psykisk ohälsa ökar bland inte minst unga, och det är en stor utmaning som vi behöver ta oss an med ännu större kraft. Där finns det olika saker som man behöver jobba med på bred front för att möta utmaningarna. Där tänker jag att skolan är en viktig arena som jag gärna passar på att lyfta fram i sammanhanget. Där är elevhälsan en oerhört stark prioritering som majoriteten har. Det är väldigt viktigt med första linjens stöd till unga personer som vistas i skolan varje dag. De ska kunna få stöd och hjälp.

Anförande nr 57

J o h a n n a S j ö (M): Det är bra med första linjen, men hur fungerar samverkan med landstinget? Det har också fått medel för att tillsammans med staden titta på hela spektret av främjande och förebyggande tidiga insatser, specialiserade insatser för barn och unga och vuxna äldre och särskilda riskgrupper som asylsökande och nyanlända. Hur jobbar staden där, och hur ser man till att det kommer med i den handlingsplan som ska tas fram?

Anförande nr 58

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Staden har i dag åtta så kallade BUS-grupper som handlar om att prata om hur samordningen ska fungera mellan staden och landstinget för att se till att det fungerar. Det är en viktig plattform att utgå från och också för att se hur vi kan utveckla arbetet. Det handlar både om socialtjänst och om skola, barn- och ungdomspsykiatri och andra delar av landstinget som är berörda. Här finns en bra plattform att utgå från och se hur vi kan utveckla arbetet.

Jag tror att det finns mycket att vinna på genom att stärka samverkan ytterligare. Det såg vi i höstas när det kom väldigt många människor till Stockholm. Vi hade en mycket stor flexibilitet i Stockholms stads förvaltningar. De visade verkligen sin allra bästa sida och gjorde fantastiska insatser för de människor som kom. Det fanns förstås också behov av vård för ensamkommande barn. Inte minst där hade vi kunnat stärka samverkan ytterligare. Vi hade vissa utmaningar ibland att få till vård i vårdcentraler. Det är som sagt oerhört viktigt.

Fråga nr 7. Kommer man att avsätta mer resurser till skolhälsovården på stadens skolor?

Anförande nr 59

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Låt oss tala lite mer om det viktigaste vi har, våra barn. Vi har fått ett stort tillskott av elever i våra skolor. Det beror framför allt på att vi haft en mycket stor invandring under en lång period.

Därför vill jag fråga skolborgarrådet: Kommer man att avsätta mer resurser till skolhälsovården på stadens skolor?

Anförande nr 60

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Tack för frågan, Martin! En förbättrad elevhälsa är en av de absolut viktigaste insatserna för att förbättra kunskapsresultaten hos alla våra barn som inte mår bra. Mår man inte bra är det väldigt svårt att prestera bra i skolan. Därför har majoriteten gjort, vilket alla vet som har läst vår budget, tillstyrkt eller reserverat sig mot den, betydande schablonökningar och utpekat elevhälsan som ett av de absolut mest prioriterade områdena. Det här samstämmer väl med vad våra rektorer vill utifrån det de sett som ett stort behov de senaste åren när det gäller att förbättra elevhälsoarbetet.

En av de absolut viktigaste sakerna är att ha den tid och de resurser som krävs för att elevhälsoarbetarna, till exempel sjuksköterskorna, ska kunna ägna sig åt det hälsofrämjande och förebyggande arbetet och inte bara ta hand om akuta situationer.

På gymnasiesidan har man kommit väldigt långt med detta. Jag har själv fått träffa dem som ingår i gymnasieskolans elevhälsoteam där man betonar rektorernas ansvar att leda elevhälsoteams arbete. Alla hälsoteam ska ha relevanta professioner.

När det gäller ekonomiska resurser är det så att i takt med att antalet elever ökar tillförs våra skolor resurser utifrån det system som vi har med skolpeng och schabloner samt de olika indexeringar som vi har utifrån till exempel socioekonomiska faktorer. När det uppstår större behov tillförs resurser.

Anförande nr 61

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Tack för svaret, borgarrådet! Jag tänkte på att det också är så att väldigt många av dem som nu kommer till Sverige erbjuds att genomgå en hälsoundersökning. Ungefär hälften gör det, övriga ca 50 procent avstår. Detta resulterar i att vi inte vet hur de här barnen mår. Man vet inte om det finns smittor som de kan bära på och som kan drabba andra barn.

Borgarrådet nämnde att utöka elevhälsan och talade om sjuksköterskor. Betyder det att det kommer att anställas fler sjuksköterskor och skolläkare på skolorna, eller är det mer tänkt att de ska arbeta brett och besöka skolorna? Eller är det tänkt så att det ska anställas fler som ska finnas på plats för våra elever?

Anförande nr 62

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Det är alltså rektorn som bedömer hur stor kapacitet som behövs inom olika personalkategorier, inklusive skolsköterskor och anställer dem som behövs på skolan.

Vi har sagt från majoritetens sida att i en normalstor grundskola behövs det minst en heltidsskolsköterska. Det är ofta fler än så. Man ska veta att det alltid ska finnas en skolsköterska närvarande.

På läkarsidan tar man in den hjälp man behöver. Vi har i Stockholm någonting som är fantastiskt, nämligen en skolöverläkare som samordnar det här arbetet. Jag träffade henne för inte så länge sedan och tog upp frågan hur ansträngd situationen är när det gäller elevhälsan med tanke på den stora elevantalsökning som vi har. Enligt den information jag fick är allt absolut under kontroll. Man har koll på alla elever och ser till att de får de undersökningar som de behöver och eventuella vaccinationer som fattas. Det här är ett samarbete med landstingen naturligtvis.

Anförande nr 63

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Att ställa krav är att ta ansvar för folkhälsan, tycker i alla fall Sverigedemokraterna. Jag har tagit upp det här förut, men håller du inte med, Olle Burell, att just det här med att ställa krav på att alla genomgår en hälsoundersökning är det absolut bästa för den enskilde och alla våra barn? Det blir ändå problematiskt att man har det som valmöjlighet, att man inte krävs på att gå igenom en hälsoundersökning. Ser inte du precis som jag att det är problematiskt? Borde man inte ställa krav på att alla som kommer till Sverige, framför allt de som går i skola, genomgår en hälsoundersökning? Den ska vara obligatorisk.

Anförande nr 64

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Alla vi människor vill må bra, vara friska och leva ett långt liv. Det är inte särskilt svårt att ha en god dialog med alla våra elever. Som sagt har jag talat med vår skolöverläkare och följer upp det med samtal med våra skolsköterskor som jag träffar på mina regelbundna skolbesök. De tar inte upp det här som ett problem som du gör, utan de säger till mig: Vi har koll på våra elever, och det finns olika vaccinationsprogram som man går igenom. Man har ett samarbete med vårdcentralen och landstinget. Det finns en del som kommunen ska göra och en del som landstingen ska göra. Vi tillför centralt de resurser som behövs.

En förstärkning vi gjort är att se till att Start Stockholm fungerar för alla nyanlända elever så att från och med hösten kommer alla att ha gått genom den fasen. Där finns det en komponent som har med skolhälsa och elevhälsovård att göra. Jag känner mig väldigt trygg med det vi gör.

Fråga nr 8. Samordning

Anförande nr 65

S t i n a B e n g t s s o n (C): Herr ordförande! I förra veckan uppmärksammade SVT Stockholm fallet med 69-åriga Kent som lever i misär i sin lägenhet. Han har haft stora missbruksproblem i stora delar av sitt liv och inte klarat av att ta hand om sitt hem. Nu har han levt utan lyse och elektricitet under en ganska lång tid. Jag höll på att säga att hemmet ser ut som en stor sopstation, men jag måste säga att det är värre än en sopstation.

Det krävdes att en vän skulle ingripa för att Kent skulle få något slags hjälp över huvud taget. Han har fått komma till ett tillfälligt boende, men där får han inte vara kvar trots att man vet hur han lever. Samordningen mellan äldreomsorg och socialtjänst saknas helt – det här gäller Rågsved.

Kent tvingas flytta hem till sin misär trots att han inget hellre vill än att få bo i sitt servicehus och trots att det är helt uppenbart att han inte klarar av att hantera en egen lägenhet. Varför skickas han hem? Vad ämnar socialborgarrådet göra för att sådant här inte ska hända igen och att Kent ska få sitt boende på servicehus?

Anförande nr 66

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Det här är verkligen en tydlig illustration på de brister som finns när det gäller samordning mellan äldreomsorg och socialtjänst. Därför tillsatte vi i majoriteten en utredning för att titta specifikt på äldre i hemlöshet och vad vi kan göra för att hjälpa den gruppen. Där finns en glapp. Vi ser en grupp där vi inte lyckas ge det stöd och den hjälp som behövs. Det här är inget nytt problem. Men det här är ett problem som vi måste komma till rätta med. Det är också så att samordningsfrågan är en nationell fråga. Vi kan se på flera håll att det finns utmaningar.

Det som utredningen kom fram till är konkreta förslag på hur man ska jobba i de olika stadsdelarna för att se till att människor inte hamnar mellan stolarna. Det är det som är stadens uppgift. Människor ska få den hjälp och det stöd som de behöver och har rätt till.

Ärendet kommer upp i socialnämnden och äldrenämnden i morgon. Det handlar bland annat om hur vi ska komma till rätta med problematiken att vi har människor som hamnar mellan stolarna på grund av att samordningen brister. Det kan vi inte acceptera.

Anförande nr 67

S t i n a B e n g t s s o n (C): Det är jättebra att det görs en utredning. Det här ärendet är intressant, men här behövs konkret handlande här och nu. Det behövs inte att man vidtar åtgärder om ett halvår, utan Kent behöver hjälp i dag. Han har inte tid att vänta på att byråkratin ska ha sin gång. Han är såklart inte ensam om att behöva hjälp här och nu, i dag. Det är många äldre missbrukare som är i den situationen.

När ska Kent få hjälp?

Anförande nr 68

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Nu ställer du en fråga, Stina, som du vet att jag inte kan svara på därför att ja inte har mandatet att gå in i enskilda fall och se till att socialtjänsten agerar på ett visst sätt. Det är inte en helt schyst fråga.

Däremot är det så att om människor faller mellan stolarna har vi ett politiskt ansvar att agera. Det är oerhört viktigt. Det har vi också gjort i majoriteten. Den utredning som vi var noga med behövde komma till ger oss värdefulla svar på hur vi ska gå vidare för att ge stöd till den här gruppen.

Det är självklart så att varje individ ska få hjälp här och nu, och det har våra stadsdelar och socialtjänsten ansvar för att tillse. Det innebär att socialtjänsten måste göra allt den kan för att se till att alla människor får den hjälp och det stöd de har rätt till. Det är självklart min tydliga signal. Sedan måste vi komma till rätta de systematiska utmaningar som finns.

Anförande nr 69

S t i n a B e n g t s s o n (C): Vi är naturligtvis helt överens om att människor ska få hjälp. Om jag ställer en schyst eller en inte schyst fråga vill jag bara säga att det är min uppgift att ifrågasätta det arbete ni gör eftersom det inte alltid fungerar. I Kents fall har det inte fungerat.

Jag ser fram emot att han får hjälp inom kort och att vi får ett bättre system framöver.

Anförande nr 70

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Mitt ansvar som socialborgarråd är att identifiera var vi har brister i socialtjänsten. Det är precis vad vi har gjort. Vi har sett att det finns en grupp som faller mellan stolarna, och vi kan inte luta oss tillbaka och se att socialtjänsten fixar detta på egen hand.

Vi kan konstatera att det finns brister i samordningen mellan äldreomsorgen och socialtjänsten, och då måste vi se till att rätta till dem. Det är precis det vi ska göra nu. Det är väldigt viktigt och mycket angeläget.

§ 11 Valärende, fyllnadsval

Anförande nr 71

S t i n a B e n g t s s o n (C): Till fastighetsnämnden Rinkeby-Kista föreslår Centerpartiet som ersättare Banar Sabet (C).

§ 12 Avtal med AB Storstockholms Lokaltrafik om finansiering och samverkan för utbyggnaden av Tvärbana Norr Kistagrenen inom Stockholms stad (Utl. 2016:85)

Anförande nr 72

J a n V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! Detta ärende gäller ett avtal för finansiering och samverkan för utbyggnad av Tvärbana Norr. Stadens medfinansiering omfattar 952,6 miljoner kronor. Därutöver får trafiknämnden följdinvesteringar på ca 30 miljoner kronor som ska in i en massiv investeringsplan för 2017. Det är glädjande att vi äntligen har fått grönt ljus från landstingets sida i detta strategiska projekt. Det har varit en lång process att få landstinget att lämna besked. Vårt landsting har som bekant betydande problem både med ekonomin och med styrningen av sin verksamhet.

Vi får dock glädjas åt de steg som med stadens hjälp tas mot bättre kollektivtrafik i Stockholm, och det här är ett sådant exempel.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

§ 13 Frihamnen i Norra Djurgårdsstaden (Utl. 2016:86)

Anförande nr 73

J a n V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! Ärendet gäller ett uppdrag till exploateringsnämnden att utreda förutsättningarna och förberedande arbeten med Frihamnen till en investeringsutgift på ca 105 miljoner kronor. Frihamnsområdet kan inrymma ungefär 1 750 lägenheter och ca 75 000 kvadratmeter kommersiell bebyggelse. Projektet Frihamnen ligger sist i planeringen av Norra Djurgårdsstaden, och ett fördjupat program är beräknat att kunna antas 2020.

Detta är ett mycket komplicerat stadsutvecklingsprojekt, och det finns många osäkerhetsfaktorer. Det gäller stadsutformning, industribuller, omfattande trafik till och från färjorna, lösningar för kollektivtrafiken, en eventuell östlig förbindelse, Louddens avveckling och därtill ett stort antal svåra avtal och överenskommelser. Det finns alltså mycket att utreda och förbereda, vilket man i detta ärende ger exploateringsnämnden i uppdrag att genomföra.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

§ 14 Hanteringsordning för stadens synnerligen värdefulla byggnader inom fastighetsnämndens bestånd (Utl 2016:92)

Anförande nr 74

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande, fullmäktige! Detta är ett ärende med en tämligen lång förhistoria. Bakgrunden är den överenskommelse som vi säkert alla minns och som slöts med länsstyrelsen 1992 och det policydokument som antogs i fullmäktige som en effekt av det. Ett arbete inleddes alltså om hur och i vilken ordning vi skulle byggnadsminnesförklara de av fastighetskontorets fastigheter som var blåklassade och därmed kulturhistoriskt synnerligen värdefulla. Man började upprätta en lista och påbörjade ett arbete. Det kanske är för mycket att säga att det har runnit ut i sanden, men man kan väl säga att det har runnit en del vatten under broarna sedan dess.

Läget i dag är delvis ett annat. En del av de fastigheter som man påbörjade ett arbete med för 20 år sedan är numera sålda av staden. En del andra saker har också förändrats. Därför lägger vi i dag fram detta ärende för fullmäktige. Det innebär att vi kan införa ett nytt systematiskt arbete för vårdprogram för de i förlängningen 50 blåklassade fastigheterna i fastighetskontorets ägo.

Utöver att vi stegvis börjar med detta och tar fram ett antal program per år kommer vi att ha en årlig uppföljning i och med detta tillsammans med länsstyrelsen för att fortsätta att föra en kontinuerlig diskussion om vilka fastigheter som kanske ska byggnadsminnesförklaras. De facto kommer vårdprogrammen i detta att kunna utgöra ett underlag för detta samtal.

Till sist är det värt att påpeka att staden tar på sig ett stort ansvar – ett mycket större ansvar än om vi hade valt att gå vidare med byggnadsminnesförklaringarna. Det här innebär nämligen att även fastigheter som aldrig skulle vara påtänkta som byggnadsminnen får vårdprogram.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 75

R a s m u s J o n l u n d (L): Ordförande, ledamöter och stockholmare! Äntligen, som sagt, står vi i begrepp att besluta om en modern hanteringsordning för de värdefulla byggnader som vi äger gemensamt som stockholmare genom Stockholms stad.

Vi har ofta ganska långa rubriker på våra ärenden här i fullmäktige – onödigt krångligt långa, kan man tycka ibland. Problemet med detta ärende är att längden inte bara gör det krångligt, utan den innebär också en avsevärd begränsning av vilka skyddsvärda hus som faktiskt får skydd. Rubriken borde ha kapats efter ordet ”byggnader”. Därför kan jag och Liberalerna tyvärr inte yrka bifall till förslaget, utan jag yrkar i stället bifall till reservationen i kommunstyrelsen.

De byggnader från olika epoker som vittnar om det Stockholm som en gång var är inte alltid så många. Årsringarna från dessa epoker finns kvar i staden, får moderna tillägg, förändras och får sällskap av nya årsringar. Det är en ständigt pågående

dialog mellan epoker och en utveckling som kännetecknar en levande och dynamisk storstad.

Hur vi bygger vidare på och slår vakt om att stärka, förändra, bygga ut och skapa nya goda stadsmiljöer av gammalt och nytt är en ständigt pågående debatt, inte minst i den här salen. Staden kommer att fortsätta att växa och förändras. Men vissa verkligt värdefulla byggnader är värda att värna särskilt. Det är förstås bra att vi nu går ifrån en 24 år gammal överenskommelse som framför allt syftade till byggnadsminnesförklaringar. Som Roger var inne på här har det också dröjt väl länge att få upp beslutet. Det handlar inte bara om att det är en 24 år gammal överenskommelse, utan även det beslut som var uppe i nämnderna redan våren 2014 har dröjt ett tag innan det har kommit till fullmäktige.

Byggnadsminnena är som sagt en viktig funktion som finns, men de kan och ska inte användas i alla sammanhang. Det kan finnas skyddsvärda hus ändå som vi ska se till att skydda. Staden har ju själv makt att göra det som vi nu försöker göra. Det gäller dels de hus som staden själv äger, dels andra fastigheter, genom vår detaljplanereglering. Det är viktigt att man fortsätter att använda detaljplanerna för att skydda skyddsvärda hus, helt enkelt. Hanteringsordningen är ingen ursäkt för att inte göra detta och att låta bli detaljplaneregleringen. Skyddsvärda hus bör skyddas oavsett vem som äger dem. På så sätt finns ett skydd även om ägarförhållandena skulle ändras.

Självklart bör staden ta ett ansvar för stadens egna hus, och att det bara skulle gälla hus som fastighetsnämnden äger är kortsiktigt och, kort sagt, svårförståeligt. Synnerligen värdefulla hus i något av stadens bolag – det kan vara ett läroverk hos Sisab eller ett funkishus i något av bostadsbolagen – är alltså inte skyddsvärda bara för att de ägs av staden på fel sätt.

Nej, vi får se till att korta rubriken på ärendet och se till att säkra skyddet för alla synnerligen värdefulla hus i stadens ägo oavsett i vilken skepnad staden äger dem.

Anförande nr 76

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Jag har naturligtvis all respekt för att man i opposition alltid vill mer. Men innebörden av ert förslag, det vill säga att man utvidgar detta till att gälla exempelvis Stadsholmen, som är den stora ägandeorganisation som vi har, är 250 ytterligare blåklassade fastigheter. Det innebär ett åtagande, kan man tycka. Men Stadsholmen är bildat just för att ta hand om de här fastigheterna.

Det ni skulle uppnå med det är framför allt två saker. Det ena är en kostnad på 50–100 miljoner kronor bara för att ta fram vårdprogrammen för varje fastighet. Men det är det lilla. Det stora är att man skulle underkänna hela det systematiskt byggnadsvårdsarbete som finns på Stadsholmen och säga: Nu får ni börja om och jobba på ett annat sätt! Det tycker jag är det märkliga med er reservation. Stadsholmen gör ett bra jobb på området. Varför ska de göra ett nytag och göra någonting annat?

Anförande nr 77

R a s m u s J o n l u n d (L): Stadsholmen gör naturligtvis ett bra jobb. Men det är viktigt att vi har liknande principer för våra skyddsvärda hus oavsett i vilken skepnad

staden äger dem. Det handlar inte bara om Stadsholmen. Här har man valt bara fastighetsnämndens hus, vilket är en avsevärt större begränsning än den du var inne på nu.

Anförande nr 78

Borgarrådet **L a r s s o n** (M): Fru ordförande! Ibland undrar jag varför man inte åtminstone försöker hitta den minsta gemensamma nämnaren i ett ärende. Jag tror att vi i sak tycker ungefär likadant i frågan. Men det har uppenbarligen gått någon form av prestige i detta.

Den hanteringsordning som vi har framför oss har en brist: Den gäller för fastighetsnämnden. Vi har därför skrivit en gemensam reservation från oss och Liberalerna med ersätтарыttrande och instämmande från Centern och KD.

Jag yrkar bifall till den.

Anförande nr 79

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Det är en viktig fråga att vi tar hand om vårt kulturarv. Vi i Sverigedemokraterna känner precis som Alliansen att det självklart bör innefatta de byggnader som staden äger genom sina bolag.

Med det sagt yrkar Sverigedemokraterna på den reservation som Liberalerna och Moderaterna har lämnat in.

Anförande nr 80

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Stadens synnerligen värdefulla byggnader är lika synnerligen värdefulla oavsett vem eller vilka av stadens bolag eller nämnder som äger dem. Om Stadsholmen nu har en bra hanteringsordning som är väl utarbetad och fungerar borde man kunna dra lärdom av den för hela beståndet i stället för att säga att det skulle ge merarbete åt just Stadsholmen.

Bifall till Moderaternas och Liberalernas reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 81

Borgarrådet **M o g e r t** (S): Fru ordförande! Men er reservation går ju just ut på att ge merarbete till Stadsholmen! Det är därför er reservation är problematisk. Annars tror jag, som Joakim Larsson, att vi har i stort sett samma syn på detta. Det är ett arbete som ska göras. Men med er reservation ska man ta fram 250 vårdprogram för en kostnad till någonstans mellan 300 000 och 500 000 per program. Det är det ni föreslår i er reservation, som jag tycker är en gnutta problematisk. Det är ett merarbete, och det är en ganska stor kostnad för en verksamhet som redan fungerar bra och som redan gör detta arbete. Det är därför vi inte yrkar på er reservation.

Anförande nr 82

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Fru ordförande! Det är just precis detta: Varför ska man tänka sig att man måste göra om ett jobb som redan är gjort bara för att Stadsholmen ska inkluderas i ett system? Om det är de som gör det bästa kan man använda det systemet även till andra byggnader. Det är inte sagt att man ska bygga

ett helt nytt system som någon måste ta till sig. Det är i stället samma principer som ska gälla för samtliga värdefulla byggnader i stadens bestånd.

Anförande nr 83

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag ska inte förlänga debatten, utan jag håller med de alliansföreträdare som har varit uppe och talat om att uppdraget är för smalt. Därför yrkar jag bifall till den alliansgemensamma reservation som ligger i kommunstyrelsen.

Anförande nr 84

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Vi tycker att det är bra att det finns en tydlig hanteringsordning för hur man ska bevara och utveckla och se till de byggnader som har höga kulturhistoriska värden, nuvarande och blivande. Detta är till för att gagna nuvarande och framtida stockholmare.

§ 15 Redovisning av motioner, inlämnade före den 1 juli 2015, som inte behandlats av kommunstyrelsen (Utl. 2016:93)

Anförande nr 85

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Ordförande! Detta handlar om motioner som är inlämnade före den 1 juli 2015 och som inte har behandlats av kommunstyrelsen. Det finns en motion som är inlämnad långt innan dess, nämligen den 15 december 2014, som ännu inte är behandlad. Förra gången ett ärende var uppe i fullmäktige med redovisning av motioner som inte var behandlade fick jag ett löfte om att motionen skulle behandlas det andra kvartalet 2016. Det kvartalet är snart förbi. Då får jag ett nytt besked: Motionen ska i stället behandlas det fjärde kvartalet 2016.

Jag undrar vad som händer när vi kommer till det fjärde kvartalet 2016. Blir det då det andra kvartalet 2017? Kan man hålla på så här i all evighet, eller hur står det till? Eftersom detta rör ett miljöprojekt tycker jag att det är angeläget att det kan komma fram och att vi kan bespara innerstaden mycket trafik. Därför undrar jag om det är någon som tänker svara på det här.

Anförande nr 86

J a n V a l e s k o g (S): Du syftar på motionen om Östlig förbindelse och/eller Österleden. Som bekant för alla här i rummet pågår Sverigeförhandlingen, där Östlig förbindelse finns med. Det är egentligen detta det handlar om; vi tänkte att vi skulle försöka vänta in förhandlingen och se om det blir något åtagande från stadens sida eller inte i processen. Det är högaktuellt i dessa dagar. Det är naturligtvis av intresse när man diskuterar motionen att vi har kunskap om vad staten vill i frågan.

Anförande nr 87

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Det kan också vara av värde för Sverigeförhandlingarna att veta vad de olika partierna i Stockholm tycker om Östlig förbindelse och Österleden. Det var därför jag skrev motionen – för att få majoriteten att komma upp och berätta hur deras ställning ser ut i frågan. Vad har de för synpunkter? Hur ser de på Östlig förbindelse? Hur ser de på det som ett miljöprojekt? Tycker de att det är något värt att det blir mindre trafik i innerstaden eller inte?

Tydligen har man inte mod att svara på detta. Vi har kunnat ta ställning. Vi säger att vi tycker att det är viktigt. Detta redovisar vi, och vi trodde nog att ni också skulle våga redovisa er inställning. Men det får vi tydligen vänta på.

§ 19 Fullstor idrottshall i Hjorthagen (Utl. 2016:97)

Anförande nr 88

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Att fler barn och ungdomar men även vuxna idrottar är bra både för den enskilde och för vår gemensamma folkhälsa. Forskningen visar entydigt att barn och unga som idrottar presterar bättre i skolan och även får större chans att sedan klara sig i arbetslivet. Idrotten ger både styrka och uthållighet likaväl som gemenskap och möjligheter till viktiga nätverk.

Därför är jag stolt över den idrottsmiljard som vi har infört under mandatperioden. Den har möjliggjort att vi både kan genomföra de nya investeringar som Stockholm så väl behöver och göra de reinvesteringar som under många år har eftersatts. Att komma ikapp med den anläggningsbrist vi har är högsta prioritet inom idrottsområdet. En anledning till att vi har haft en sådan brist på idrottsytor i den här staden är att när man har byggt nya bostadsområden har man inte planerat för idrott och motion.

Här är Hjorthagshallen ett bra exempel på det motsatta. Här har man från början planerat för att få till en idrottshall, och vi har säkerställt att vi har råd att finansiera denna välbehövliga idrottshall. Hjorthagshallen kommer att vara en fullstor hall med kringytor, både förråd och andra ytor. Hallen är också ett bra exempel på hur vi kan använda stadens pengar på ett effektivt sätt genom att samutnyttja de utrymmen som vi har och som finns. Eftersom hallen byggs precis intill skolan kommer den att kunna användas av skolbarnen på dagtid och av idrottsföreningar övrig tid. På så vis når vi också målet om ett ekonomiskt hållbart Stockholm. Hallen är även en del i att bygga klimatsmart och nå målet om ett klimatsmart Stockholm. Hela området Norra Djurgårdsstaden följer en miljöplan som även denna hall är en del av. Det gör att vi får energisnåla system och gott om grönytor.

Många invänder mot detta och tycker att vi i det här läget i stället borde skära ned ytterligare på investeringsbudgeten. Det är inte helt lätt. Vi har högt ställda krav på upphandlingar i den här staden. Det är alltid en avvägning om vi ska se till att verkligen använda de senaste innovativa lösningar som finns eller om vi ska se till att hålla kostnaderna så låga som möjligt. Men jag tror att man ibland måste våga vara lite innovativ, våga gå före och våga pröva att få ned energianvändningen så mycket som det bara går. Det gör man i det här fallet. Man försöker i stället att vara kostnadseffektiv i användningen av utrymmet så att man använder tiden så mycket som det någonsin går. Jag tror att hallen kommer att användas inte dygnet runt – för sova ska ju även skolbarn göra – men i alla fall så nära det som möjligt.

Vi kommer att fortsätta att arbeta enträget för att komma ikapp den enorma brist vi har på idrottsytor i vår stad. Det här är ett steg på vägen. För att nå målet om att bygga ikapp och på sikt kunna göra det vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 89

A n n e - L i e E l f v é n (L): Ordförande, ledamöter, åhörare! Vi liberaler har drivit på för fler idrottshallar och välkomnar därför såklart den nya hallen i Hjorthagen. Stockholm växer så det knakar, och det är väldigt roligt. Men med det kommer också ett ansvar: När nya bostadsområden planeras och byggs ska det också finnas plats för fritidsaktiviteter, däribland idrott. Framför allt är det viktigt för folkhälsan

att man redan på ett tidigt stadium för in möjligheter till rörelse för barn som en naturlig del i livet.

Något som är värt att uppmärksamma och särskilt roligt med just idrottshallen i Hjorthagen är att också mindre idrotter som fäktning och dans ges utrymme. Det är något som inte alltid är fallet. Men här får alltså även de mindre sporterna ta plats, och jag vet att det är väldigt välkommet av utövarna.

Dock är det beklagligt att kalkylen för byggandet har dragit i väg. Vid förra fullmäktige var det upprustning av en annan plan och nu detta. Som jag sade förra gången är det även denna gång viktigt att man håller i tyglarna så att det inte blir några ytterligare utgiftsökningar.

Slutligen vill jag och Liberalerna också lyfta fram frågan om att titta på möjligheten att bygga hallar med enklare konstruktion – något som är fullt möjligt enligt en rapport som lades fram i fastighetsnämnden i mars 2013. På så sätt skulle man kunna bana väg för fler idrottshallar så att ännu fler barn och ungdomar får chansen att idrotta. Min och Liberalernas förhoppning är att man öppnar upp för denna möjlighet framöver.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 90

M a r t i n H a n s s o n (MP): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter! Norra Djurgårdsstaden, som för närvarande är Sveriges största stadsutvecklingsområde, kommer att innehålla ca 12 000 bostäder och runt 35 000 arbetsplatser när hela området står färdigbyggt. Det är därför såklart absolut nödvändigt att vi får till denna idrottshall nu efter en del turer fram och tillbaka. Kostnaderna har, om man går några år tillbaka i tiden, trots allt kunnat sänkas rejält i och med att hallen inte längre ska grävas ned. Det var en rätt stor kostnadsbesparing som gjordes i och med detta. Det var kanske inte helt motiverat med en nedgrävning, utan fastighetsnämnden står nu inför en hel del stora investeringsbeslut, och det är absolut nödvändigt att pengarna kan läggas på annat.

Med det sagt är hallen fortfarande rätt dyr. I detta fall är det dock behövligt, då Norra Djurgårdsstaden är ett av Stockholms miljöprofilområden. Extra investeringar ska i och med detta läggas just på miljö, arkitektur och gröna-ytor-faktorer – detta enligt det program för miljö och hållbar stadsutveckling i Norra Djurgårdsstaden som antogs redan 2010 av Alliansen. Stockholms stad kan såklart inte tumma på detta program när det kommer till våra egna byggprojekt samtidigt som vi ställer motsvarande höga krav på de externa byggherrarna. Det är viktigt att vi är konsekventa.

Utöver detta är det komplicerade markförhållanden som har gjort att man har blivit tvungen att lägga hallen i en form av suterrängvåningar. Det har såklart bidragit till att kostnaderna ändå är rätt höga nu.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 91

B o S u n d i n (M): Ordförande, fullmäktige! Vi moderater är också positiva till att det byggs en fullstor hall i Hjorthagen. Det behövs i Norra Djurgårdsstaden. Det har varit en lång pågående process, inte minst när det gäller kostnaderna. Vi är fortfarande kritiska till att investeringskostnaderna drar i väg så pass mycket. I realiteten innebär det att om det blir X antal miljoner dyrare är det något annat som får tas tillbaka ifrån den investeringsbudget vi har.

Idrottsborgarrådet talar ofta om den så kallade idrottsmiljarden, som innebär 200 miljoner kronor per år i ökade investeringar. Det är vi positiva till i sak, men man kan också konstatera att redan efter halva mandatperioden har hälften av pengarna gått åt till kostnadsökningar på redan beslutade idrottsanläggningar. Det är alltså bara hälften av den investering man ger sken av som blir nya hallar.

Man talar också mycket om miljöklass. Det är klart att vi ska värna miljön. Det var det vi drev ganska hårt under allianstiden. Man kan konstatera att till exempel dubbelhallen vid Stora Mossen, som miljöklassades till guld, trots detta kostade 44 miljoner. Det ska ställas i relation till den dyra investeringen i Hjorthagen. Det finns skillnader i markförhållanden, men vi vill ändå poängtera att det är viktigt att vi håller i skattemedlen och begränsar kostnadsökningar när vi investerar i nya idrottsanläggningar, inte minst för att få fler hallar och fler idrottsanläggningar för de pengar vi faktiskt har.

Jag kan också konstatera att i ärendet har stadsledningskontoret sagt att investeringsutgiften för en fullstor idrottshall i Hjorthagen i inriktningsbeslutet beräknas uppgå till 115 miljoner kronor, vilket stadsledningskontoret anser är högt. Det är alltså inte bara vi moderater som tycker det, utan även ledande tjänstemän och organisationer.

Anförande nr 92

M a r t i n H a n s s o n (MP): Jag håller med om att kostnaderna behöver ses över. Jag tycker dock att liknelsen med Stora Mossen haltar en del i och med att det är så olika markförhållanden här. Dubbelhallen i Stora Mossen byggdes på väldigt plan mark. Det fanns mig veterligen inte heller några miljöföreningar i marken. Den här hallen byggs däremot i olika höjdförhållanden och måste byggas i suterräng. Det drar upp kostnaderna väldigt mycket. Den jämförelsen är därför svår att göra.

Anförande nr 93

B o S u n d i n (M): Precis som jag sade i mitt anförande tar jag detta som ett exempel på att det går att bygga billiga hallar och att det finns stora skillnader mellan Stora Mossen och Hjorthagen. Jag tycker ändå att skillnaden i pengar är betydligt större än bara de sakliga skillnader som gäller.

Anförande nr 94

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Vänsterpartiet välkomnar i likhet med våra koalitionspartner förslaget att bygga en fullstor idrottshall ute i Hjorthagen. Vi tycker att det blir ännu bättre i och med att oppositionen, trots lite gnäll, också tycker att hallen behövs.

Ordförande! I dag finns bara en fullstor hall som ska försörja 200 000 av Stockholms invånare. Vi tycker att det är en alldeles för liten halltillgång. Det här är jättebra.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 95

P e r O s s m e r (SD): Fru ordförande! På Norrmalm-Östermalm finns nästan inga fullstora idrottshallar. Vi har en, och den kom till helt nyligen, nämligen Engelbrekts hallen i gamla Engelbrekts skola. Vi sverigedemokrater är därför naturligtvis positiva till att det byggs idrottshallar. Vi ser hur det är i nästan varje småkommun; de har en fullstor idrottshall. Som nämndes här har alltså 200 000 invånare här endast en enda idrottshall att samsas om.

Liksom Moderaterna och Liberalerna tycker vi dock att investeringskostnaderna är höga. Jag nämnde just Engelbrekts hallen. Där är det en privat entreprenör – det är ytterst en bostadsrättsförening. Men såvitt mig är bekant blev denna hall betydligt billigare än de 115 miljoner kronor som ska investeras här. Den hallen ligger inte ovanpå ytan, utan den har fått grävas och sprängas ned i marken vilket givetvis leder till högre kostnader.

Bifall till det särskilda uttalande som har gjorts av moderater och liberaler!

§ 20 Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm (Utl. 2016:98)

Anförande nr 96

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Ordförande, fullmäktigeledamöter och stockholmare! Det tål att upprepas: Stockholm är en fantastisk stad att leva i. Vid internationella mätningar står vi högt när det kommer till livskvalitet. Vi har ett rikt stadsliv, en vacker miljö och, inte minst, en konkurrenskraftig ekonomi.

Samtidigt tror jag att vi alla ser och känner i vår vardag att det också är en orolig och ojämlik stad som vi bor i. Det går inte att bortse från att Stockholm är en av de städer i Europa där segregationen och ojämlikheten har ökat allra mest under de senaste decennierna. Forskningen visar tydligt att vi i dag i mycket större utsträckning än för några decennier sedan bor, jobbar och umgås med personer som har samma bakgrund som vi själva.

Båda saker är sanning: Det går väldigt bra för Stockholm. Men det går inte bra för alla stockholmare. Bakom genomsnittet finns en annan bild av en delad stad – en stad där dina möjligheter och livsvillkor ser fundamentalt olika ut beroende på var i staden du bor. Livslängden vid en tunnelbanestation kan skilja flera år från en annan. Om man tar Tensta, som jag kommer ifrån, som exempel ser man att den disponibla inkomsten för 30 procent av barnfamiljerna där innebär att de lever under gränsen för relativ barnfattigdom. Den disponibla inkomsten på ett år är 170 000 kronor lägre än genomsnittet i staden.

Jag tycker att det är ganska lätt att fråga sig vad som händer med barn som växer upp i en stadsdel där knappt hälften av de vuxna går till jobbet på morgonen. Man vet att en av fem i klassen inte kommer att ta sig vidare till gymnasiet. Vad händer med vårt gemensamma samhälle när vi lever så segregerat att några av oss inte ens ser det här? Hur mycket talang går vi inte miste om bland de här barnen?

De ökade skillnaderna i livsvillkor har redan gett utfall i form av oro i vår stad. Det hotar vår sociala sammanhållning. Därför är jag övertygad om – och jag återupprepar – att trenden att bryta detta och skapa ett Stockholm som håller samman är vår största framtidsutmaning. Vi arbetar nu systematiskt med att kartlägga skillnaderna och med att ta fram konkreta förslag på hur vi kan minska dessa skillnader. Nu, ganska exakt ett år efter det att vi tog fram den första rapporten, går vi från ord till handling. Det ärende som ligger för beslut i dag innehåller konkreta förslag på hur vi utifrån de forskningsrapporter som har tagits fram går vidare och integrerar social hållbarhet och det sociala investeringsperspektivet i kommunens budgetplanering och i våra kommande budgetar.

Det blir tydligt att det är hela kommunens uppgift att se till att hela Stockholm kan hålla samman och fortsätta att växa. Det är precis i enlighet med stadens vision: ett Stockholm för alla. Det är inte fina ord, utan det handlar om att åstadkomma konkret förändring.

Min förhoppning är att arbetet kommer att leda fram till att människor, oavsett var i staden man bor, känner att Stockholm är deras stad och att deras stadsdel är en del av Stockholm. Ärendet innehåller några konkreta förslag på hur vi ska ta oss närmare det. För det är precis så vi måste arbeta: steg för steg, förslag efter förslag med

förändring om vi ska nå målet om ett Stockholm för alla. Det förutsätter ett Stockholm som håller samman.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 97

J a n J ö n s s o n (L): Fru ordförande! Jag vill börja med att yrka bifall till Liberalernas reservation i kommunstyrelsen.

Från Liberalernas sida var vi positiva till inrättandet av en kommission för en social hållbarhet men kritiska till utformningen av kommissionen, med representation enbart av stadens högsta politiskt tillsatta chefer och inte av oberoende forskare, såsom vi önskade. Nu har vi förslag på olika punkter som ska genomföras som vi liberaler ställer oss bakom. Vi är samtidigt kritiska dels till avsaknaden av en tydlig strategi för genomförandet av åtgärderna, dels till beredningen av själva ärendet. När det gäller beredningen kan vi konstatera att de punkter som vi ska besluta om i dag inte har skickats ut på remiss. Det som remissinstanserna har besvarat är den första delrapportens slutsatser. Det var den delrapport som kom ut innan kommissionen och dess politiska referensgrupp ens hade hunnit ha sitt första sammanträde, vilket det var en hel del som var kritiska till då.

Lite märkligare är det kanske att den politiska referensgruppen inte har behandlat de punkter som nu vaskas fram. Referensgruppen skulle ges en betydelsefull roll för bred förankring, eller som det står i tjänsteutlåtandet, ”följa och ge stöd i arbetet samt att väcka initiativ baserat på kommissionens arbete”. Den har snarare rollen av insynsgrupp, och det är någonting jag har påtalat vid våra sammanträden. Vi får i och för sig lyssna på gedigna dragningar av de rapporter som har arbetats fram, men det ges inte mycket tid till input. Därför kan vi varken ge stöd eller väcka initiativ.

Vad jag kan förstå har vi inte heller haft någon roll att spela i de punkter som nu lyfts fram till fullmäktige. Det är inget problem för oss att acceptera att majoriteten är de som styr, men det blir lite märkligt när vi har referensgrupper som ger sken av att förslagen är brett förankrade, vilket de inte är.

Det vi dock ställer oss mest kritiska till i dag är att det saknas en tydlig strategi för genomförandet av åtgärder i ett ärende som har rubriken Strategi för genomförande av åtgärder. Det finns ett antal utgångspunkter. Eller är det så att strategin kort och gott bara är att det som skrivs fram av kommissionen ska tas med i planeringen inför kommande års budgetar? Det hade då räckt med några meningar i stället för fem sidor text. Därför föreslår vi att strategin avslås. Övriga punkter, däremot, som innebär konkret genomförande ställer vi oss bakom.

Jag kommer att återkomma i ett andra inlägg för att framföra Liberalernas synpunkter på själva arbetet i kommissionen.

Anförande nr 98

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Långsiktighet borde vara honnörordet när det gäller social hållbarhet. Därför är det synd att man inte i större utsträckning arbetar för en djupare partiöverskridande politisk förankring av satsningen.

Centerpartiet anser att social hållbarhet är ett viktigt perspektiv när man ska bygga den goda staden. Däremot håller vi inte alltid med om perspektiven, utgångspunkterna och lösningarna. Att kommissionens arbete har haft ett vänsterpräglat angreppssätt har inte precis ökat den blocköverskridande uppslutningen. Vi måste givetvis kunna se och erkänna problemen med alltför stora skillnader i livsvillkor och social rörlighet. Vi måste dock akta oss för att måla upp bilden av en stad i förfall där inga insatser har gjorts under åtta år. Det finns en tydlig underton av svartmålning av det arbete som Alliansen utförde under vår tid vid makten. Ett tydligt exempel är den bostadssegregation som ensidigt förklaras som ett resultat av ett minskat antal hyresrätter i innerstaden. Inget nämns om det låga antalet bostadsrätter i ytterstaden.

Så målar majoriteten upp en vänsterpräglad bild för att kunna hugga ned på Alliansens politik. Vi vill tillåta människor i ytterstaden att friköpa sina bostäder för att skapa ett varierande utbud av boendeformer. Vänsterns mantra är alltid att bygga fler hyresrätter i innerstaden, vilket inte är fel i sak. Men hatet mot fler bostadsrätter i ytterstaden är inget annat än ett intellektuellt haveri. Ämnet förtjänar bättre. Det handlar om många människors livsvillkor. Det är en betydligt viktigare fråga än om kommunalskatten höjs eller sänks efter nästa kommunalval. Vår grundläggande människosyn tar utgångspunkt i varje individs möjlighet att växa. Det handlar inte främst om att utjämna skillnader. Vi anser att samhällets ansvar är att ge alla goda förutsättningar att utvecklas och skapa ett gott liv. Vi vill absolut höja den lägsta nivån, men vi vill inte göra som majoriteten och kapa topparna.

Tilltron till politikens möjlighet att lösa all världens problem är stark i ärendet. Självfallet utgör stadens arbete en viktig del, men det finns många andra aktörer som också är centrala för att kunna hitta lösningar på utmaningarna. Här tror jag att vi kan göra mycket mer. Om ambitionen är att ärligt göra stor skillnad måste vi inse att det är vi som har misslyckats under massor av år. Det kan vi inte lösa med en quick fix.

Men bara för att vi tycker så innebär det inte att vi inte ska göra försök. Projektet Fokus Skärholmen har goda förutsättningar att bli en bra satsning. Om civilsamhälle och näringsliv inkluderas i satsningen har det möjlighet att bli likt våra miljöstadsdelar – riktigt bra erfarenheter som kan ge oss goda exempel på hur vi kan jobba för en mer socialt hållbar stad.

Jag yrkar därför bifall till Liberalernas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 99

M a g n u s N i l s s o n (S): Ordförande, ledamöter, åhörare! Jag satt igår, liksom många andra, och läste rapporten ytterligare en gång. Det är med förskräckelse man vänder sidor i rapporten. Det är fruktansvärd läsning man möts av, och det kryper verkligen under skinnet på en när man läser om det Stockholm som målas upp. Det är faktiskt så här allvarligt. Det är sorgligt att se hur mycket människors bakgrund fortsätter att vara helt avgörande för ens chanser som individ. Vi ser att skolresultaten påverkas så extremt av ens bakgrund och kanske ännu mer ens föräldrars bakgrund – huruvida de har gymnasieutbildning eller ej, huruvida de har högre utbildning eller ej, var de råkade födas och om det var i Sverige, utanför Sverige eller utanför Europa. Vi ser hur mycket detta påverkar hela vårt samhälle och följer människor livet igenom.

Jag är säker på att många här säger: Det här är väl ingenting nytt. Det är inga nyheter. Det är ingen som har sagt däremot. Men jag menar att man måste påminna sig om detta gång på gång. Det är det som är så viktigt med rapporten: att se vilken den utveckling som måste vändas är. Så här får det aldrig lov att vara.

Även när det gäller skolor ser vi hur stora skillnaderna är. Vi ser hur vissa skolor slåss med enormt svåra förutsättningar när det samlas elever med de allra tuffaste utmaningarna i ett fåtal skolor medan andra skolor inte alls drar det lass som man skulle vilja och hjälper till ytterligare. Så här får det inte vara. Det här är det yttersta tecknet på segregering, och vi ser att det ökar år efter år.

Jag tror att denna sammanställning är ett viktigt första steg, eller kanske ett viktigt andra steg – för vi ska fatta beslut om stegen vidare. Det vi måste göra är att integrera detta i vårt arbete. Samtidigt ska man vara medveten om att detta såklart inte är slut här i dag. Det är ett arbete som har pågått länge och som kommer att fortsätta i många år. Men utvecklingen måste vändas nu. Det räcker att se på skolresultaten de senaste tio åren för att se att detta inte kan tillåtas fortsätta.

Därför är jag glad att man framför allt ska lyfta fram en del som jag tycker är extra viktig: rektorernas ansvar. Jag tror att vi kan göra mycket mer från politiskt håll genom att samtala med rektorerna. Det är de som leder skolorna och som ser de utmaningar de står inför – vilka utmaningar som är tuffast och vad vi måste göra för varje enskild skola. Det handlar kanske framför allt om de mest utsatta skolorna. Hur ska vi vända utvecklingen och få en skola som ger alla människor samma möjligheter? Den resan är lång.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 100

Salar Rashid (S): Ordförande, ledamöter! Tänk er ett tankeexperiment där man kunde ge alla femåringar i Skärholmen, Rågsved, Rinkeby eller något annat av våra socioekonomiskt utsatta områden möjligheten att se in i framtiden! Vad hade dessa barns första reaktion varit? Tror vi att dessa femåringar sammantaget skulle vara nöjda med sin framtida tillvaro eller de möjligheter de har fått här i livet? Hur berättar vi att om utvecklingen ser ut som den gör kommer just ni att löpa större risk att tidigt hamna i arbetslöshet, att gå ut med ofullständiga betyg, att leva i relativ fattigdom och att hamna i kriminalitet och utanförskap? Ni kommer att vara de röda siffror som definierar ojämlikheten i staden. Ni kommer att vara de som i genomsnitt kommer att dö tidigare än andra och troligtvis ge ohälsotalen ett ansikte.

Vad hade deras reaktion varit? Hade de över huvud taget kunna förlåta oss och vuxenvärlden? Hade vi kunnat förklara för dem varför utvecklingen ser ut som den gör?

Ordförande, ledamöter! Egentligen behöver vi inte gå så långt. Vi behöver inte heller konstruera detta tankeexperiment. Vi kan gå ut och fråga tidigare generationer, gårdagens och dagens generationer och unga vuxna. Vi i den här staden är kända. Vi är kända för att producera klasskillnader och sociala och ekonomiska klyftor som drabbar och släcker många framtida ambitioner och drömmar.

Ordförande, ledamöter! Det är skrämmande. Det är en skrämmande utveckling som få vågar möta i dag. Jag skulle vilja säga att det inte är för sent. Det är inte för sent att försöka vända denna trend och denna negativa samhällsutveckling och låta barn fortsätta att våga drömma om att vi lever i ett Stockholm som är mer än våra drömmars stad – en stad där drömmar går i uppfyllelse. Som borgarrådet Emilia uttryckte det: Fler stockholmare ska kunna känna att Stockholm är deras stad och att deras stadsdel är en del av Stockholm, som de tillhör.

Jag är glad att strategin äntligen går från ord till handling och att vi från Skärholmen får det särskilda uppdraget att bli profilprojekt för en socialt hållbar stadsutveckling när det kommer till att försöka bygga ihop staden. Äntligen får vi en konkret implementering för hur vi kan arbeta med dessa frågor!

Bifall kommunstyrelsens förslag till beslut så att vi kan fortsätta att bygga och utveckla den här staden till ett Stockholm för alla!

Anförande nr 101

L i s a P a l m (FI): Ordförande! Stockholm är en rik stad. Aldrig tidigare i historien har vi varit så förmögna, och aldrig tidigare har vi arbetat så mycket. Men trots att Stockholm blomstrar skiner inte solen på alla i vår stad.

Polisen publicerade för ett tag sedan en lista på Sveriges mest utsatta områden. Flera finns i Stockholmsområden. Samma områden som listas som farliga och utsatta är de områden som sticker ut i rapporterna från kommissionen för social hållbarhet. Genom att se på polisens lista och rapporterna jämsides kan vi se att i områden som av polisen anses vara utsatta också är de där unga har sämst hälsa och minst möjlighet till en meningsfull fritid.

Det är inte okej att det i dag är så stora skillnader i barns tillgång till rättigheter som likvärdig utbildning, skälig levnadsstandard, social trygghet, skydd mot våld och delaktighet i samhället. En grundtanke i barnkonventionen är att barn har fullt och lika människovärde och ska ha tillgång till sina rättigheter utan undantag eller diskriminering.

Trots högkonjunktur och en arbetsmarknad som går på högvarv stängs vissa fortfarande ute. Det gäller framför allt utomeuropeiskt födda och andra rasifierade. Skillnaderna i livsvillkor mellan rasifierade och majoritetssvenskar håller på att eskalera. De rasifierade kvinnorna i de utsatta områdena kämpar med att få livet att gå ihop. Vi har en rasifierad underklass i Sverige. Stockholm behöver en antirasistisk och feministisk politik för att bryta segregationen. Antidiskrimineringspolitik och arbetet för alla människors lika rättigheter är fundamentalt för ett fortsatt fungerande välfärdssamhälle. Vi behöver ta vara på de förslag som den sociala hållbarhetskommissionen har tagit fram, inte minst i arbetet för att nyanlända ska få möjlighet att skapa sig en framtid i Stockholm.

Viktigast av allt är att vi fortsätter att ha de feministiska glasögonen på oss för att förstå och utjämna de skillnader i livsvillkor som finns i vår stad. Man ska inte behöva betala för att få sina rättigheter tillgodosedda.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 102

A n n - K a t r i n Å s l u n d (L): Ordförande, fullmäktige! Jag yrkar bifall till Liberalernas reservation.

Det är kul att en del har sett ljuset. Jag skulle vilja säga att den här boken kan vara bra på många sätt även om den kom sent. Den är ju en sammanställning av sådant som vi i huvudsak redan visste, åtminstone vi som har verkat länge i ytterstaden. Men jag kan förstå att om man kommer från innerstaden kanske man tycker att man har sett ljuset nu.

Det är inte så att det inte har gjorts någonting tidigare. Man har jobbat för att minska skillnaderna också tidigare, men i ett mycket långsiktigt jobb. Det är ändå bra att det finns samlat här – det vill jag säga – för man kan ha detta som en utgångspunkt. Det hade dock varit bra om man hade använt fler experter och forskare i arbetet. De centrala delarna är ändå möjligheten att forma sitt eget liv. Då är det jobb, så att man kan försörja sig själv, som gäller. Det handlar om en skolpolitik som innebär att klassresan börjar i alla klassrum. Ni tycker att ni går från ord till handling. Jag tycker att det är väldigt mycket ord och väldigt lite handling man ser när man läser förslagen till beslut.

Ett tydligt genusarbete ska prägla arbetet, står det i borgarrådets synpunkter. Det kan man hålla med om. Jag kanske har läst dåligt, men då kan ju någon tala om för mig var någonstans det står i strategin. Jag har inte hittat ett enda ord om detta. Vi hör bara här ifrån talarstolarna om genusglasögon och allt möjligt, men var finns det i strategin? Och var står det om de kvinnor i förorten som är utsatta just nu?

En trygg miljö i hela staden där man törs gå hem på kvällen från tunnelbanan, tåget eller bussen är centrala delar. Något som är bra att man har tagit upp i strategin är den utökade samordningen. Det är centralt, och det är inget nytt. Det är någonting som jag tycker att vi måste bli bättre på överallt i hela staden. Det spelar ingen roll hur mycket strategier eller resurser man har; om inte alla förvaltningar, bolag och andra samarbetspartner får det tydliga uppdraget att man ska samarbeta kommer det aldrig att bli någonting av strategin. Det finns alldeles för mycket gränsdragningar i staden, och det spelar ingen roll vad någon säger om inte det stora uppdraget från fullmäktige och den majoritet som styr, vem det än är, är att man ska samarbeta. Om man inte gör det kan man ha hur många strategidokument som helst utan att det händer något.

Jag yrkar bifall till Liberalernas reservation.

Anförande nr 103

Borgarrådet L i v h (V): Ordförande, stockholmare, ledamöter! Klyftorna mellan fattiga och rika stockholmare ska minska. Skillnaderna mellan våra stadsdelar ska också minska. Precis som Emilia sade: Det går bra för Stockholm, men det är många stockholmare som det inte går bra för. Det kan jag se varje dag när jag åker från Rinkeby till centrum, och det kan man se vilka resor man än gör i den här staden. Vi ser klasskillnaderna. De finns, och de ska förändras. Bland det första vi gjorde efter valet var att tillsätta en kommission för ett hållbart Stockholm. Rapporten *Skillnadernas Stockholm* visar svart på vitt hur djup segregationen är i vår stad och hur mycket klassklyftorna har ökat. Vi har en delad stad.

Att ändra dessa förhållanden styr den rödgrönrosa politiken i vår stad. Vi är helt enkelt övertygade om att det går att förändra Stockholm till en rättvis, jämlik och jämställd stad – den stad som vi vill ha. Men vi vill inte göra som till exempel ni i Alliansen gjorde – sitta och dela ut en massa miljoner från Stadshuset. Vi vill ha en tydlig strategi, och det syns bland annat i detta ärende. Vi vill ha konkreta åtgärder. En del av dem står i ärendet, men vi har också gett i uppdrag till alla stadsdelsnämnder att ta fram lokala utvecklingsprogram där varje stadsdel utifrån sina lokala behov ska formulera vad man behöver i den stadsdelen och vilka förvaltningar och nämnder som ska samordnas för att kunna genomföra det. Det är nämligen otroligt viktigt att vi är tydliga. Vem ger uppdraget, och vem ska genomföra det? Det ska sedan få genomslag i våra gemensamma budgetar.

Vi lägger också om bostadspolitiken. Vi prioriterar hyresrätten eftersom fler stockholmare, speciellt de med låga inkomster, ska ha möjligheter att få en bostad. Det är ett sätt att motverka segregationen.

Det tar tid att vända denna negativa utveckling. Jag vet att det inte kommer att fixas på de närmaste två åren, men det måste göras. Vi har fått förtroendet av stockholmarna att förändra politiken i den här staden, och det tänker vi göra.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 104

Borgarrådet L a r s s o n (M): Tänk, ordförande, så många frågor som kommer upp i ens huvud när Ann-Margarethe Livh ännar talarstolen! Jag märkte plötsligt hur vi återkom till en debatt som fördes 2010 och som handlade om Rinkebystråket. Nu undrar Ann-Margarethe vad jag ska säga. Faktum är att det är Rinkebystråket som Ann-Margarethe slogs emot med näbbar och klor. Rinkebystråket innebar att man skulle få en stadsmiljö i en stadsdel där det rådde trafikseparering.

Jag har märkligt nog framför mig ett ärende med ett utdrag ur ett protokoll från exploateringsnämnden där Ann-Margarethe Livh kämpar hårt mot att det ska bli en försämring för cyklister och gångtrafikanter. Det är oklart varför stadsbyggnadskontoret anser detta vara en positiv utveckling för stadsmiljön, menar hon.

Ann-Margarethe Livh! Hur kändes det att ta emot stadsmiljöpriset i förra veckan – tror jag att det var – för just Rinkebystråket? Jag skrattade när jag såg att det var just du som tog emot det. Det borde ha varit jag.

Anförande nr 105

Borgarrådet L i v h (V): Nu råkar jag ha blivit vald till ordförande i Familjebostäder. Men jag ska vara otroligt ärlig när det gäller detta. Jag är jätteorolig för utvecklingen för stråket. Jag är glad att Familjebostäder belönas för den utformning man har gjort. Man har verkligen försökt göra en vacker och snygg utformning av stråket. Jag går där varje dag. Av de få affärer som har öppnat är det någon som redan har fått slå igen. Några rear nu ut varor för halva priset fast de nyss har öppnat och så vidare. Jag är jätteorolig för vad som ska hända med dem som har affärer där.

Däremot kan jag lova dig, Joakim, att jag som ordförande i Familjebostäder kommer att göra allt för de affärsidkare som har startat där och för att hela detta projekt ska bli bra för Rinkeby. En sak är att vi måste få dit fler företag och fler arbetsplatser. Jag är jätteglad att vi nu kommer att få en stor polisstation med 200 eller kanske 300 arbetsplatser. Den typen av åtgärder måste till.

Jag är orolig. Men, som jag säger: Som ordförande i Familjebostäder kommer jag att göra allt jag kan för att detta ändå ska sluta som ett bra projekt.

Anförande nr 106

J a n J ö n s s o n (L): Fru ordförande! Jag måste få ett förtydligande från Ann-Margarethe Livh. Hon sade nämligen att ni inte vill dela ut en massa miljoner från Stadshuset. Ska vi alltså tolka det så att det inte finns några resurser kopplade till de lokala utvecklingsprogram som vi nu håller på att jobba fram bland annat i Skärholmen? Det intryck jag har fått av våra diskussioner är att det som föreslås också ska täckas upp med pengar. Annars kommer ju ingenting att genomföras.

Stadsdelsnämnderna har inte en massa miljoner som bara ligger och skräpar någonstans, utan det är upptecknat i den ordinarie verksamheten. Det skulle vara intressant att höra vad borgarrådet har att säga om det. Är det alltså bara punkter med text och inga pengar som följer med detta?

Anförande nr 107

Borgarrådet L i v h (V): Då kanske du missförstod mig, Jan. Det jag menar är att vi inte vill göra det misstag ni gjorde när ni styrde, till exempel att ge 7 miljoner till en bomässa som inte blev av, 22 miljoner till en lärlingsutbildning som bara några få genomförde och så vidare. Man ska inte sitta och dela ut pengar lite lite hur som helst. Man ska ha en tydlig strategi, och sedan ska det skrivas in i budgeten vad det är som ska finansieras. Det ska vara kristallklart. Vi ska veta vad vi ska göra med utgångspunkt i vad stadsdelsnämnderna har uttryckt, och sedan ska vi finansiera det – klart och tydligt.

Anförande nr 108

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Det är skönt att du säger att det ska vara klart och tydligt, Ann-Margarethe Livh. Men när det gäller strategin som ni är så stolta över ser vi knappt att det är en strategi. Det är lite rubriker och några rader, och framför allt har den inte varit ute på någon övergripande remissrunda för att man ska kunna ta ställning till strategin. Det är bra att du är glad över den. Men jag tycker inte att den är jättetydlig.

Det jag också hör är vad du säger om Vänsterpartiets bostadspolitik. Vi vill kunna skapa blandade bostäder. Jag trodde att dina slantar från Stadshuset hade att göra med att människor inte ska få friköpa sina lägenheter. Så tolkade jag dig. Man kan tolka in lite olika saker. Men för oss är det viktigt att man lägger makten hos medborgarna, att de kan äga sin egen bostad och att vi kan få ett blandat bostadsbestånd även i ytterstaden. Det tycker jag också är en viktig del i den sociala hållbarheten.

Anförande nr 109

Borgarrådet L i v h (V): Det är därför det är så himla tråkigt att ni sålde ut så många hyresrätter och gick från ungefär 62 procent hyresrätter till 40 i dag. Det har ryckt undan mattan för många unga människors möjligheter att få en bostad och därmed bli integrerade i staden.

Vi är för en blandad bebyggelse, men vi är inte för att omvandla den allmännyttan som finns i dag eftersom vi har en kö hos Bostadsförmedlingen på 70 000 aktivt sökande efter en hyresrätt. Hyresrätter är viktiga om staden ska expandera och om den ska bli den kreativa stad som vi alla vill ha. Däremot bygger vi naturligtvis också bostadsrätter; det vet du också. Om du ser på 40 000 lägenheter ser du också att minst hälften ska vara hyresrätter. Den andra hälften är bostadsrätter. Vi bygger också bostadsrätter, och inte bara hyresrätter. Men jag vet, du vet och vi alla vet att om ungdomar och människor med låga inkomster ska ha en chans på bostadsmarknaden i Stockholm måste vi bygga hyresrätter. Och det gör vi.

Anförande nr 110

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande, fullmäktige! Att kunna försörja sig på sin lön, att ha en utkomst, är A och O för den individuella sociala hållbarheten. Att planera sociala insatser för att förebygga och överbygga social utsatthet och bygga ett samhälle som håller ihop är en politisk utmaning som antas i den sociala kommissionens arbete. Det ska naturligtvis ske utifrån den värdeskala och omvärldsanalys som majoriteten är överens om – ett sammanhållet och blandat Stockholm.

Lokala utvecklingsprogram är nu på väg in till stadshuset från våra 14 stadsdelar. Stadsbyggnadsnämnden har påbörjat processanalys i arbetet gällande barnkonsekvensanalyser. Södermalms stadsdel vill extra se över sina parker som mötesplatser för alla. Östermalms stadsdel tar fasta på ohälsa bland kvinnor och unga tjejer. Skärholmens stadsdel menar att ett jämlikt Stockholm endast kan nås när kvinnor och män ges lika möjligheter till makt och inflytande. Hässelby-Vällingby säger att det saknas ett tydligt pensionärsperspektiv i rapporten. Här kanske vi kan samarbeta med Skarpnäcks stadsdel, för vi har också kommit på att vi vill gå vidare och se vad alla 55 plus gör i stadsdelen. De kanske kan vara med i samhällsbygget. Vi vill ha en åldersintegrerad stad.

Sedan har vi det stora misslyckandet: att boende i några av våra stadsdelar har långt mycket sämre livsvillkor än genomsnittet i Stockholm. Det här misslyckandet måste vara prio ett.

Slutligen vill jag påminna om att höga mål och skärpta krav är avgörande för ett hållbart och klimatsmart Stockholm. Klimat- och miljöarbetet berör flera politikområden och verksamheter i staden. I kommissionens fortsatta arbete behöver detta lyftas fram ännu mer som en social sammanhållande faktor. Att samlas lokalt kring miljöarbete, odlingslådor i ytterstaden, stadsodling i innerstaden, kryddträdgårdar och ätbara parker ger en social samvaro. Den är åldersintegrerad, och den är socioekonomiskt integrerad.

Lokalt arbete kring dagvattenhantering behöver förstärkas för att möta ett alltmer kraftfullt regn. Det är ett arbete som kan kombineras med naturskola och vuxen-

lärande för att tillsammans kan möta framtiden. Handlingen är på väg in i de lokala handlingsprogrammen, och samordning jobbar vi vidare på i den här staden.

Bifall till utlåtande till utlåtande 2016:98!

Anförande nr 111

S o f i a M o d i g h (KD): Ordförande! I grunden har jag varit rätt positiv till det här med socialt hållbarhetstänk och även till social investeringsfond. Jag har tyckt att det har varit bra och lovvärda initiativ. Samtidigt som det är positivt är problemet på något sätt också begreppet social hållbarhet. Precis som jag har sagt tidigare en gång i den här talarstolen har detta begrepp en tendens att rymma allt. Det blir så brett att det egentligen kan vara nästan all kommunal verksamhet som ingår i social hållbarhet.

Jag håller kanske inte riktigt med Ann-Margarethe Livh om att strategin är så himla tydlig. Jag tycker till och med att det är svårt att särskilja strategin från vanlig politisk styrning. Man tillsätter utredningar som kommer med förslag, och sedan vidtar man åtgärder. Det är klokt, och i enlighet med den majoritetsideologi som råder – helt enkelt ideologin hos den som bestämmer. Det är så vi gör normalt.

I det här fallet tycker jag att det har varit lite lurigt. Man tillsatte en kommission, och nu börjar det kännas som att det har varit lite till synes vetenskapligt eller neutralt. Egentligen blir det kanske bara som en extra förvaltningsresurs. Antingen är det smart, för man får mer gjort, eller så kan det till och med vara byråkrati och hindra den vanliga politiska processen. Det kan bli omständligare.

Vi har dock som sagt i grunden varit positiva till en del av initiativen. Vi kan konstatera att det i förslagen också finns en del positivt, till exempel mentorskap för nyanlända och community centers. På det viset sågar vi varken den sociala hållbarhetskommissionen eller det faktum att ni har tillsatt en social investeringsfond. Men vi tycker nog att det finns en del otydligheter som kräver att vissa av förslagen avslås.

Med detta yrkar jag bifall till Kristdemokraternas yttrande i kommunstyrelsen.

Anförande nr 112

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Det är mycket floskler om hållbarhet och sammanhållning i kommissionen, skulle jag vilja säga. Man kan ta ett exempel. Vi ska senare besluta om en parkeringsstrategi, bland annat för rörelsehindrade. När man talar om sammanhållning och hållbarhet går det stick i stäv med att man samtidigt vill försämra villkoren för just rörelsehindrade att transportera sig i Stockholm. Hur får vi då en mer sammanhållen stad? Det tycker jag är konstigt.

Vi ser att Moderaterna och Liberalerna pekar på samma sak – att detta är otydligt. Vi gör därför helt enkelt så att vi ansluter oss till den reservation som Liberalerna och Centerpartiet har lämnat in.

Anförande nr 113

P e r O s s m e r (SD): Fru ordförande! I Koranen – jag vet faktiskt inte i vilken sura – står att Allah, det vill säga Gud, har skapat fattiga och rika. Det är därför det är

en plikt för en rättrogen muslim att ge allmosor. Man kan väl säga att uttalandet ger uttryck för en fatalistisk syn på tillvaron.

I utlåtandet och betänkandet kan man säga att vi ser motsatsen. Där är det i känd socialistisk anda kommunen och staten som ska ombesörja allt. Det är här vi möter den sociala ingenjörskonsten i sin prydno. Staten, och i det här fallet kommunen, det vill säga de överordnade organen, ska fixa allt. De ska ställa allt till rätta. Möjligheterna är i stort sett obegränsade. Only the sky is the limit för att alla ska bli glada och lyckliga, om man får tro utlåtandet.

Men utlåtandet har sina förtjänster. Det är bildande. Det är ur social synpunkt ett intressant dokument. Här presenteras en del fakta som kan leda till funderingar. Det finns betydande olikheter i levnadsförhållanden mellan olika stadsdelar och olika befolkningsgrupper. Det gäller framför allt ohälsotal, bostadsförhållanden, skolgång och inkomster.

Frågan är då: Vad ska vi göra åt det? Om man är libertan svarar man väl: Ingenting – låt utvecklingen ha sin gång! Men Sverigedemokraterna delar inte den ytterlighetsuppfattningen. I hållbarhetsbegreppet ryms en samordning och en samverkan mellan olika individer och grupper. Alla måste vara med på tåget, även om alla inte kan åka första klass. De som är inbitna socialister vinner målet om jämlikhet och likställdhet genom att avskaffa klasser. Vi tror inte att det är så enkelt. Det finns flera skäl till att man inte kan låta ett samhälle slitas sönder av alltför stora skillnader. Ett är oroligheter som vi ser i vissa förorter. Det skapar problem för framför allt civilsamhället. Ett annat skäl är att människors begåvning, kunskap, flit och entreprenörsanda inte kan tas till vara på rätt sätt hos de grupper som är eftersatta.

En politik som leder till framgång måste dock ta avstamp i den enskilda människan. Det är den enskilda individuella människan som gör sitt livsval och tar ansvar för sina handlingar. Jag ska inte ge mig in på den filosofiska frågan om viljans frihet här. Jag bara konstaterar att överheten, det vill säga i vårt fall kommunen, inte genom sina regleringar och åtgärder kan uppnå det man hoppas på. En sådan politik bygger på vänsterideologiska föreställningar som har sina givna begränsningar.

Anförande nr 114

D e m b a B a h (MP): Ordförande och åhörare! Jag hoppas kunna leva i ett samhälle där alla kan klara sig utan stadens inblandning, men ännu så länge lever vi i en stad där skillnaderna är stora. Låt oss till exempel ta Rinkeby-Kista, där jag sitter i stadsdelsnämnden. Antalet arbetslösa är där mycket högre än i staden i stort. En kortutbildad har där sämre möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden än om han hade bott på Östermalm, i Bromma eller i Hägersten-Liljeholmen. Vi har det lägsta valdeltagandet – 51,7 procent. 30 procent av invånarna känner sig trygga.

Vi tycker att det är en investering för kommunen, och inte en kostnad, att använda resurser till att hjälpa och utbilda arbetslösa för de jobb som finns i stället för att piska dem att söka jobb som de sannolikt inte kommer att få. I stället för att administrera sociala problem vill vi bygga bort dem genom att ge människor bättre förutsättningar att själva påverka sitt liv genom att kombinera studier och arbetsmarknadsinsatser och med en skola där alla ska lyckas, även de som väljer Rinkebyskolan.

Det finns många hinder som en stockholmare möter i de utsatta områdena, till exempel Rinkeby. Ett av dem är bristen på lokaler där man kan träffas, ge läxhjälp, gå kurser, få samhällsinformation eller planera aktivitet som kan främja trygghet. Staden kan hjälpa till att skapa mötesplatser där människor från näringslivet och civilsamhället kan mötas. Staden kan inte göra allt, men vi kan ge bättre förutsättningar. Vägen ut ur utanförskap börjar alltid med ett jobb; det håller jag med om. Men för en kortutbildad i Rinkeby kan vägen vara mycket lång utan statens insatser.

I Rinkeby-Kista undersöker vi möjligheter att öppna skolans lokaler som mötesplatser när skoldagen är över. Arbetsnamnet är community centers och community schools. Vi hoppas att de ska ta oss en bit på vägen.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 115

T i n a K r a t z (V): Ordförande, kommunfullmäktige! Det går bra för Stockholm, som sagt. Men det går inte bra för alla stockholmare. Skillnaderna och ojämlikheterna i Stockholm har under många år vuxit sig allt större. Ojämlika livsvillkor påverkar både den enskilda individen och samhället i stort. Det påverkar hälsa och framtidshopp. Sammantaget påverkar det individens förutsättningar att skapa sig ett gott liv och att till fullo utveckla den egna potentialen, vilket också är en stor förlust för staden och samhället.

Med kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm tar vi nu ett samlat grepp om denna problematik för att systematiskt kunna arbeta för en rättvis, jämlik och jämställd stad. En av rapporterna har fördjupat sig i något av den svåraste problematiken för arbetsmarknadsnämnden, där jag sitter. Det gäller hur vi ska lyckas få dem med kort utbildning ut i arbete och att därmed själva kunna försörja sig. Hur ska vi öka de här människornas möjlighet att få en riktig anställning med en rimlig lön så att de ska kunna få makt över sitt eget liv, få möjlighet att själva utvecklas och att själva forma sitt eget liv på bästa sätt?

Om vi lyckas med detta kommer vi även att kunna påverka deras barns och övriga familjs livschanser. Det arbete som vi redan till viss del har påbörjat inom arbetsförvaltningen för att nå de kortutbildade är ett viktigt arbete. Men det behöver utvecklas vidare, till exempel genom det pilotprojekt som vi nu kommer att fatta beslut om. Det är en viktig del för att lyckas med att nå allt fler.

I den reservation som Moderaterna har lämnat instämmer de i att det är svårt för personer med lägre utbildning att etablera sig på arbetsmarknaden. Men därefter lyfter de upp sina gamla vanliga käpphästar. De skriver att det behöver bli lättare att försörja sig också på en låg inkomst, vilket jag antar betyder att vi ska återgå till den skattesänkarpolitik som vi med facit i hand kan se främst gav mer till dem med höga inkomster samtidigt som den tydligt missgynnade människor med låga inkomster. Det är ologiskt i mina öron, om inte målet med politiken är att säkerställa att det alltid ska finnas billig arbetskraft för arbetsköparna. Stockholms arbetsmarknad efterfrågar framför allt utbildad arbetskraft, och den markant mest avgörande skillnaden för möjligheten att ta sig in på arbetsmarknaden är utbildningsgraden. Det är därför vi ska satsa på studier för att folk ska nå en stabil och fast förankring på arbetsmarknaden.

Hela vår tanke med detta arbete för ett socialt hållbart samhälle grundar sig i vår övertygelse om att en växande ojämlikhet är ett slöseri med människors talang och kompetens. En växande ojämlikhet försvagar samhällets sociala sammanhållning, vilket skapar grogrund för konflikter. Känslan av otrygghet kommer att växa, och Stockholm kommer att bli alltmer segregerat.

Vi yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 116

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Inte för att jag är expert på förstamajtal, och det var det väl inte heller någon som trodde, men jag kan konstatera att när man lyssnar på majoritetspartier av röd eller rosa kulör låter det alltid som att de är i opposition. Jag vill hävda att de inte är det just nu.

Faktum är att livet knappast är svart eller vitt. Livet och staden är verkligen fulla av färger. Det är en palett av färger. Kombinationerna för att se Stockholm i ett större perspektiv skulle jag önska kom in även i denna debatt. Faktum är att det finns ganska mycket som vi är eniga om i ärendet. Sedan kanske det finns en övertro på vad detta tämligen tjocka dokument kommer att leda till.

Att Stockholm är en av världens bästa städer att växa upp, leva och arbeta i tror jag att vi kan vara överens om. Det finns en frihet och en möjlighet att förverkliga sina livschanser här som kanske inte finns på andra ställen i samma utsträckning. Men det finns också utmaningar. Det finns skillnader i levnadsförhållanden i vår stad, och det är viktigt att vi ser dessa och att vi löser dessa problem. Vi är eniga i den delen. Vi står därför eniga med er i den övergripande målsättningen i ärendet. Stockholm ska vara en stad som håller ihop och som ger alla stockholmare möjlighet att förverkliga drömmar och ambitioner. Det handlar om mentorskap för nyanlända och fler community centers; det är exempel på sådant som vi har sett tidigare, som fungerar och som vi gärna ser mer av.

Skiljelinjen mellan oss moderater och de rödgrönrosa går dock inte i synen på problemen eller viljan att lösa dem. Den ideologiska skiljelinjen går i synen på politikens förmåga och i valet av lösningar. Det är som om ni tror att politiken alltid har en allomfattande möjlighet att lösa allting. Det är där vi skiljer oss åt. Vår politik tar inte sin utgångspunkt i de kommunala systemen utan i den enskilda människan. För att vara framgångsrik måste politiken därför präglas av ödmjukhet inför sina egna begränsningar. Vi anser till exempel till skillnad från vänsterpartierna att människors vardag är alldeles för komplex för att reduceras till enbart politiska beslut. Politikens roll ska vara att skapa gynnsammast möjliga förutsättningar för fler jobb i växande företag, attraktiva och trygga stadsmiljöer och social sammanhållning i starka civila gemenskaper. Vår grundläggande övertygelse, fru ordförande, är inte att fokusera på de offentliga systemen utan att minska den politiska detaljstyrningen.

Jag yrkar bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 117

S a l a r R a s h i d (S): Jag måste säga att jag är lite chockad, men samtidigt nöjd med att du förklarar att det finns stora politiska och ideologiska skillnader. För mig har det alltid varit viktigt att förstå var skillnaderna går eftersom många menar att de

blir allt suddigare. I det här fallet beskrev du den ideologiska skillnaden. För oss är det viljan till politik snarare än viljan från politik och friheten till politik snarare än friheten från politik som är det viktiga och centrala.

Jag måste fråga dig: Om inte någon annan kan lösa problemen – vem ska då göra det? Vem ska se till att våra ungdomar, som är våra och ingen annans, ska gå ut med fullständiga betyg? Vem ska se till att ungarna får sitt första jobb när inte möjligheterna finns där ute? För dig verkar det som att det får utvecklingen lösa. Det får någon annan göra.

Anförande nr 118

Borgarrådet L a r s s o n (M): Nu var det det här med färgpaletten igen, Salad. Jag tror fortfarande inte att politiken kan skapa förutsättningar på det sätt du beskriver. Jag tror att vi kan vara de som ser till att underlätta för människor att utvecklas. Möjligheten för dem att lyckas i skolan handlar inte om ett politiskt beslut som Salar Rashid fattar här i fullmäktige. Det handlar inte om det, utan det handlar mycket om att skapa förutsättningar för deras framtid och att se till att det finns någonstans att få ett arbete för framtiden.

Vi har olika syn på detta. Men i sak, när det handlar om att vi ser problem, tror jag att vi är ganska överens. Det finns skillnader i Stockholm. Men om du skapar förutsättningar genom att dra undan förutsättningar för företagande och för att de här ungdomarna ska ha någonstans där de kan få jobb i framtiden eller, för den delen, för möjligheten att välja skolor skapar vi inte ett samhälle som är till för alla. Då skapar vi ett samhälle för vissa som tar sig rätten att välja, till exempel.

Anförande nr 119

J a n J ö n s s o n (L): Fru ordförande! Som jag nämnde i mitt tidigare anförande saknar vi en tydlig strategi för genomförande i detta ärende. Men innan jag fortsätter med den kritiken vill jag ändå framföra beröm till borgarrådet för att hon har haft en ödmjuk och öppen inställning i vår referensgrupp.

Det är mycket text men lite verkstad i ärendet. Det är väl litet av ett problem som vi känner från Liberalernas sida: Kommissionens arbete präglas just av mycket text men inte så mycket konkret genomförande. Vi välkomnar att det nu i flera punkter i dagens förslag anas en början på att börja gå från ord till handling. Det är dock ett problem att ambitionen att kommissionens rapporter ska påverka processerna i hela staden hittills inte har blivit verklighet.

Jag sitter själv i demokratiberedningen i Skärholmens stadsdelsnämnd, som är den beredning hos oss som handhar arbetet med de lokala utvecklingsplanerna. På vårt senaste beredningsmöte ställde jag frågan till stadsdelsförvaltningen om hur mycket man har tittat på slutsatserna i de rapporter som har kommit ut hittills från kommissionen. Svaret blev att förvaltningen upplever att man är så överhopad av tunga rapporter att man i arbetet med våra lokala utvecklingsplaner hittills inte har tagit någon hänsyn alls till de slutsatser som har kommit ut. Man har dessutom uppfattat det som att majoriteten önskar att det är dialogen med invånarna som ska vara helt styrande för hur utvecklingsprogrammen utformas. Ofta kan inte invånarna vara insatta i de ganska komplexa förhållanden i verkligheten som beskrivs i rapporterna. Det innebär att vi hos oss i stället hamnar i att föra mycket diskussion om vi till

exempel ska avsätta pengar för att köpa in cykel till cykelkurser för personer med invandrarbakgrund. Hur detta ska stärka demokrati och integration framgår inte, särskilt med tanke på att världens mest cyklande folk finns i Kina – en repressiv diktatur.

Det tycks därför bli som många av oss har befarat: Kommissionen blir en sidoprocess som använder stora resurser för att skriva fram gedigna rapporter som sedan inte används ute på förvaltningarna.

Vi ställer oss kritiska till att många av de rapporter som har tagits fram har en tydlig politisk vinkel med forskare som också har en politisk profil. Det är besvärande att en av forskarna som anlitas på området för demokrati och trygghet dessutom anställdes på timmar på Vänsterpartiets rotel här i Stadshuset. Att man är aktiv vänsterpartist som forskare ser jag inget problem i; man får ha vilken partifärg man vill. Men om man är anställd som oberoende forskare ska man inte samtidigt jobba för ett av partierna, som dessutom är en viktig uppdragsgivare för just demokratiområdet.

Vi liberaler tycker att frågan är så viktig att jag kommer att återkomma i ett tredje och sista anförande med vår syn på det politiska innehållet i kommissionens arbete.

Anförande nr 120

L o r e n a D e l g a d o (V): Hej Jan! Jag vill bara svara lite på den dystra bild du ger av ärendet. Jag tänkte lite på de lokala utvecklingsplaner som är igång i Skärholmen och hur positivt det har tagits emot av stadsdelsförvaltningen. Man har jobbat konkret med att synliggöra vilka områden vi vill prioritera i Skärholmen. Man har också fått gehör av de centrala förvaltningarna på ett helt annat sätt än vad man har fått tidigare. Det är ett sätt att vända processen i den här staden.

Angående cykelkurserna i demokratiberedningen vet du mycket väl att vi föreslog att föreningarna skulle komma med idéer eller förslag på vad vi skulle göra för att få folk att engagera sig mer, organisera sig mer eller ta del av samhället mer. Vi kan inte styra vad organisationerna lägger fram som förslag, men förslaget angående cykelkurserna var något slags empowermentkurs för kvinnor för att de genom cykelkursen också ska kunna ta del av samhället.

Anförande nr 121

J a n J ö n s s o n (L): Faktum är att vi liberaler ställer oss bakom i stort sett hela förslaget. Det vi är kritiska till är att strategin inte är så tydlig. Vi anser att frågan är så viktig, sprängande och trängande att den behöver ges mycket kraft. Vi känner inte att det föreliggande förslaget på strategi ger det. Vi behöver gå från ord till handling; det är det som är det centrala. Jag tycker fortfarande att det är problem att vi producerar i många fall gedigna verklighetsanalyser i rapporterna som sedan riskerar att inte tas till vara ute på förvaltningarna. Då blir det jättemycket arbete och resurser som läggs på detta, och sedan kommer det inte till nytta.

Anförande nr 122

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Också jag vill börja med att tacka för det konstruktiva arbete som läggs ned i kommissionen. Inte minst från oppositionen i referens-

gruppen är det, precis som har framförts här, inte så att allting är på tvärs. Det är mycket bra som görs tillsammans, och det uppskattar jag mycket.

Jag tänkte bemöta några av de invändningar som har kommit. Det finns en invändning om att kommissionen är alltför vänsterorienterad. Sanningen är att vi försöker att ha ett inkluderande arbetssätt och en öppenhet i vilka fördjupningsfrågor vi går igenom och vilka forskare vi upphandlar. Men det är klart att jämlikhet i sig också är en politisk ambition. Ojämlikhet är grunden för mitt engagemang, och där har det under de senaste decennierna gått åt fel håll. Jag kan alltså förstå att det finns politik i jämlikheten. Att den ökande ojämlikheten är en del av en global trend tror jag inte att någon förnekar. Men det går såklart inte heller att blunda för att vi har haft den snabbaste ökningen av ojämlikhet här i Stockholm och att det sammanfaller med att man har sålt ut 30 000 allmännyttiga lägenheter, sänkt skatterna för de rikaste och tagit bort SL-kortet ur försörjningsstödet.

Det är den typ av debatt som vi ska ha. Jag tror att det var många av oss som tyckte att det var ganska befriande att höra borgarrådet Larsson i talarstolen förklara vad som är den stora skillnaden. Det är skillnad i tron på politiken – om vi tror att vi med politikens hjälp kan förändra samhället. Jag är inte säker på att alla Joakim Larssons olika allianskollegor ställer upp på denna verklighetsbeskrivning, men det är stor skillnad på socialdemokrater och moderater. Min övertygelse är att samhället går att förändra. Däremot är jag helt övertygad om att det inte är lätt. Men vi har lagt om politiken, och det ger effekt.

Det är dock så att vi lever i en ny och förändrad värld. Då behövs nya verktyg. Kommissionen är ett sätt att se till att vi kan få just nya verktyg där vi använder oss av forskare för att komma fram med nya idéer och förslag på hur vi kan bryta den negativa trenden och gå ett socialt hållbart samhälle.

Den sista invändningen som jag tänkte bemöta är att detta är nära den vanliga politiken. Det stämmer. Vi vill inte jobba vidare med tillfälliga projekt, utan vi vill att man tar fram förslag som kan inarbetas i stadens ordinarie budget och ordinarie styrsystem.

Anförande nr 123

J o n a s N a d d e b o (C): Jag var positiv till ärendet när jag gick hit i dag. Men efter att ha lyssnat på debatten i salen är min tilltro till att arbetet ska kunna överleva ett maktskifte lika med noll. Jag känner precis som Joakim: Det känns som att jag har varit på första maj i dag när ni har hållit era anföranden. Det finns inte nog med saker som ni lägger in i kommittén. Jag tror inte att det är till nytta för ämnesområdet. Ni kunde ha hållit tillbaka er glädje i talarstolen lite grann; det hade varit nyttigt.

Återigen talar ni om utförsäljningen av hyresrätterna. Det är den här ideologiska låsningen som jag blir helt galen på. Ni kan inte se detta även i ytterstaden. Även Ann-Margarethe Livh var inne på det här, men nu får jag inte nämna henne när jag replikerar på dig. Hon nämnde inte för ett ögonblick något om att det behövs bostadsrätter även i ytterstaden och att det kan finnas en politik i att människor kan äga sin lägenhet.

Anförande nr 124

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag lyfte fram allmännyttan efter det att jag hade hört ditt inlägg. Det är kanske en viss rundgång i vem som lyfter vilka ämnen. Om man i princip raderar allmännyttans bestånd i innerstaden samtidigt som vi ser att människor med små resurser effektivt har trängts ut från innerstaden under de senaste decennierna är det förstås de mest segregerade delarna som vi måste komma åt.

Jag är helt enig med dig om att hela staden ska vara blandad. Men vi kommer inte undan när det gäller att om vi inte kan blanda upp innerstaden har vi långt kvar att gå. Den utförsäljningspolitik som ni bedrev är då tyvärr en svår sak att komma åt i efterhand.

Anförande nr 125

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det är bra att vi är överens om vad vi inte är överens om. Det är mycket bra, och det blir kanske tydligare då. Men jag vill ändå försöka nå dig och Socialdemokraterna med detta: budskapet i att ni uppenbarligen har en stark övertro på vad politiken och denna typ av dokument ska leda till.

Vi kommer att stå här om två år med detta dokument, och vi kommer att stå där inför valet och påminna er om en hel del av vad ni har sagt under debatten och vad som har hänt efter debatten. Jag har en känsla av att några av er då kommer att se att ni kanske trodde lite väl mycket på vad detta politiska dokument skulle leda till.

Det viktiga är att skapa gynnsamma förutsättningar för god samhällsutveckling. Det är jättebra; där är vi överens. Det finns dock saker och ting där vi faktiskt undrar vad ni håller på med. Det handlar till exempel om att se till att det blir fler upplåtelseformer. Varför koncentrerar ni er på att nu bygga en massa hyresrätter i Tensta, till exempel? Vad är syftet med det?

Anförande nr 126

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag tror som sagt på politikens möjlighet att förändra. Men jag tror inte att det är lätt. Jag instämmer återigen med borgarrådet Larsson: Inte heller jag tror att vi kommer att ha åstadkommit jämlikhet om två år. Så snabbt tror jag tyvärr inte att arbetet kommer att gå. Det vi gör är att lägga grunden för ett långsiktigt arbete. Jag vidhåller nog ändå att de tidigare åtta åren då Alliansen hade möjlighet att styra både nationen och kommunen med önskvärd tydlighet visar att politik gör stor skillnad och att vi har möjligheter att skapa stor förändring. Staden ser annorlunda ut i dag än den gjorde för tio år sedan.

Anförande nr 127

J a n J ö n s s o n (L): Fru ordförande! Jag ska avslutningsvis säga något om Liberalernas syn på det politiska innehållet i kommissionens arbete. Vi konstaterar att delrapporterna som främsta slutsats för fram att alla skillnader ska utjämnas och att det är politiken, förvaltningar och myndigheter som ska göra jobbet. Vi liberaler delar mycket av den omvärlds- och verklighetsanalys som görs i rapporterna, men vi kommer i stället fram till slutsatsen att det är människors makt över sitt eget liv och allas lika möjlighet att göra aktiva val när det gäller hur de vill leva sitt liv som behöver stärkas.

Detta kan inte bara göras genom utövande av makt från stat och kommun, utan civilsamhället, ideella krafter, kommersiella krafter och egna drivkrafter är mycket viktigare att stimulera. Att vissa skillnader också uppstår när människor gör olika val i livet är för oss liberaler helt naturligt. Jag har valt att bo i hyresrätt för att det är praktiskt. Andra kämpar ihop till att köpa ett hus. En del gillar att studera och bli forskare. Andra vill jobba med något praktiskt direkt efter gymnasiet. En tredje kanske startar eget.

Vi liberaler menar att politiken ska ge förutsättningarna till alla att välja mellan alternativen, men sedan ska vi inte klanka ned på de val som människor har gjort. Oavsett val ska de inte behöva känna sig beroende av andras välvilja för sin försörjning. Det är det som kallas för frihet, och det är det vi tycker är viktigt att jobba med.

Vi saknar konkretion i flera viktiga frågor, till exempel när det gäller hur man ska ta tag i den bristande studieron. Det är en viktig drivkraft bort från många skolor i utsatta områden. Hur ska man få till utflyttningen av förvaltningar till ytterstaden så att man kan få fler arbetsplatser och ökad rörlighet i dessa områden? Trygghetsinventeringar av stadsmiljön behövs i många stadsdelar. Vi skulle gärna se att de nya modulhusen kan få innehålla en viss andel studentlägenheter, och vi ser gärna fler varierade upplåtelseformer i både innerstad och ytterstad. Däremot kanske vi inte delar uppfattningen att mötesplatser för vuxna människor är det främsta integrationsredskapet.

Vi liberaler tror att kommissionen skulle kunna göra ett viktigt arbete för att hitta nya viktiga förslag för stärkt integration, demokrati och social hållbarhet med fokus på att stärka varje individs frihet och egenmakt. Men hittills har vi varken sett särskilt många nya förslag eller förslag omsatta i handling. Det börjar bli dags att få någonting gjort nu, för det är bara två år kvar till nästa val. Jag, som sitter med i den politiska referensgruppen, tänker fortsätta att driva en konstruktiv linje i den. Jag hoppas, som jag tidigare har framfört i gruppen, att vi framöver kommer att kunna föra mer dialog om det som presenteras i rapporterna och inte bara få dragningar av själva rapporternas innehåll.

Anförande nr 128

A b i t D u n d a r (L): Jag ber om ursäkt för att jag kom lite sent. Utifrån det jag har hört i debatten tänkte jag som lokalpolitiker i stadsdelen Hägersten-Liljeholmen ge min bild av diskussionen. Det handlar framför allt om en sammanfattning av majoriteten: Ni lovar runt men håller tunt utifrån den verklighet vi ser, det vill säga utifrån stadsdelsperspektiv. Jag kopplar detta till resurser, naturligtvis. Om man inte får de resurser man behöver för att kunna uppnå de mål och ambitioner och strategier som man ska uppnå blir det för mig verkligen tomma ord och ingenting annat.

Jag skriver under på alla vackra ambitioner om jämlikhet och solidaritet etcetera. Men jag kan ge ett exempel. Jag var tvungen att gå upp och berätta om en förening som heter Fenix för funktionshindrade personer som bor i Hägersten-Liljeholmen och även för dem som kommer från andra stadsdelar. Där kan de aktivera sig. Det är människor som verkligen är isolerade, men de har någon form av aktivitet i denna förening i form av cirklar etcetera. Under Alliansens tid och under min tid som ordförande stödde vi dem under alla år oavsett fördelningen mellan olika lokala

organ. Men Fenix fick i år bara 50 000. Om de inte har cirkelledare tappar Fenix sin funktion. Fenix fick alltså bara 50 000, och de måste nu göra om sin verksamhet eller säga upp sina ledare.

Då undrar jag vad socialt hållbar utveckling innebär för dessa människor som deltar i detta. Det betyder så mycket för dem med de här aktiviteterna i livet. Därför blir jag näst intill upprörd över att man här står och håller fantastiska tal från borgarråden och talar om ambitioner etcetera, medan Fenix medlemmar tyvärr inte alls känner igen sig i beskrivningen. Därför menar jag att det ni gör är att hålla runt men håller väldigt tunt – i alla fall hittills.

Anförande nr 129

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Tack för frågan! Vi har nu en debatt om strategi- och åtgärdsförslag i kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm. Den är inte i dag kopplad till en budgetdebatt, utan tanken är att det helt enkelt ska gå in i budgetarbetet.

Men eftersom du lyfter fram bristen på resurser måste jag ändå besvara det. Det är klart att vi har ökat resurserna i stadens budget. Vi har haft två år med skattehöjningar. Vi har avsatt en social investeringsfond för att kunna göra tidiga insatser. Men det låter inte som om detta är nog.

Min enkla fråga till Abit är: Vilken skattesats är det du önskar skulle vara kopplad till ärendet? Hur mycket skattehöjning vill du ha?

Anförande nr 130

A b i t D u n d a r (L): Det handlar inte om budget. Det handlar återigen om detta: Om inte stadsdelen får de här resurserna – hur kan man då implementera den strategi ni talar om?

Du talade om verkligheten, och därför var jag tvungen att gå upp och säga så här, Emilia. Jovisst, den verklighet som Hägersten-Liljeholmen har, och där jag råkar verka politiskt, är absolut i beroende av stöd. Vi har väldigt lite pengar till individ och familj och till försörjningsstöd etcetera. Det har blivit försämringar på en rad olika områden. Det är samma sak när det gäller förskolan. De känner inte igen sig. Här sitter man och lovar hur mycket som helst. Ni talar hur vackert som helst. Men jag som lokalpolitiker och medborgarna i Hägersten känner inte igen oss i den ambition ni beskriver eftersom vi fick mindre resurser och mindre pengar.

Poängen i mina exempel är att jag menar att ni inte ger resurserna så att vi varken har kompetens eller möjligheter och förutsättningar att genomföra de uppgifter som ni ålägger stadsdelsnämnderna. De har fått 52 uppdrag.

§ 21 Skolfastigheter i Stockholm AB:s (SISAB) förvärv av samtliga aktier i Vintervikens Kärnfastigheter AB innehållande fastigheten Blommensberg 4 i Liljeholmen (utveckling av skollokaler) (Utl. 2016:99)

Anförande nr 131

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Jag vill uttrycka min glädje över detta ärende där vi är helt överens och berätta lite varför. Blommensbergsskolan är en av alla våra fantastiska skolor som vi här i kommunfullmäktige har det högsta ansvaret för, nämligen Stockholms stads skolor. På den här skolan, Blommensbergsskolan, bedriver rektorn, Jenny Stanser, och hennes medarbetare ett fantastiskt arbete. Den här grundskolan har en kulturprofil, och man har varit bland de första med att tacka ja till möjligheten att ta emot nyanlända elever. De har gått före på det viset. Nu har vi nyanlända elever i stort sett i alla skolor, både i innerstad och i de områden som finns mellan innerstaden och ytterstaden där de flesta av de nyanlända eleverna bor. Det är någonting som jag tycker att vi alla här har anledning att uppmärksamma som någonting väldigt fint och bra. Det är också ett speciellt bra arbete med att ge barn i behov av särskilt stöd det stöd de behöver.

Som ni ser i handlingarna ligger Blommensbergsskolan under Essingeleden. Det låter lite grann där och det kommer ned lite partiklar, men det var ingenting som jag märkte när jag var där på plats. Det har skett utredningar kring den här platsen. Om vi inte hade haft Essingeleden där – jag ska inte föreslå att vi river den och bygger någonting annat där just i kväll även om det är många som blev lite förvåntansfulla här – hade vi direkt byggt ut den här skolan så mycket det bara gick. Det är nämligen ett högt söktryck. Det är väldigt många elever som vill gå där, och föräldrarna har ett stort förtroende för den verksamhet som bedrivs på den här skolan.

Nu har vi en möjlighet att utöka kapaciteten något genom inköpet av den här mycket vackra gamla skolfastigheten som ligger alldeles intill Blommensbergsskolan. Detta är en del av en större strategi som majoriteten har, nämligen att inte bara tro att marknaden löser problemen på skolområden utan ta ansvar för utbyggnaden av skolkapaciteten i Stockholm. Då gäller det att hitta lokaler i hela staden och personal till alla våra fina skolor. Målet är naturligtvis att alla som bor i den här staden ska kunna lita på att det finns en bra kommunal skola nära dem och att de kommunala skolorna i samverkan med fristående skolor erbjuder ett utbildningsväsen i Stockholm som präglas av mångfald och kvalitet.

Jag ber att få yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

§ 22 AB Familjebostäders nyproduktion av bostäder m.m. i kv. Kristinebergs slott 10, Kungsholmen (Utl. 2016:100)

Anförande nr 132

Borgarrådet L i v h (V): Ordförande! Jag är jätteglad för det här projektet. Tidigare har allmännyttan i innerstaden minskat radikalt genom omvandlingar. Nu tar vi chansen att börja bygga allmännytta i innerstaden igen. Jag är också jättestolt över att Familjebostäder här tar sitt samhällsansvar. Här finns en blandad kompott av byggare, men Familjebostäder tar också sitt ansvar och bygger förskolor i det här området, vilket jag är mycket glad för.

Därmed vill jag yrka bifall till det här förslaget.

*§ 26 Parkeringsstrategi och plan för gatuparkering
Investeringar för genomförande av plan för gatuparkering (Utl. 2016:103)*

Anförande nr 133

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag är glad att vi efter flera års utredande, remissande och beslut nu har en ny parkeringsstrategi och parkeringsplan för Stockholm framme. Med sikte på långsiktighet och framförhållning pekar vi nu ut hur vi ska kunna klara Stockholms kraftiga befolkningstillväxt och stora bostadsbyggande samtidigt som vi skapar en fungerande framkomlighet i gaturummet. Antalet stillastående bilar minskas. Antalet bilar som letar parkeringsplatser ska bli färre. Minst 15 procent av parkeringsplatserna ska vara frigjorda för besöks trafik. Gång-, cykel- och kollektivtrafik ska prioriteras. Vi måste skapa en bättre framkomlighet i stadens alla delar.

I närförorterna, eller innerstadens utvidgning som vi också kallar det, har vi i dag problem med att alltför många parkerar bilarna och tävlar om utrymmet. Det handlar om att de som kommer lite längre utifrån staden eller från våra grannkommuner infartsparkerar där, och det handlar också om uppställning av bilar från innerstaden i syfte att undkomma parkeringsavgifter. Detta, tillsammans med ett kraftigt bostadsbyggande, skapar problem. Vi måste reglera utanför innerstaden. På så sätt skapar vi utrymme för dem som bor där att parkera. Det skapar en marknad för garage som många gånger används till annat, och vi skapar incitament att placera bilen på fastighetsmark i stället för på den gemensamma gatan.

Reaktionerna från de boende i närförorterna är genomgående positiva: Varför har inte det här gjorts tidigare? Vad bra, nu kan vi hitta en parkeringsplats!

Det finns såklart de som inte tycker om förslaget. Att behöva betala för någonting som man har uppfattat som gratis sticker i ögonen, men jag vill säga att vi får något för detta. Vi får tillgänglighet, framkomlighet och en bättre trafikmiljö.

Det är också viktigt att de nya parkeringstal som vi antagit tidigare möts med avgifter när vi bygger så att vi inte bara flyttar problemen ut på gatorna. Vill man parkera sin bil ska man antingen betala på gatan eller lösa det på egen hand på tomtmark, och detta utan att kostnaden läggs på de andra som bor i husen. Vi möter helt enkelt Stockholms utveckling, och vi löser stadens problem.

Den stora förändringen i detta ärende är att vi nu utsträcker parkeringsreglerna till att gälla utanför tullarna. Vi delar in staden i sex zoner där zon 4, 5 och 6 utgör zonerna utanför innerstaden. Zon 4 och delar av zon 5 är tänkta att börja genomföras i höst och vara slutligen genomförda 2018. När det gäller resterande delar av zon 5 och zon 6 är avsikten att vi ska utvärdera genomförandet och se om vi har fått de effekter som vi har tänkt oss.

Reformen ändrar parkeringstiderna i innerstaden, utökar till närförort och har en långsiktig plan för hela stadens utveckling. Vi uppdaterar parkeringsreglerna i enlighet med lagstiftningen för buss, taxi och tunga lastbilar. Vi utökar avgiften för mc och lättar på trycket på deras parkeringsplatser. I syfte att få bukt med framför allt de falska utländska handikapptillstånden och den misstänksamhet som i dag finns inför om ett tillstånd i en bilruta verkligen är äkta eller falskt inför vi

parkeringsavgift för de här tillstånden, men vi ger rätt till dem som kan visa upp att tillstånden är korrekta att få en reducerad avgift på 500 kronor per år med fri parkering i alla områden i Stockholm. Det här är en viktig reform.

Tyvärr kan vi se en osund utveckling hos oppositionen som nu väljer att föreslå en återremiss av det här ärendet på direkt oklara grunder. Frågan om en parkeringsstrategi och parkeringsplan har utretts i flera år. Vi har ett samlat underlag som sammanfattar den omfattande forskningen på området. Vi har en sammanställning av exempel på parkeringssystem i Sverige och Norden. Vi har analyser av Stockholm och fördjupade studier av närförorten. Vi har skickat ut förslaget till 118 remissinstanser. Vi har haft fokusgrupper inblandade, och efter remissen har vi bearbetat förslaget och justerat när det gäller tillstånden för funktionshindrade och mc. Det här är ett gediget berett ärende.

Jag är glad över att vi i dag har det här ärendet uppe på bordet. Jag är dock mindre glad över att oppositionen okynnesåterremitterar och hoppas att vi snart är i land med den här för Stockholm och framför allt för stockholmarna viktiga reform för ett växande Stockholm och en framkomlig stad.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 134

P a t r i k S i l v e r u d d (L): Herr ordförande! Jag vänder mig mycket starkt emot borgarrådets uttryck om okynnesåterremitterande. Vi ser några mycket starka frågetecken i dagens förslag. Det rör bland annat mc-parkeringarna, parkeringsplatserna för dem som faktiskt har behov av bilen som ett hjälpmedel och tveksamheter i lagligheten när det gäller den kommunala likställighetsprincipen.

Jag tycker att det är ganska anmärkningsvärt att du inte bemöter de frågeställningar som vi har haft utan i stället bara raljerar över att vi har en annan uppfattning. Du hänvisar till att man har haft många sittningar, men mc-gruppen har inte fått vara med i de här samtalen. Och man har inte heller lyssnat på funktionshinderrörelsen. Det tycker jag är mycket allvarligt.

Anförande nr 135

B o r g a r r å d e t H e l l d é n (MP): Ärendet har varit ute på remiss. Vi har suttit ned med funktionshinderorganisationer, vi har pratat med mc-organisationer och varit med på demonstrationer och pratat och redogjort för ärendet. Vi har justerat ärendet efter remissgenomgången för att vi insåg att den reglering som föreslogs för mc och för handikapptillstånden kanske inte var på en helt korrekt nivå. Men jag vidhåller att ärendet har varit ute på remiss. De har kunnat säga sitt. Vi har tagit in och lyssnat, och vi har också justerat. De här reformerna behövs. Vi behöver reglera avgifterna för mc på de parkeringsplatser som finns i staden. Vi behöver komma till rätta med de falska tillstånd för funktionshindrade som finns. Det är ett stort problem. Det är ungefär en sjättedel av alla tillstånd i staden som är ogiltiga, men vi kommer inte åt dem eftersom de är utländska. Detta är ett sätt att göra det. Jag tror att det är till nytta.

Anförande nr 136

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Du säger att man kommer att lätta på trycket på mc-parkeringarna genom att avgiftsbelägga dem, Daniel Helldén. Men

om man sätter en avgift för mc-parkeringar kommer fler mc-förare att ställa sig på bilparkeringar i stället. Resultat blir i stället att vi får färre lediga parkeringsplatser i staden. Hur kan du säga att du lättar på trycket genom att avgiftsbelägg mc-parkeringar?

Anförande nr 137

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Om vi avgiftsbelägger en parkeringsplats innebär det att man tänker efter fler gånger var man ställer bilen eller i det här sammanhanget motorcykeln. En motorcykel kan många gånger ställas på kvartersmark eller på andra platser. Det är fullt på de här parkeringsplatserna för mc i den centrala staden. Du säger nu att de i stället skulle ställa sig på vanliga parkeringsplatser. I den centrala delen av innerstaden kommer det att kosta 50 kronor i timmen för en bil att parkera enligt förslaget. Det kommer att kosta 10 kronor för en mc i en mc-ruta. Jag tror inte att man ställer sig på parkeringsplatsen och betalar 50 kronor för detta. I resten av själva innerstaden kommer det att kosta 5 kronor i en mc-ruta och 15 kronor på en vanlig parkeringsplats. Jag tror inte att man väljer det. Det är möjligt att man gör det om man inte hittar något annat, men det innebär också att man kanske funderar på om man kan placera den någon annanstans. Det finns ett tydligt incitament att ändå ställa sig i mc-rutan, och om inte det går får man hitta andra lösningar.

Anförande nr 138

J a n V a l e s k o g (S): Vi hör en beskrivning här av hur kraftigt Stockholm växer. Både antalet person- och varutransporter ökar i stor omfattning. Vi blir över 400 000 fler vart tionde år i Stockholms län. Det kräver enorma investeringar, och det kommer också att innebära en stor belastning på vårt trafiksystem. Det är viktigt att vi successivt kan åstadkomma bättre parkerings- och trafikförhållanden. Som vi också hörde här kommer boendeparkeringsavgifterna att höjas något och införas i nya områden. Besöksparkering kommer även att införas successivt. Det är inte bara den här kraftiga befolkningstillväxten som motiverar detta, utan det är ett faktum att vi i delar av Stockholm har gratis infartsparkering. Den har ökat i omfattning efter att trängselavgifterna infördes. Många väljer då att parkera i närförort. Den här parkeringsplanen innebär en minskning av detta, vilket inte minst kommer att glädja dem som behöver boendeparkera i de här områdena.

Parkeringsstillståndet för funktionshindrade får en reducerad p-avgift på endast 42 kronor i månaden om man räknar om det. Det är alltså inte för parkeringstillståndet, vilket sägs ibland. Vi får kanske bort närmare 1 000 falska parkeringstillstånd för funktionshindrade. Vi vet inte det exakta antalet. De flesta är alltså utländska tillstånd. Jag menar att det här, tillsammans med regeringens åtgärder med ett nationellt register och möjligheter till högre böter för otillåten parkering, innebär en fantastisk förbättring för alla som har behov av de här platserna. Många förstår värdet av att både få bort kriminaliteten till den här låga kostnaden och väsentligt öka tillgången på p-platser för funktionshindrade. Alla gör det inte, vilket jag beklagar, men oavsett hur man ser på detta kommer vi naturligtvis att utvärdera åtgärderna så att vi verkligen får veta effekten av förändringen.

Mc kommer att få betala en liten kostnad för att parkera på stadens relativt värdefulla parkeringsytor. Man får betala en femtedel av vad bilarna betalar i citykärnan, cirka en tredjedel i centrala Stockholm och på malmarna och en halv boendeparkeringsavgift införs. Mc betalar med all rätt ingen trängselavgift, vilket de dagliga bilpendlarna

i dag får göra med ca 1 400 kronor i månaden. Många med mc vill naturligtvis parkera gratis, men jag tycker att det är rimligt att alla som använder stadens mark får betala för detta. Ett annat skäl är också, vilket vi också hörde borgarrådet redogöra för, att vi vill föra en politik som innebär att vi alltid har 15 procent lediga platser. I dag finns det 400 mc-platser i city, och nästan alla är fullbelagda eftersom de är gratis. Med 5 eller 10 kronor i timmen kommer det att bli en bättre omsättning som även gynnar dem som vill göra kortare besök i centrala Stockholm med motorcykel. Det här ärendet är ett viktigt bidrag till en bättre trafikmiljö i Stockholm.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 139

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Jag ska börja med att formellt yrka att detta ärende återremitteras. Det gör jag inte av okynne. Det är inte heller någon osund reaktion hos oppositionen. För att visa lite grann hur det här hänger ihop ska jag be att få läsa innantill ur förarbetena till proposition 2001/2002:80 s. 78. Där står: En återremiss kan bidra till att fördjupa demokratin och motverka kortsiktigt framhastade beslut utan att effektiviteten i berednings- och beslutsprocessen försämras i alltför stor omfattning. Möjligheten till återremittering skapar också ett större utrymme för samtal och samråd och kan bidra till att ett ärende blir mer allsidigt belyst.

Detta var Miljöpartiets argument när man drev på för att möjligheten till minoritetsåterremiss skulle införas i kommun och landsting. Men det svider naturligtvis när institutet återremiss används mot de egna förslagen. Det förstår jag också, men det är faktiskt inte så, Daniel Helldén, att vi har fått något vidare gehör för de synpunkter vi har framfört under hela den här processen. Det är fortfarande så att de synpunkter som vi har framfört när det gäller mc-parkering inte har tillgodosetts. Det är fortfarande så att parkeringstillstånden för rörelsehindrade ska avgiftsbeläggas. Där får man ändå ge borgarrådet det att han med glatt och oförfärat mod går på tvärs mot hela den samlade funktionshinderrörelsen som har en helt annan uppfattning i den här frågan. Det tyder möjligen på något slags civilkurage i den delen.

Varför gör han det? Jo, därför att majoriteten har för sig – man tror, tycker, tänker och hoppas – att den här åtgärden kan stävja handeln med falska tillstånd. Det finns ingenting i ärendet som belägger att det verkligen är så. Det finns ingen empiri när det gäller detta. Det är en av de saker som vi vill att man ska utreda, och det är bland annat därför som vi vill återremittera ärendet.

Vi vill också återremittera det därför att vi tycker att förslaget är illa genomtänkt när det gäller mc och moped. Vi vill återremittera det därför att vi tycker att en del av de förslag som handlar om boendeparkeringen i ytterstaden – märk väl en del – är ogenomtänkta. Vi ser inget skäl att införa boendeparkeringsavgifter i de delar av ytterstaden där det faktiskt inte råder någon trängsel. Det finns andra delar där det är motiverat att göra det. Det har vi också sagt.

Vi tycker att man ska titta på detta. Vi har framfört det sedan ärendet för första gången dök upp i trafiknämnden i höstas. Det har man fortfarande inte gjort. Nu vill vi ge majoriteten en chans till att titta på de här sakerna. Vi hoppas att man tar den, men det förefaller inte som om man tänker göra det. Det beklagar vi. Det här är den

demokratiska möjlighet vi har att skicka med att de här synpunkterna är viktiga och att vi har sagt det här hela tiden. Nu måste ni faktiskt sätta er ned och fundera på om detta är rätt sätt att lösa de här problemen. När det gäller den grundläggande strategin bakom detta, att prioritera rörlig trafik framför stillastående trafik, är vi helt överens med majoriteten.

Jag yrkar på återremiss av ärendet.

Anförande nr 140

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag trodde att återremissinstitutet skulle användas när saker och ting inte var utredda, när man inte har tittat på dem, när det inte finns underlag. Om det är någonting som finns i det här ärendet så är det underlag. Vi har en diger lunta med remissvar från alla möjliga organisationer som har analyserat och tittat på det här. De är genomgående positiva, men det finns de som har andra synpunkter. Vi har en stor mängd med underliggande rapporter.

Det var dessutom ni som redan 2013 begärde att man skulle börja ta fram dem. Jag undrar hur många gånger och hur många år som man ska ägna sig åt att utreda de här sakerna. Om man ska återremittera någonting ska man göra det därför att det inte finns ett underlag. Det finns ett underlag här. Det är väl underbyggt, men ni vill och tycker någonting annat. Det har ni hållit på med länge, och det har ni er fulla rätt att göra som opposition. Men man ska inte återremittera ett ärende därför att man tycker illa om det. Det tycker jag är fel.

Anförande nr 141

Borgarrådet B r i n c k (M): Jag hoppas att Daniel Helldén kommer ihåg detta nästa gång han själv hamnar i opposition, det vill säga att man inte ska återremittera ett ärende därför att man tycker illa om det. Det var det ni gjorde mellan 2006 och 2014.

Nej, det är inte tillräckligt utrett. Det är till exempel inte utrett vilka konsekvenserna blir av att avgiftsbelägga handikapparkeringsplatserna. Det är inte utrett vilka konsekvenserna blir av att införa boendeparkering i de delar av ytterstaden där det inte råder någon trängsel. Det handlar inte om att vi tycker annorlunda. I den senare delen tycker vi för övrigt huvudsakligen inte annorlunda. Det handlar om att det inte är tillräckligt utrett. Det tycker vi att man borde ha gjort.

Du talar om att remissinstanserna är positiva, Daniel Helldén. Ja, somliga är ju det, men funktionshinderrörelsen är det inte. Mc-organisationerna är det inte. Du kan bestämma dig för att det är särintressen som man inte behöver ta någon hänsyn till, men de har meddelat remissinstanserna och anmält kraftigt avvikande uppfattningar som du väljer att inte ta någon hänsyn till.

Anförande nr 142

J a n V a l e s k o g (S): Jag är faktiskt lite förvånad över att det blev en diskussion om formalia och återremiss här. Det har ni naturligtvis rätt till, men jag tycker det är mer intressant att diskutera sakfrågorna. Vad är problemet i sak?

När det gäller mc beskriver vi att det är fullt på de platser som finns till exempel i city. Parkeringspolicyn går ju ut på att det ska finnas lediga platser. Jag skulle vilja

fråga borgarrådet en sak. Tycker du verkligen att det ska vara helt gratis att parkera mc? Är det er uppfattning?

Jag förstår att det finns de som tycker att det är diskriminerande och att det blir en hög kostnad på 42 kronor i månaden för funktionshindrade, men effekten av detta är ju obestridlig. Vi får bort minst 700, kanske 1 000, falska tillstånd. De kommer inte att kunna få några tillstånd att använda för parkering. De platserna kommer att bli lediga på samma sätt som hela parkeringspolycyn, i motsats till vad en del tror, kommer att innebära att vi får fler lediga platser. Det innebär i sin tur lägre tryck på att ställa sin bil fel på parkeringsplatser för funktionshindrade. Det blir många positiva effekter av detta. Det är väl visat. Vad är ert alternativ?

Anförande nr 143

Borgarrådet B r i n c k (M): Vi tycker inte nödvändigtvis att det är orimligt att införa parkeringsavgifter för mc-parkeringar. Det ni har gjort är att ni godtyckligt har bestämt att avgiften för mc ska vara hälften av avgiften för bil på boendeparkeringar trots att det kanske får plats kanske sex, sju eller åtta motorcyklar på en bilparkeringsplats. Det tycker ni, för att citera borgarrådet i en offentlig debatt, därför att ni tycker det. Ni tycker att det verkar lämpligt.

Det är möjligt att man uppnår den här effekten med avgiftsbeläggning av handikapparkeringsplatserna, men det vet vi ju inte. Det har ni inget belägg för. Och samtidigt bestraffar ni den stora majoriteten med handikapparkeringstillstånd som är fullständigt lagliga och vars tillvaro nu kompliceras något fruktansvärt genom att de i förväg måste anmäla dispens. De kan anmäla högst tre registreringsnummer. Är man funktionshindrad och inte har egen bil är man rökt i det här systemet. Då kan man inte få ett handikapparkeringstillstånd eftersom man måste anmäla ett registreringsnummer. För att bestraffa de få krånglar ni till livet för de många. Det känns inte som en särskilt solidarisk eller modern politik.

Anförande nr 144

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det finns mycket som behöver sägas i det här ärendet, men jag tänker hålla mig till den fråga som vi genom vår reservation i kommunstyrelsen lyfter upp i dag, nämligen återremitteringen.

Centerpartiet anser att många av de förslag som finns i den här strategin är rätt väg att gå framåt. Samtidigt anser vi att en hel del förslag är bristfälligt utredda. Konsekvensanalyserna lyser med sin frånvaro, och det är oerhört allvarligt. Vi anser, precis som majoriteten, att rörlig trafik ska prioriteras framför stillastående, men då vill man också ha lite på fötterna när man beslutar om detta för att kunna veta att det faktiskt kommer att leda till en ökad framkomlighet. Vi har lyssnat till högljudda synpunkter från motorcykelorganisationer och framför allt från funktionshinderrörelsen. De frågor som de ställer är dåligt utredda och adekvata, och därför yrkar vi på återremiss.

Det politiska verktyget återremiss är ingenting som man ska missbruka, men i det här fallet är det faktiskt så att ärendet skulle må bra av en ytterligare genomlysning för att hitta alternativa lösningar. När vårt förslag om återremiss har blivit tydligt för majoriteten har man hotat med ett extra fullmäktigemöte om två veckor. Det handlar

om två veckor för att kunna fatta ett nytt beslut om denna strategi. På två veckor kommer ingenting att hända. Det kommer inte att bli några förändringar i sak, och man kommer att fortsätta att strunta i funktionshinderrörelsen.

Nej, ordförande, det här duger inte. Bifall till Alliansens återremissyrkande i kommunstyrelsen!

Anförande nr 145

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr ordförande! Jag undrar var Jonas Naddebo har varit någonstans. Har du läst de här underlagen? Har du läst de rapporter som ligger till grund för detta? När vi behandlade detta i trafiknämnden fanns det en stor lunta med utredningar som handlar om hur man har tittat på de här sakerna. Det finns ett underlag, men ni verkar inte ha tittat på det underlaget. Jag tycker att det är viktigt att ni gör det. Ni kan ju göra det under de här veckorna fram till nästa möte för att se vad som verkligen finns där. Det är en gedigen genomgång av forskningen på det här området, vilka effekter det får och hur man behöver reglera i ytterstaden för att få ordning på bostadsbyggandet och den växande staden. Det finns där, och jag vet att ni i Centerpartiet har varit positiva till stora delar av detta. Därför är jag lite förvånad över att ni går med på den här gemensamma reservationen som börjar prata om kommunarrest och andra saker. Det är ju helt befängt.

Vi har titta på detta och analyserat det. Vi har också pratat med de olika organisationerna. Det är inte så att alla funktionshinderorganisationer tycker att det här är ett dåligt förslag. Alla tycker att det är lite problematiskt att de ska behöva betala, men många tycker att det löser ett problem.

Anförande nr 146

J o n a s N a d d e b o (C): Det blir väldigt tydligt att borgarrådet inte lyssnade över huvud taget. Jag inledde mitt anförande med att tala om att många av de förslag som finns i den här strategin är rätt väg att gå framåt. Men bristen på att vara intresserad av att lyssna blir också tydlig när man planerar in ett nytt fullmäktigemöte om två veckor. Ni är över huvud taget inte intresserade av att lyssna in vad de högljudda organisationer som vi har hört har att säga. De ställer adekvata frågor och har synpunkter som är relevanta.

Jag var faktiskt med i trafiknämnden när vi fattade beslut om att starta arbetet med att ta fram en förändrad parkeringspolitik. Jag är för en förändrad sådan, men vi behöver också ta ställning till det som förs fram i den här diskussionen. Jag tycker att det är lite lomhört här. Det måste jag faktiskt säga.

Anförande nr 147

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! En fråga man kan ställa sig är: Vad kostar egentligen bilköerna och trängseln i Stockholm? Jag tror att vi alla är överens om att det kostar Stockholm enorma belopp. Motorcyklar och mopeder är ju en del av lösningen för att minska trängseln i Stockholm. Det har man också tagit till sig i många andra storstäder. Då gör man det enklare för dem som transporterar sig på två hjul. I Stockholm gör man i stället tvärtom och vill försämra villkoren för dem som väljer att åka moped eller motorcykel. Vill man göra något åt trängseln ska man i stället underlätta för dem som väljer att transportera sig på två hjul som motorcyklar, mopeder och så vidare.

Det är därför det är så fel att avgiftsbelägga mc-parkeringar. Vi ser en utveckling nu där man drar in busstjänster, och det är dyrt att köpa bil. Var finns incitamenten för att uppmuntra människor? Daniel Helldén värnar cyklisterna, och det är jättebra. Men varför kan han inte värna andra som också transporterar sig på två hjul? Det minskar ju trängseln i Stockholm, och den blir bara värre och värre hela tiden.

Med det sagt vill jag säga att Sverigedemokraterna yrkar bifall på Moderaternas och Liberalernas förslag om återremittering. Om yrkandet om återremiss faller yrkar Sverigedemokraterna avslag i det här ärendet.

Anförande nr 148

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr ordförande! Jag gissar att Martin Westmont också inser att en motorcykel som står på gatan tar plats, och vi har inte så många platser i innerstaden. Det är trångt, framför allt i den centrala delen. Därför avgiftsbelägger vi så att man ska tänka efter var man ställer motorcykeln och se om man hittar andra lösningar. Det handlar om att vi ska få bort bilar och motorcyklar som står i vägen och om att de som verkligen behöver det betalar för det.

Ja, motorcyklar tar mindre plats. Nu lägger vi en femtedel av vad det kostar att parkera en bil i innerstaden på detta. Det är en stor skillnad. Det innebär också att det finns en skillnad mellan om man åker bil in till staden och parkerar eller om man åker motorcykel. Det är en avsevärd skillnad som man bör ta med i beräkningen. De tar plats, och det är viktigt att vi reglerar det här. Det är den utveckling vi har. Jag ser fram emot att den här parkeringsplanen går igenom.

Anförande nr 149

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Om vi har förstått det rätt är tanken med den här strategin att den ska öka framkomligheten, men jag delar inte riktigt din åsikt att den kommer att göra det. Jag tror till exempel att många som i dag åker mc i stället kommer att välja att ta bilen när de märker att det inte är någon större skillnad. Jag anser att den här strategin har stora brister. Jag hoppas att man tar till sig detta, att ärendet återremitteras och att man förhoppningsvis helt och hållet stryker den del som handlar om att avgiftsbelägga mc-parkeringar. Man ska inte straffa dem som bidrar till att vi får en mindre trängsel i Stockholm. Det är helt fel väg att gå.

Anförande nr 150

M a l i n E r i c s o n (FI): I framkomlighetsstrategin finns en faktaruta som beskriver hur stadens gatumark används fördelat på de olika trafikslagen. Ni som är bekanta med strategin minns säkert diagrammet. En hel del är, som man förväntar sig, en rätt stor andel gångtrafik och mycket blandtrafik. Cykelfält och cykelbanor tar upp 3–4 procent av utrymmet. Det som till att börja med förvånar är hur stor andel av marken som används till stillastående fordon, främst bilar får man anta. Av ca 15 miljoner kvadratmeter gatumark går ca 15 procent åt till parkeringar. Den siffran har jag hämtat från den nuvarande parkeringsplanen. De här siffrorna är några år gamla, men eftersom skillnaderna är så stora lär fördelningen inte ha förändrats på något avgörande sätt. Även om vi antar att utrymmet för cyklar har ökat något upptar den stillastående motortrafiken minst tre gånger så mycket yta som ett helt annat trafikslag.

Hittills har staden bara tagit betalt för parkeringen i innerstaden. I övriga Stockholm har skattebetalarna fått subventionera kostnaderna för att bilister parkerat sina fordon i vårt gemensamma rum. Nu är det dags att vi tar bort de subventionerna i ännu fler områden samtidigt som de tidigare reglerade områdena blir rimligare prissatta. Därför är vi glada över att lägga fram ett förslag där fler områden får parkeringsavgifter. Det handlar förstas om att försöka komma till rätta med de parkeringsproblem som har funnits på vissa ställen där gatorna används som gratis infartsparkering och de som bor där har haft svårt att hitta parkeringsplatser.

Men för Feministiskt initiativ handlar det också om att göra det mindre tilltalande att ha en bil som behöver parkeras. Det vill jag inte sticka under stol med. Vi vet att ekonomiska incitament är det i särklass bästa sättet att styra beteenden. Avgiftshöjningar ger betydligt större effekt än olika slags morötter. Det är också självklart att de som bor i områden där det finns parkering på kvartersmark inte också ska ha tillstånd för boendeparkering. Staden ska inte särskilt uppmuntra våra invånare att använda mer än en bil.

Feministiskt initiativ ser det här förslaget som ett steg på vägen mot en begränsad privatbilism och en mer människovänlig gatumiljö med större plats för den rörliga trafiken, särskilt i form av gående, cyklister och kollektivtrafik.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 151

Borgarrådet **B r i n c k** (M): Jag vill tacka för att ni åtminstone är ärliga med uppsåtet bakom detta, nämligen att göra det dyrare och krångligare för folk att ha bil, men jag har två frågor. Den ena rör de nya reglerna för parkeringsavgifter för funktionshindrade. Vad tycker FI om dem? Den andra är: Vilka parkeringsproblem kommer man till rätta med, för att använda ditt eget uttryck, genom att införa boendeparkeringsavgifter i områden i ytterstaden där det inte råder någon trängsel?

Anförande nr 152

M a l i n E r i c s o n (FI): Jag kan hålla med om att det finns vissa brister i det här förslaget när det gäller avgifterna för parkeringstillstånd för personer med rörelsenedsättning. Ett av de problem som man kommer till rätta med är detta att gatorna utnyttjas om infartsparkering. Sedan är det allmänt så att det står väldigt många bilar överallt, och det tycker jag är illa nog.

Anförande nr 153

M i k a e l V a l i e r (KD): Ordförande, ledamöter, ni åhörare som har svårt att röra er och behöver parkering och ni åhörare som kör tvåhjulning utan att trängas! När politiker säger att de inte vill förlänga debatten menar de egentligen att de inte kan låta bli att prata trots att de ofta inte har någonting att tillföra. Jag vill därför säga att jag vill förlänga den här debatten, för jag tycker inte att det har blivit någon debatt tidigare över huvud taget. Majoriteten har valt att sitta tyst och titta bort trots att det finns oräkneliga bra argument från goda krafter.

Det finns bra delar i den här parkeringsstrategin, men vissa delar av den går för långt. Det gäller särskilt, som tidigare har nämnts av andra talare, frågan om parkeringsavgifter för personer med funktionsnedsättning och frågan om mc-parkering. Där har

det gått snett, och det förvånar mig eftersom det borde vara ganska lätt att återremittera de delarna och i samråd med de närmast berörda ta ett omtag med de nya argument och nya fakta som har tillkommit. Det har tillkommit nya fakta.

Så sent som i går var infrastrukturministern ute i medierna med förslag på hur man kan komma till rätta otillåtet nyttjande av handikapparkering. Det var tre olika förslag. Det ska bli lättare att frakta bort bilar, det ska vara högre böter för missbruk och det ska finnas ett register över innehavarna av tillstånd. Det här tycker infrastrukturministern är mer effektiva åtgärder än att ta betalt av en i många fall redan utsatt grupp. Men de förväntade ökade intäkterna har helt enkelt fått överglänsa de goda argument som har anförts. Det är obegripligt för mig. Det är ologiskt och i viss mån oetiskt.

Därför yrkar jag på återremiss enligt vårt tidigare yrkande i kommunstyrelsen.

Anförande nr 154

J a n V a l e s k o g (S): Förslaget när det gäller parkering för funktionshindrade handlar om ett nationellt register. Om du hade läst materialet från trafikkontoret väldigt noga hade du sett att de falska tillstånden är utländska. Det är otroligt svårt för den personal som granskar dem att se om de är falska eller inte. Vi har försökt att göra den här kontrollen i flera år. Det nya förslaget som finns nu är att man ska ha bättre kontroll. Det fungerar säkert i mindre städer, men i en storstad som Stockholm fungerar det bevisligen inte. Ni har inte löst det på många år.

Nu har vi ett förslag där vi kan få bort kriminell verksamhet. Vi kan få bort minst 700 falska tillstånd, kanske ännu fler, på ett bräde för 42 kronor i månaden tillsammans med regeringens förslag. Vi frigör massor med nya platser för funktionshindrade att kunna parkera. På det viset är det ett otroligt konstruktivt förslag. Vi ska självfallet utvärdera detta och se om det får den här effekten, men allt talar för det, och ni har inget förslag alls.

Jag hinner inte kommentera frågan om mc mer än att säga att ni måste tycka att det ska vara gratis för dem också.

Anförande nr 155

M i k a e l V a l i e r (KD): Vi är tydliga med att vi inte tycker att det behöver vara gratis för mc-förare, och det är inte motorcykelorganisationerna ute efter heller såvitt jag kan begripa.

När det gäller handikapparkeringar nämner du mindre städer. Det står fler städer på kö nu och väntar på vårt beslut att införa de här avgifterna. De kommer att säga att om Stockholm har fattat det beslutet kan de säkert följa efter. Jag tycker att det är en otroligt olycklig utveckling. Jag tror att ni har valt fel väg.

Anförande nr 156

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr ordförande! En motorcykel som står på gatan tar plats när den står parkerad där. Den tar mindre plats när den körs i trafiken. Det är alldeles riktigt. Därför har vi olika avgifter. Jag är glad att ni och flera andra partier i grunden tycker att de förslag vi har är bra. Jag uppskattar det. Det betyder att vi är

ganska rätt ute. Jag tror att vi är rätt ute i alla delar, men ni tycker uppenbarligen inte det.

Jag måste ändå invända när du pratar om att det här skulle handla om intäkter. I det första förslaget sade vi att det skulle kosta 300 kronor i månaden för det här tillståndet som gör att man får stå var som helst i Stockholm hur mycket man vill. Det har vi sänkt till 500 kronor om året, det vill säga 42 kronor i månaden. Om det var intäkterna vi var på jakt efter skulle vi lägga fram ett helt annat förslag.

I Uppsala och Umeå tar de betalt av dem som har handikapptillstånd när de parkerar på gatorna. Det blir ingen stor effekt av detta.

Anförande nr 157

M i k a e l V a l i e r (KD): Och nu öppnar vi dammluckorna för ytterligare ett antal större och mindre orter. Det är fortfarande olyckligt.

När det gäller mc-parkeringarna har ju motorcykelorganisationerna lämnat andra förslag än det som finns i ert förslag. Jag tycker inte att det är ett tecken på att ni har lyssnat på vad de har sagt. Det finns olika exempel på hur man skulle kunna lösa det i stället. Ni har valt att inte lyssna på det utan höfta ned det en liten procent till, men ni har inte lyssnat på organisationerna. Det är fortfarande obegripligt, ologiskt och i mina ögon oetiskt.

Anförande nr 158

P a t r i k S i l v e r u d d (L): Herr ordförande, ledamöter och åhörare! Liberalernas utgångspunkt för Stockholms stads trafikpolitik är att åstadkomma en hållbar och fungerande stad. Vi kräver bland annat att framkomligheten måste vara god, gatumiljöerna attraktiva och så vidare. En utvecklad parkeringspolitik är ett viktigt verktyg för att uppnå de liberala trafikpolitiska målen för Stockholm, men det är inte det enda.

Mina vänner! Antalet skäl till varför jag för Liberalernas räkning yrkar bifall till vårt, Moderaternas, Centerns och Kristdemokraternas gemensamma återremissyrkande av parkeringsstrategin är tre.

För det första handlar det om avgifterna för mc-parkering. Här föll det första förslaget, och man justerade det en aning. Vad man grundar det nya förslaget på är dock väldigt oklart. Borgarrådet anger att det nya förslaget är rimligt. Varför han lät ett orimligt förslag komma fram från början är dock höljt i dunkel. Förslaget riskerar att enkelt uttryckt leda till fler bilar i staden i stället för färre. Jag tycker att man ska ta tillbaka förslaget. Sätt er ned med SMC och andra seriösa aktörer och hitta något som kan fungera och uppfattas som rättvist och rimligt på riktigt!

För det andra handlar det om den kommunala likställighetsprincipen. Den ställs på sin spets när en boende i en port kan ha rätt till boendeparkering och boende i porten intill, där man har byggt ett nytt hus, inte har det. Går förslaget igenom i denna del är jag helt övertygad om att lagligheten kommer att prövas i domstol. Så tycker inte jag att staden ska agera.

Fru ordförande och åhörare! För det tredje vill jag lyfta upp en av de viktigaste frågorna här, nämligen att de rödgrönrosa tänker avvika från principen att den som har behov av bilen som ett hjälpmedel inte ska behöva betala för att använda sitt hjälpmedel. Jag tänker också ta upp siffran 42. Författaren Douglas Adams beskrev i sin fem delar långa trilogi att 42 är svaret på frågan om livet, universum och allting. Möjligen har trafikborgarrådet förläst sig på de böckerna, men svaret på är inte 42, mina vänner. Inte för att 42 kronor i sig kanske är så mycket, utan för att vi vet att många andra kommuner sitter och väntar på hur Stockholm ska göra. De 42 kronorna kommer lätt att kunna bli mångdubbelt fler om man förutsätter att även de som har svårt att förflytta sig, precis som alla vi andra som möjligen har lite lättare att röra på oss, bor i en kommun, jobbar i en annan, har mamma på hemmet i en tredje och en och annan vän som man kanske vill besöka mer än tre timmar. Eller de kanske, Gud förbjude, vill gå på restaurang, bio eller något annat.

Mina vänner! Att lösa tjuvparkerandet genom att bestraffa dem som verkligen har behov av sin bil i stället för att visa att man är beredd att försöka vidta andra åtgärder som skulle kunna ge effekt är talande. Man har slagit dövörat till för de förslag som har kommit fram från funktionshinderrörelsen.

Anförande nr 159

Borgarrådet H e l l d é n (MP): 42 är en avrundning av 41,6, vilket det egentligen handlar om. Det var inte Douglas Adams som låg bakom detta. Det är inte heller möss som har hittat på det.

Under de åtta år som ni satt vid makten senast, och det blir förhoppningsvis inte fler gånger, lyckades ni inte komma på någon lösning på det här problemet. Det här är ett sätt att komma till rätta med de utländska tillstånd som utgör en sjättedel, och säkert mer, av de tillstånd som används i staden. Det innebär en bättre framkomlighet. Det innebär att man kan hitta parkeringsplatser om man är rörelsehindrad och har ett sådant tillstånd. Det skapar en bättre ordning i staden. Det är ett bra sätt att lösa det här på.

När det gäller detta med likställighetsprincipen vill jag bara säga att Göteborg använder det här systemet. Vi fattar inte beslut om det i ärendet, utan vi säger att det är någonting man ska ta upp. Det tas upp i ett separat ärende och får då diskuteras. I Norra Djurgårdsstaden har vi också detta system i stor grad.

Anförande nr 160

P a t r i k S i l v e r u d d (L): Jag hade en Twitterdebatt i helgen, Daniel. Där fick jag beskedet att du gissade att det är få som behöver mer än tre timmars parkering av dem som har parkeringstillstånd för rörelsehindrade i olika kommuner. De var till och med försvinnande få. Nu är jag möjligen inte jätteimponerad av alla beräkningar ni har gjort. Jag kan till att börja med konstatera att du i din inledningstext noterar att Stockholm växer med ett Göteborg på tio år, det vill säga 400 000 invånare. Möjligen skulle jag vara lätt sur om jag bodde i Göteborg eftersom de har drygt 530 000 invånare. Jag är kanske inte helt imponerad av era beräkningar.

De som har svårt att förflytta sig utan hjälpmedel behöver bil för att förflytta sig, och de gör det i olika kommuner. Det kommer att bli fler avgifter och mer administration.

Och det låter lite som om ni säger: Ni har er själva att skylla. Ni är för få, och därmed är era problem inte värda att ta på allvar.

Ordet ”kommunarrest” är inte för starkt.

Anförande nr 161

J a n V a l e s k o g (S): Det blir väl upp till åhörarna att bedöma huruvida de här 42 kronorna per månad är en bestraffning, diskriminering eller en hög kostnad. Ni vill i praktiken ha kvar den här kriminella verksamheten. Det finns 700 falska tillstånd, kanske ännu flera. Ni har inte löst problemet tidigare, och ni har inget förslag på lösning nu. Vi har en lösning här. Vi får bort dem. Vi frigör massor av platser. Funktionshinderråden, som har studerat det här noga, stöder detta. Hela förslaget går ut på att vi ska få loss fler parkeringsplatser så att belastningen med felparkerare som i dag ibland ställer sig på funktionshinderplatser blir mindre. Förslaget är ett stort lyft och en stor förbättring.

Det är samma sak när det gäller mc. Där pratar vi om 5 kronor i timmen för besöksparkering. Vi frigör massor av platser också för dem som vill besöka city. Det är en femtedel av vad bilisterna betalar. Mc-förare betalar inte trängselavgifter på 1 400 kronor per månad, och det ska de självfallet inte heller. Det är stor skillnad och mycket billigare med mc än med bil. Vad tycker ni?

Anförande nr 162

P a t r i k S i l v e r u d d (L): Det finns 55 000 registrerade mc i länet. Det räcker att en bråkdel av deras ägare väljer att ta bilen i stället för att åka mc från de ställen där det är mycket trångt, till exempel Nacka och Värmdö. Gör de det kommer det att bli en märkbart sämre trafikmiljö i staden.

Jag tycker att det är väldigt roligt att du lyfter fram funktionshinderrådet. Ja, det är kanske inte roligt. Man kan väl säga att ironin inte riktigt kom fram där. Det är väldigt tråkigt att du lyfter fram funktionshinderrådet. DHR avgick från funktionshinderrådet i protest mot att det här förslaget kommer fram. HSO har också meddelat att man är en stor motståndare till förslaget. Det är otroligt märkligt att du hänvisar till de funktionshinderorganisationerna.

Anförande nr 163

B a w e r K e v i r (S): Kära fullmäktige! Genom parkeringsstrategin tar man flera steg för att nyttja gatorna mer effektivt och därmed bidra till ett växande Stockholm och en bättre stadsmiljö. Stockholm har haft ett mycket förmånligt boendeparkeringsystem. Det innebär att på många platser fylls det attraktiva gatuutrymmet av långtidsuppställda bilar. Bor man på malmarna och tar bilen till arbetet varje dag har det i praktiken varit gratis att parkera bilen på gatan. Genom den begränsning av boendeparkeringen som nu föreslås kommer långtidsparkeringen i högre utsträckning styras från gatorna till garagen. Den rörliga och kapacitetsstarka trafiken kan då prioriteras, vilket är en förutsättning för ett växande Stockholm. Det frigjorda utrymmet kan användas till att skapa en bättre stadsmiljö för alla som bor i Stockholm.

Den parkeringsstrategi som nämndes är en stor reform. Vi förstår att varje reform också skapar motsättningar. Det har uppstått några motsättningar eftersom mc-förare

aldrig har betalat för den mark som staden äger. Det förstår vi. Samma sak gäller funktionshindrade. Vi har lyssnat på dem. Efter remissomgången har vi inte kommit helt överens, men detta är inte samma förslag som det vi föreslog från början. Vi tycker att det här förslaget är bra för alla. Det förbättrar stadsmiljön för alla som bor i Stockholm.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 164

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Problemet är att ni inte har lyssnat. Ni har inte lyssnat på någon. Ni har gjort några marginella förändringar, och inte till det bättre vill jag hävda. Ni har inte alls lyssnat. Det är inte heller boendeparkeringen som står i fokus här. Jag sade tidigare att vi i huvudsak tycker att förslagen när det gäller boendeparkeringsavgifter i ytterstaden är bra. Vi tycker att det är motiverat på vissa ställen där det är trångt. Precis som borgarrådet sade i sitt inledningsanförande är det så att människor som bor inne i staden parkerar sin bil i ytterstaden eftersom det är gratis där. Det finns flera sådana områden. Där tycker vi att det är bra att göra detta. Men att införa boendeparkeringsavgifter i områden i ytterstaden där det faktiskt inte råder någon som helst trängsel – det finns flera sådana i det här förslaget – tycker vi bara är klåfingrigt. Där har ni inte heller lyssnat.

Anförande nr 165

B a w e r K e v i r (S): Det är inte bara vi som sitter i trafiknämnden eller borgarrådet som har tagit fram alla de förslag som vi har lagt fram. De kommer från alla forskare som vi har frågat. Det är inte bara vi som lämnar det här förslaget. Det har kommit fram efter all forskning som har gjorts.

Anförande nr 166

P a t r i k S i l v e r u d d (L): Men om man har använt sig av forskning och så vidare borde det rimligen ha varit i det första förslaget som kom fram och inte i det ändrade förslaget. I så fall går man emot den forskning och de underlag som man hade. Det är ett mycket konstigt sätt att resonera.

Bortsett från detta vill jag ställa några frågor. Vilka är det ni har lyssnat på inom funktionshinderrörelsen? Är det DHR som valde att lämna funktionshinderrådet? Det är den första organisation som har gjort det på 20 år enligt trafiknämndens sekreterare. Är det HSO? Eller vilka är det? Båda de här organisationerna har ju varit väldigt negativa mot det här förslaget.

Anförande nr 167

B a w e r K e v i r (S): Hur mycket man än lyssnar och forskar kan det ändå uppstå brister. Det första remissförslaget var inte helt korrekt. Då lyssnade vi på andra remissinstanser och ändrade parkeringsavgiften för funktionshindrade till 500 kronor. Det är 40 kronor i månaden. Vi tycker att det är rimligt.

Anförande nr 168

R a s m u s J o n l u n d (L): Ordförande, ledamöter, stockholmare! Häromveckan presenterades den rödgröna regeringens direktiv till LSS-utredningen. Då kan man undra vad det har med parkeringsstrategin att göra. Det kanske ni, och inte minst ordföranden, undrar när jag tar upp talartid. Jo, det här är också ett utslag av en

mycket tydlig socialistisk felsyn på rättigheter för personer med funktionsnedsättning. LSS-kostnaderna ska minskas utifrån en debatt som handlar om förekomsten av fusk. Svaret som man formulerar i de här direktiven handlar om att färre personer ska få rätt till assistans och att den ska omfatta mindre behov. Mindre hjälp till färre personer. Var finns personerna som det egentligen borde handla om i den här debatten, de som är beroende och som tack vare LSS har fått ett fungerade vardagsliv med frihet och flexibilitet?

Här i Stockholm ser man att vissa fuskar med parkeringstillstånd. Det ska vi naturligtvis inte acceptera. Det måste vi göra någonting åt, men den rödgröna lösningen är då att försvåra och fördyra för dem som tillstånden verkligen är till för. För att komma åt fuskare klämmer man åt alla som är beroende av bilen och en tillgänglig parkering för att få vardagen att fungera. Det är intressant att fråga sig vilka signaler man vill sända ut när borgarrådet talar om en generell misstänksamhet som finns mot parkeringstillstånd och försöker att få en försämring att låta som en ynnest. Det låter som om man ska jämföra det med att parkera som vanligt eftersom det blir jättebilligt nu jämfört med om man inte hade parkeringstillstånd och skulle parkera. Ja, så är det naturligtvis, men parkeringstillstånd för funktionshindrade är ingen ynnest, det är en rättighet.

Vi har i Sverige och i Stockholm genom åren genomfört flera viktiga reformer för personer med olika funktionsvariationer för att skapa mer lika möjligheter här i vårt land och i vår stad. Nu vill de rödgröna inskränka de här möjligheterna, och det är illa. Det i sig är skäl nog för en återremiss av den här parkeringsstrategin.

Anförande nr 169

J a n V a l e s k o g (S): Varken liberaler eller moderater har hittills svarat på hur de vill lösa detta. Det är det mest intressanta. Jag får väl fråga dig igen: Hur vill du få bort detta kanske tusentalet falska tillstånden för parkering på funktionshinderplatser? Hur vill du rent konkret få fram fler lediga platser för de funktionshindrade?

Anförande nr 170

R a s m u s J o n l u n d (L): Det skulle man naturligtvis kunna fördjupa sig i och diskutera om man gav tid för en lite längre återremiss än de här två veckorna som vi har förvarnats om att det kommer att handla om. Vi tycker att mycket i den här parkeringsstrategin är väldigt bra, vilket vi på vår sida av salen har framhållit, men det är de här bristerna, inte minst vad gäller parkeringstillstånden, som gör att vi tyvärr måste yrka på en återremiss. Vi är väldigt mycket för att man får större plats för rörlig trafik och bättre utnyttjande av parkeringsytorna. Men om man gav sig lite mer tid att fundera på detta kanske man skulle hitta en bättre lösning än att klämma åt dem som verkligen behöver de här tillstånden för att få livet att fungera.

Anförande nr 171

L o r e n a D e l g a d o (V): Ordförande! År 2020 ska vi vara 1 miljon stockholmare och 40 000 lägenheter rikare. Därför är parkeringsstrategin välkommen i många avseenden. Vid det här laget måste vi prioritera majoriteten, och då behöver ytan till gång-, cykel- och kollektivtrafik öka. Det här är ytterligare ett steg i detta. Vi måste ta vårt ansvar för en växande, modern och framkomlig stad och för en miljövänlig stad. Jag vill också lyfta fram de många remissinstanser som generellt är för parkeringsstrategin. Det finns till och med någon stadsdel som vill ha parkerings-

avgifter lite tidigare än vad som har föreslagits. Det här ligger helt i linje med vår översiktsplan, miljöprogram och framkomlighetsstrategi.

Bifall till parkeringsstrategin!

Anförande nr 172

M i k a e l V a l i e r (KD): Vi hörde tidigare ifrån FI att de tyckte att det var problematiskt med hur det har gått till och den lösning som man har presenterat när det gäller handikapparkering. Vad tycker Vänsterpartiet?

Anförande nr 173

L o r e n a D e l g a d o (V): Vi måste agera för att stävja fusket. Men jag delar den här oron. Vi motsatte oss kostnaden i början, men vi har nått ett överkomligt pris genom förhandlingar. Däremot förväntar jag mig att utvärderingen ska göras tillsammans med de organisationer som berörs av frågan.

Anförande nr 174

Borgarrådet B r i n c k (M): Jag ska spinna vidare på Mikael Valiers fråga. Du säger nu att ni motsatte er den höga kostnaden i början. Då måste jag säga att det gjorde ni inte i något sammanhang så att vi märkte det. Ni kanske gjorde det internt, och det är i så fall bra. Har du inga som helst problem med den tekniska utformning som det här systemet har där man i princip inför kommunarrest för människor med handikapptillstånd?

Anförande nr 175

L o r e n a D e l g a d o (V): Jag vet inte om det handlar om att sätta personer i kommunarrest. Jag tycker att vi måste hantera frågan på något sätt, och det har inte gjorts på flera år. Det finns personer som tyvärr inte får möjlighet att använda sin rättighet i staden på grund av att andra personer tar den rättigheten ifrån dem.

Anförande nr 176

P a t r i k S i l v e r u d d (L): Om någon blir lidande av ett brott, är det rimligt att det är den som är utsatt för brottet som får betala priset? Är det rimligt att den som utsätts för brottet blir bestraffad? Det är min första fråga.

Den andra frågan är: I hur många kommuner tycker Lorena att det är rimligt att behöva betala avgift för att kunna använda sitt hjälpmedel?

Anförande nr 177

L o r e n a D e l g a d o (V): Jag tycker att frågan är väldigt märkligt ställd. Jag kan nog inte svara på hur många kommuner man ska behöva betala i.

Däremot tycker jag faktiskt att kommunerna ska ta sitt ansvar för att tillgängliggöra de parkeringsplatser som personen behöver.

Anförande nr 178

A n n - K a t r i n Å s l u n d (L): Ordförande, fullmäktige! Stockholm ska vara en stad för alla. Det beslutades i den här salen den 13 juni 2011. Det är alltså fem år sedan. Vad jag kommer ihåg fanns det inget parti här i salen som var emot det då. Gemensamt har vi också beslutat om målet att Stockholm ska vara världens mest tillgängliga huvudstad.

Med detta som utgångspunkt lägger ni fram ett förslag som innebär att ni kraftigt försvårar för personer som har ett funktionshinder: 500 kronor blir straffet för ett funktionshinder. Vanliga platser ska avgiftsbeläggas för personer som har ett funktionshinder med hänvisning till att tekniken nu gör det möjligt. Men då tar man inte minsta hänsyn till att det i den här gruppen kan finnas många som inte har möjlighet att utnyttja denna teknik.

Stockholm blir, vad jag förstår, den enda staden i Europa som tar ut avgift för dem som behöver bilen för sin rörelsefrihet. Jag undrar om målet om världens mest tillgängliga huvudstad fortfarande gäller. Att det finns så många tillstånd som är falska, vilket är ett argument som vi har hört tidigare, ska alltså de som har rätt till sitt tillstånd straffas för. De som drabbas mest av de här falska tillstånden ska råka illa ut.

Alldeles nyss hade vi en lång debatt om kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm. Ett Stockholm som håller samman, det har varit återkommande ledord. Men i den gemenskapen ingår tydligen inte personer som har en funktionsnedsättning eller ett funktionshinder.

Det finns ju andra möjligheter: Man kan faktiskt tillsammans med funktionshindersrörelsen jobba fram ett nytt förslag. Det har de också föreslagit för att få bukt med fusket och inte straffa dem som har ett giltigt parkeringstillstånd.

Jag har varit på många debatter under åren med funktionshindersrörelsen. Ni på er sida lovar allt och gröna skogar hela tiden. Men när ni har makten och möjligheten gör ni inte saker bättre, utan ni försämrar. Vi kommer inte längre att vara världens mest tillgängliga huvudstad. Vi har inte nått målet, och vi kommer inte att nå det med era förslag.

Anförande nr 179

J a n V a l e s k o g (S): Jag hoppas att alla noterar att inte heller denna liberal hade något eget förslag på lösning. Hon pratar om att det blir mindre tillgänglighet med det här förslaget. Men det blir precis tvärsom! Vi får bort kanske 1 000 kriminella som har sådana här tillstånd i dag. Vi får fram *fler* platser med det parkeringsförslag som vi lägger fram.

Ni skapar mindre tillgänglighet. Ni har inte ens ett förslag, utan ni duckar. Ni är väldigt feiga. Att ha större kontroll i storstäderna har inte fungerat. Ni har inte gjort någonting på era åtta år! Kontrollen fungerar möjligtvis i mindre städer, men hos oss fungerar det inte.

Vi ska självklart utvärdera det här. Det är jätteviktigt. Men att 42 kronor i månaden skulle skapa mindre tillgänglighet när det är precis tvärsom – vad är då ert förslag?

Anförande nr 180

A n n - K a t r i n Å s l u n d (L): Ni ger er på en av samhällets mest utsatta grupper, och Jan Valeskog raljerar över 42 kronor. Men tidigare har vi hört att det handlar om fler kommuner. Om Jan Valeskog hade lyssnat hade han hört att funktionshindersrörelsen gärna vill sitta ned tillsammans och arbeta fram förslag som skulle göra det här möjligt.

Det finns falska parkeringstillstånd, men det är också väldigt många som *inte* har parkeringstillstånd som parkerar på handikapprutorna. Det är ett problem, och det kan man göra någonting åt. Det är alltså inte bara de falska tillstånden som gör det besvärligt för personer som har rätt att stå på de här platserna. Det kan man åtgärda på en gång, och de ska de funktionshindrade inte straffas för.

Anförande nr 181

Borgarrådet H e l l d é n (MP): De som inte har några tillstånd men ställer sig där är ett annat problem som är lättare att komma åt, för man kan se att de inte får stå där.

42 kronor i månaden innebär tillgänglighet. När vi utökar parkeringsavgifterna i staden möjliggör det för dem som har tillstånden att i princip få stå fritt överallt för dessa 42 kronor – 42 kronor. För andra kostar det 50 kronor i timmen att ställa sin bil i innerstaden, men för 42 kronor får de som har tillstånd stå överallt i en hel månad. Det är att tillgängliggöra.

När det gäller tekniken som Ann-Katrin tar upp vill jag säga att man kan betala avgiften med en app i mobiltelefonen, man kan ringa in och man kan betala via dator. Om man inte ens kan ringa med telefonen för att betala sin avgift tror jag inte heller att man kan köra bil.

När det gäller det här med att inga andra städer tar ut avgift så tar både Uppsala och Umeå ut en avgift. Men ni verkar tro att det här är någonting speciellt.

Anförande nr 182

A n n - K a t r i n Å s l u n d (L): För det första är det intressant att Daniel Helldén tycker att både Uppsala och Umeå är huvudstäder. Det visste inte jag.

För det andra tycker jag att han har ett ganska paternalistiskt synsätt. Han vet precis att det här är väldigt bra för personer med funktionsnedsättning. Men deras organisationer delar inte den uppfattningen. Som du tidigare hörde har ju DHR lämnat rådet med anledning av de här frågorna.

Daniel Helldén har bestämt att det är bra, men de som det gäller tycker inte det. Jag lyssnar på dem!

Anförande nr 183

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Några saker: Cecilia Brinck pratar om att vi lägger på avgift i områden där det inte behövs och att vi inför boendeparkeringar där trots att det inte är några problem. Då vill jag peka på att man analyserar detta i det underlagsmaterial som finns och i de rapporter som är framskrivna. Vi har stora problem i närförort. Åk ut till Hammarbyhöjden till exempel och se hur det ser ut där, vad det är för bilar som står parkerade där och vilka problem det är! Om vi dessutom ska bygga mer där, vart ska de vägen? Detta ställer till stora problem.

Då kan man säga att okej, det finns områden till exempel i Enskede där det inte är så stora problem. Men vad händer om avgifter skulle införas bara i Hammarbyhöjden? Jo, då flyttar man bilarna. Vi får en flyttningseffekt, vilket framgår mycket tydligt i underlaget. Det kommer att bli stora problem om vi inte samtidigt ser den rörelse som kommer att bli när de som till exempel har sin bil i innerstaden och nu har ställt

sig i Hammarbyhöjden kommer att ställa bilen lite längre ut. De som kommer utifrån kommer att ställa sig lite längre in, men inte så långt in att de behöver betala.

Det är det som händer i det här förslaget.

I förslaget ser ni också att vi har olika zoner. Vi går inte ut i hela zon 5. Vi går inte ut i zon 6, utan vi ska utvärdera och se vad som behöver göras. Vi kan nämligen inte riktigt förutse de förflyttningseffekter som blir. Det är vi medvetna om, och därför är det här en långsiktig plan som ska utvärderas. Det tycker jag är viktigt att ha med sig när den här planen nu läggs fram.

Det här med kommunarrest är märkligt, tycker jag. Låt oss säga att man skulle ta bilen till Uppsala, och så får man betala där. Är det då kommunarrest för att man behöver betala för att parkera där? Jag tror inte det. Jag tror inte heller att någon har uppfattat det så. Om man tar bilen till Umeå och måste betala där, skulle man då uppfatta att man har hamnat i någon form av kommunarrest om man dessutom skulle behöva betala 42 kronor i månaden i Stockholm?

Jag tror inte att det handlar om det. Ni försöker hitta ett sätt att misstänkliggöra en lösning som faktiskt löser ett stort problem. Upp till en sjättedel av alla handikapp-tillstånd som finns i den här staden är ogiltiga. De tar upp platser och gör att tillstånden får en sämre acceptans. Folk ifrågasätter tillstånden och undrar vad det är för en fuskparkerare som står där.

Vi vet att vårt förslag löser problemet. Vi vet att det förslag som regeringen har framme inte löser problemet med de utländska tillstånden. Det löser en del av problemet med de inhemska ogiltiga tillstånden, eftersom vi inte har ett nationellt register utan bara kan kolla upp tillstånd i staden.

Det här behövs. Det löser problem. Vi lösgör parkeringsplatser för dem som är funktionshindrade. Det är ett bra och väl genomarbetat förslag, och jag är glad att vi har lagt fram det!

Anförande nr 184

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Jag tänker återkomma till frågan om tillstånd för funktionshindrade om en liten stund.

Borgarrådet Helldén säger nu att man inte kan förutse effekterna. Det har jag respekt för. Det är klart att man inte kan. Men det är liksom det som är problemet, för hela det här ärendet bygger ju på förutsägelser om effekter, i några fall väl underbyggda, i andra fall inte underbyggda alls. Det är liksom det som är vårt bekymmer!

Anförande nr 185

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag tror att om Cecilia Brinck skulle försöka förutse alla effekter av alla de beslut vi tar här i fullmäktige skulle ni inte kunna ta ett enda beslut över huvud taget.

Vissa saker kan man inte förutse. Vi vet av underlagsmaterialet att det som vi nu lägger fram behövs. Däremot vet vi inte, när det gäller hela zon 5 och hela zon 6 när, var och hur det behövs. Vi gör bedömningen att det kommer att behövas framöver,

kanske om sex till åtta år. Det vet vi inte, och därför går vi inte vidare med de delarna. Först måste analysera de effekterna.

När det gäller närförorterna, zon 4 och delar av zon 5, vet vi däremot redan i dag att det är problem, eller vi kan direkt se, utifrån de analyser som är gjorda, att det kommer att ske en överflyttning. Det är alltså ett väl underbyggt förslag, det kommer att analyseras, det kommer att utvärderas och vi kommer att se vad vi ska gå vidare med senare.

Anförande nr 186

P a t r i k S i l v e r u d d (L): I hur många kommuner är det rimligt att man behöver betala en avgift innan det blir ett problem, tycker borgarrådet Helldén?

Ni återkommer till att för 42 kronor i månaden får man parkera var man vill. Problemet är att detta gäller Stockholms stad. Det finns säkert en och annan kommun som har avgift. För en person med funktionshinder i Uppsala är det ingen avgift för att stå på rutor med parkeringstillstånd för funktionshindrade. Möjligen har man någon kontrollavgift; jag vet inte. Men det finns väldigt många andra kommuner som nu står och väntar på vad Stockholm ska göra. Halva SKL sitter och väntar på detta för att man ska kunna ta ut avgifter.

Jag undrar: I hur många kommuner är det rimligt att en person ska betala per år?

Anförande nr 187

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Den frågan går egentligen inte att besvara. Jag förstår att andra kommuner väntar. Om vi genomför det här kommer de att se vilka effekter det blir här och om det är så att det löser problemet. Vi har bedömt att det löser problemet. Regeringen har ingen lösning på det, och ni har ingen lösning på det. Det här är ett sätt att lösa det på.

Vi vet också att det behövs olika lösningar i olika typer av kommuner. När det gäller de stora städerna kan jag tänka mig att Göteborg och Malmö följer efter om det här faller väl ut, vilket vi har bedömt att det gör. I små kommuner finns det ingen anledning, för där är det en helt annan struktur med helt andra möjligheter att övervaka detta på ett sätt som inte går att göra här.

Det är den effekt som blir av det här, och jag tror att det kommer att bli alldeles utmärkt.

Anförande nr 188

J a n V a l e s k o g (S): Om man tittar på de borgerligas reservationer och återremiss ser man som sagt var en hel del felaktigheter. Några har vi berört men inte alla. Vi har berört det faktum att man säger att det inte finns konsekvensbeskrivningar och underlag, men det finns en hel del. Borgarrådet visade en stor hög. Mycket material togs fram redan 2015, och det har remitterats och så vidare och varit mycket dialog kring det.

Man påstår också att man måste ha en smartphone för att registrera de här betalningarna. Det är inte heller sant. Man kan använda dator, och man kan ringa för att betala den här avgiften på 500 kronor per år eller 42 kronor per månad.

Ni säger att det blir kommunarrest. Men 42 kronor i månaden kan knappast innebära kommunarrest. Som vi hörde tidigare har de mindre kommunerna ingen som helst anledning att införa detta. I stora kommuner kan det på grund av den kriminella verksamheten ibland finnas skäl för att få det här att fungera.

Ni påstår att det begränsas till tre registreringsnummer. Det är helt fel. Man kan ha tio, tjugo eller trettio om man så vill. Om man använder en bilpool och vill ha tillgång till alla dessa bilar kan man göra så. Det här är någonting som man kan hantera senare, så det är också fel i sak.

När det gäller vilka som kan få boendeparkeringstillstånd är det naturligtvis i praktiken bostadsområden vi pratar om. I Norra Djurgårdsstaden har ni själva infört att man inte ska kunna få boendeparkeringstillstånd. Det gäller i Hagastaden, där det finns väl ordnat. Skulle det finnas gränsdragningsproblem så får man lösa det, men i huvudsak har vi nu en sådan parkeringspolicy när det gäller nybyggnation – gröna p-tal som ni vet – att hitta lösningar med mobilitetsåtgärder och annat så att det ska kunna fungera väl även i nyproducerade områden.

Ni har inga lösningar. Det tycker jag är noterbart. Normalt brukar politiker ha åtminstone något förslag, men ni hänvisar till andra organisationer. Det enda förslag som har varit uppe hittills har varit att öka kontrollen, och det fungerar bevisligen inte. Då är det naturligtvis viktigt att vi vidtar åtgärder så att vi får en fungerande parkeringspolitik i hela staden, även på de här två områdena som det har varit mest diskussion kring, nämligen mc och de funktionshindrade.

Anförande nr 189

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Jag måste faktiskt ställa en kontrollfråga till Jan Valeskog: Sa du nyss, apropå de rätt uppenbara och för alla läskunniga tydliga, praktiska problemen med hanteringen av handikapptillstånden för funktionshindrade, att ”det här är någonting som man kan hantera senare”?

Anförande nr 190

J a n V a l e s k o g (S): Vi pratade om boendeparkeringstillstånd, som jag sa i praktiken inte är något problem när det gäller nya bostadsområden. Jag nämnde exemplet Norra Djurgårdsstaden där ni själva har beslutat detta, och jag beskrev Hagastaden där det finns parkering ordnad.

När det finns parkering ordnad, vilket ju är meningen i de här nya områdena, är det självklart att man inte behöver boendeparkeringstillstånd därutöver.

Anförande nr 191

M i k a e l V a l i e r (KD): Två saker: Det ena är att många har hävdat att det inte är av kostnadsskäl, det vill säga att det är gratis, som man vill stå på handikapparkeringsrutor trots att man inte har tillstånd till det, utan det är för att man över huvud taget kan få en parkeringsplats. Detta löses inte genom att man tar en avgift för det.

Det andra är att om man lägger fram förslag som folk inte gillar så får man räkna med bråk. Och apropå att räkna med bråk så vill jag räkna procent. Hur stor del av en parkeringsplats tar en motorcykel? Hur stor del av en vägyta tar en motorcykel? Hur mycket har ni räknat med att det ska kosta att parkera?

Jag får inte ihop den kalkylen.

Anförande nr 192

J a n V a l e s k o g (S): För att börja med det sista så sätter vi inte avgifterna för bilparkering utifrån att det är fullt på alla platser, utan det är naturligtvis en rimlighetsbedömning. 5 kronor i timmen, som det oftast handlar om, för besöksparkering för motorcyklar är tämligen rimligt och 10 kronor i citykärnan, där det är en brist på parkering är också tämligen rimligt.

När det gäller platser för funktionshindrade är det som sagt helt riktigt att det är bristen på parkeringsplatser som gör att folk också använder dessa platser. Men det är ju det som är det geniale med det här förslaget! Nu frigör vi en massa platser, och det kommer att bli ett mindre tryck på de platserna från de personer som ställer sig där olovandes. De kan också lätt avslöjas om det kommer en parkeringsvakt. Framför allt får vi bort de som har massor av otillåtna tillstånd som är svåra att genomskåda, svåra att se och svåra att kontrollera. Dem får vi bort, och det är 700 minst, kanske upp till 1 000 stycken.

Anförande nr 193

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Återigen upprepas uppgifterna om att vi får bort 700, kanske 1 000, av dem som parkerar med stulna och förfalskade tillstånd.

Ja, Jan Valeskog och Daniel Helldén – eftersom ni ändå kommer att begära replik kan jag lika gärna nämna era namn – vi har läst underlagen. Där finns faktiskt inget stöd för siffrorna 700-1 000. Om det nu är så att alla de här uppgifterna, all den här informationen som vi efterfrågar och har, vill jag påpeka, efterfrågat under ett halvår, framgår klart och tydligt av underlagen kan man ju lite fråga sig: Varför har ni då inte tagit udden av den här debatten genom att lyfta upp det, in i ärendet, mycket tydligare? Det är inte underlagen vi fattar beslut om här, utan det är ärendet. Det är parkeringsplanen. Det är parkeringsstrategin. Det är inte underlagen.

Det är märkligt hanterat, får jag säga, och ännu märkligare blir det när man kommer ihåg att trafiknämnden fattade följdbeslut redan innan remisstiden hade gått ut. Trafiknämnden kommer dessutom att fatta ytterligare ett följdbeslut på torsdag innan fullmäktige har fattat beslut om parkeringsstrategin, eftersom ju ärendet, att döma av sammansättningen i salen, kommer att minoritetsåterremitteras. Det är en märklig hantering.

Jag förstår inte riktigt den enorma brådskan. Jag vet att man vill ha ikraftträdande från den 1 september, men jag förstår faktiskt inte riktigt varför det är så fullständigt omöjligt att ta ett varv till och fundera kring de frågor som vi har väckt.

Det handlar inte om 42 eller 44 kronor i månaden. Det är ingen stor summa. Det är inte det det handlar om, utan det handlar om att ni har konstruerat ett system för att hantera detta som är ungefär så krångligt som man hade kunnat tänka ut om man hade tänkt med båda händerna i fjorton dagar!

Det finns också problem med detta i rent i formellt hänseende, därför att det finns ett EU-direktiv om att parkeringstillstånd ska vara kopplat till person och inte till ett speciellt fordon. Vi kan inte se att man uppfyller det direktivet i det här förslaget.

Oavsett vad Valeskog säger gör detta det svårt för människor med funktionshindersparkeringstillstånd att använda bilpoolsbil eller samåka med en kompis, om det är det man vill göra.

Vi vet att den här typen av avgifter finns i vissa kommuner. Det tycks för övrigt vara en vänstertrend, för de kommuner som har nämnts – Umeå, Uppsala och Göteborg – är ju vänsterstyrda. Man kommer också att införa detta i Lund – vänsterstyrt. Man sitter och väntar i Södertälje – vänsterstyrt. Om vi sedan klassar Södertälje som en stor eller en liten kommun får någon annan avgöra.

Det tycks alltså vara en trend bland rödgrönrosa majoriteter att tufsa till funktionshindersgruppen så mycket man kan genom att införa system om vars effekter man inte vet hälften så mycket som man påstår. Det tycker jag är problematiskt.

Anförande nr 194

Borgarrådet H e l l d é n (MP): När det gäller EU-direktiven är tillstånden knutna till en person. Det är alldeles korrekt. Tillstånden ger rätt att parkera längre tid än vad parkeringsreglerna säger. Om det till exempel är en timmes parkering får man stå i tre timmar. Är det parkering som är mer än tre timmar men kanske inte ett helt dygn får man stå i tjugofyra timmar. Man får stå på platser där det är parkeringsförbud, och man får stå i de här parkeringsrutorna. Det är tillståndens regler, och det är det som regleras i den här frågan.

Det tillägg som vi gör är att man kan ansöka om en dispens, och den ligger utanför direktivet. Det är alltså fullt möjligt att genomföra, och för 42 kronor får man full access till alla platser. Så är det.

När det gäller andra kommuner, till exempel Uppsala – jag vet inte om det kanske togs när ni har suttit vid makten. Det har jag ingen aning om, och det tror jag inte att Cecilia Brinck har någon aning om heller.

Anförande nr 195

Borgarrådet B r i n c k (M): Nej, jag ska kanske inte svärta ned vänstern generellt i just denna fråga mer än vad som är absolut nödvändigt och mer än vad ni gör själva. Men det är ett faktum, liksom flera andra har påpekat i debatten, att det finns väldigt många kommunalpolitiker i det här landet som sitter och väntar på det beslut vi kommer att fatta.

Detta uppfattar inte ni som ett bekymmer. Men det gör jag. Det har viss koppling till exempel till Lund, där det inte helt förvånande också är ett miljöpartistiskt kommunalråd som driver den här frågan stenhårt. Där har man minskat antalet platser, där höjer man avgifterna, där utarmar man stadskärnan generellt på alla sätt man kan genom att göra det fullständigt omöjligt för människor att ta sig dit på något annat sätt än med buss och cykel. Stockholm har lite andra förutsättningar, men det kan bli rätt besvärligt.

Jag har fortfarande inte fått något svar på den fundamentala frågan: Varför är det så fruktansvärt bråttom? Ni kommer i praktiken att få en dag att hantera återremissen, eftersom den måste upp i fullmäktige om två veckor.

Anförande nr 196

Jan Valeskog (S): Varför är det så bråttom, frågar Cecilia Brinck. Ni höll på i åtta år och lyckades inte lösa någonting! Det är hundratals falska tillstånd, en parkering för funktionshindrade som inte fungerar utan som är katastrofal i Stockholm. Ni höll på i åtta år, och så säger ni att vi har bråttom när det här har utretts sedan 2015 med omfattande underlag, remissförfarande och annat.

Det är ett krångligt system, säger Cecilia Brinck, men har återigen, precis som Liberalerna, inget eget förslag. Ni är helt vilsna. Vad är ert alternativ? Det är ju inte så att andra kommuner lyder vad Stockholm gör. De tänker självständigt. Ni verkar ha en väldigt låg tanke om både era partikamrater och andra. Jag känner igen det från vissa andra moderatpolitiker som har låga tankar om politiker i landsorten.

De fattar naturligtvis egna beslut, och det är naturligtvis stora städer som har problem med detta som överväger det, inte andra.

Vad är då ert alternativ som inte är krångligt? Vad är det för någonting?

Anförande nr 197

Borgarrådet Brinck (M): Med en beundransvärd envishet upprepar Jan Valeskog detta påstående, som om det var vi som var i majoritet och han i opposition.

Skälet till att vi inte införde just de här reglerna är att vi tyckte att det var dåligt och att vi inte trodde att det skulle fungera. Infrastrukturministern har presenterat ett antal åtgärder. Man ska också komma ihåg i det här sammanhanget att detta system inte kommer att ha någon som helst effekt på den rätt betydande mängd visserligen äkta men stulna tillstånd som cirkulerar. Det finns nämligen väldigt många sådana också. De är äkta, men de är stulna. Detta har ni över huvud taget inte tagit någon höjd för. Det diskuterar ni inte i ärendet.

Jag vet inte vilken intern partikultur ni har i Socialdemokraterna, men vi träffas rätt ofta och diskuterar gemensamma saker. Vi träffar också era partikamrater då och då, och det är av dem jag har hört att de inväntar vårt beslut, och sedan ska de se vad de ska göra.

Anförande nr 198

Rickard Wall (-): Ordförande, ledamöter! Då tittar vi på de här handlingarna. Det viktigaste och övergripande syftet, mål nummer ett, med den här parkeringsstrategin är tydligen att man vill få bort kantstensparkeringen. Det är tydligen huvudsyftet.

Det är i så fall någonting som vi socialkonservativa ställer oss bakom. Vi vill inte heller ha en massa bilar som står både lång och kort tid utmed kantstenen. Det gatuutrymmet kan behövas bättre.

De första åtgärderna man bör göra om man nu vill åstadkomma det här är att åstadkomma en marknadsmässig prissättning av gaturummet. Det är nog inte otänkbart att det skulle innebära en liten prishöjning.

Vi är beslutsfattare, vi som sitter här. Vi förväntar oss då ett beslutsunderlag av god kvalitet. Det är nog tveksamt om vi har fått det. Jag kikar i handlingarna på s. 205.

Där skriver Liberalerna och Moderaterna i sin reservation att konsekvensen av förändringarna inte framgår tydligt.

Detta är någonting som även jag kan hålla med om. Det finns några sidor som handlar om konsekvenser som är kvalitativa. Det tycker jag är lite otillräckligt. När vi nu ska ta det här beslutet så ska tjänstemännen och de som argumenterar för det bygga upp ett förtroende hos oss som kanske lutar åt att stödja er.

Ett sätt att bygga upp ett sådant förtroende är till exempel att säga: Okej, nu höjer vi parkeringsavgifterna. Men ni som står vid kantstenarna, var inte oroliga! Det finns plats i parkeringshusen. Man pratar med Stockholm Parkering, och så konstaterar man att det är inga problem och att det skattade antalet kantstensbilar kan absorberas i parkeringshusen.

Det är ett exempel på hur man kan bygga upp förtroendet. Nu är ju parkeringsavgiftshöjningen ganska lik, så man kan ändå tro att det fungerar, men ändå, någon form av beräkning stärker förtroendet.

Sedan kan man också fundera på den nuvarande röda zonen där det kostar 26 kronor. Den ska tydligen vara oförändrad till det här nya taxa 2. Då ska vi fundera lite grann på trafikeffekter.

Anförande nr 199

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Rickard Wall säger att det finns lite underlag i slutet som är av någon form av kvalitativ art. Då vill jag bara påpeka att de stora underlagsrapporterna låg i ärendet när vi tog fram det i trafiknämnden, när vi tog beslutet först i december och ett nytt beslut i mars-april.

Där finns underlagsrapporterna. De går inte med ärendet hit, för det var där vi beredde ärendet och gick igenom alltihop. Jag ville bara påpeka det.

Anförande nr 200

R i c k a r d W a l l (-): Jag tackar för det klargörandet. Jag kanske har läst slarvigt, men borde det inte finnas hänvisningar i de här handlingarna till detta underlag? Då hade ju jag som inte sitter i trafiknämnden kunnat gå till dem.

Här ser man i så fall ett problem med att alla partier inte är representerade i alla nämnder. Då uppstår den här typen av missförstånd, som det kanske är frågan om.

Anförande nr 201

P a t r i k S i l v e r u d d (L): Ordförande, ledamöter och ni tappra åhörare som är kvar för att lyssna på denna märkliga debatt!

En sista gång när det gäller mc: De avgifter som ni tänker införa riskerar att orsaka fler parkerade bilar och ökade bilköer, vilket ju faktiskt är raka motsatsen till vad både ni och vi säger att vi vill åstadkomma med den här parkeringsstrategin.

Kontraproduktiva lösningar är de allra sämsta. Ni har nu förhoppningsvis, om allting går som jag tror, en chans att gå tillbaka, sätta er ned med SMC och andra seriösa intressenter i den här staden och diskutera hur man hitta vettigare förslag än det som ni har tagit fram. Om det första förslaget ni presenterade var orimligt – det andra

säger ni är rimligt – kanske vi så småningom kan hitta ett förslag som även andra tycker är rimligt.

Den nya parkeringsstrategin, om den nu genomförs, kommer att ge Stockholms stad ett jättelikt överskott: 400 miljoner kronor per år. Jag personligen och Liberalerna kan tycka att det är rimligt att en del av det överskottet går till att se till att stadens parkeringsregler upprätthålls. Att jaga dem som fuskar med dessa tillstånd, och nu pratar jag naturligtvis om funkistillstånden, ska givetvis ligga högt upp på listan över sådant man ska ägna sig åt. Jag har inte sett några sådana förslag från majoriteten. Tvärtom vill man lösa problemet genom att bestraffa dem som behöver tillstånden.

Det är inte principiellt rimligt att personer för vilka det ibland är livsnödvändigt med ett parkeringstillstånd ska få betala för andra personers fusk. Det är inte principiellt rimligt. Självklart är fusk ett problem, inte minst för att de som fuskar tar upp platser som skulle behövas. Det Stockholm behöver göra är att trappa upp arbetet mot fusk, inte ta taskiga genvägar som de rödgrönrosa vill göra. Möjligen verkar FI inte direkt gilla förslaget, men man tänker uppenbarligen rösta igenom det. Så kan man ju också göra för att få sitta med vid maktens grytor.

Att lösa fuskparkeringen genom att straffa dem som behöver bilen som hjälpmedel är som att straffbeskatta äldre som envisas med att ta ut pengar på bankomaten och råkar ut för fler rån än andra. Det är inte principiellt rimligt. Det kan finnas andra lösningar när det gäller att jaga falska tillstånd. Man kan punktmarkera parkeringsplatser för personer med rörelsehinder och så vidare. Det finns massor man kan göra – om man så önskar!

Anförande nr 202

J a n V a l e s k o g (S): Nu fick vi äntligen höra några förslag. Att fördubbla antalet parkeringsvakter antar jag att det är fråga om ifall man ska punktbevaka de här platserna. Det är inte speciellt realistiskt. Problemet med att jaga de falska tillstånden är att de är så välgjorda att det inte går att se att de är falska, utan vi måste ha ett annat system där det här provas. Det går inte att ha kontroll. Det fungerar inte på det sättet.

När det gäller mc är det en fantastisk matematik vi får höra: Det skulle bli mer förmånligt att ta bilen än att ha mc. Men det skulle alltså kosta 1 400 kronor per månad extra att ta bilen. Det kostar tre till fem gånger mer att betala besöksparkering med bil än med mc. Och då skulle man välja bilen i stället för mc. Det var en otroligt märklig logik.

Ni har som sagt var inte löst det här på många år, och ni har inget förslag till lösning nu heller. Det här tror jag kommer att bli en bra lösning, men självklart och som jag har sagt några gånger förut så måste vi tillsammans med berörda organisationer utvärdera det här för att se hur det blir när det har fått verka ett tag.

Anförande nr 203

P a t r i k S i l v e r u d d (L): Det finns ett uttryck som är att kasta ut barnet med badvattnet, och det är det ni gör. Problemet är att ni kastar ut dem som har behov av funktionshindersplatserna.

När det gäller mc är det så att om relationen mellan vad det kostar att åka mc jämfört med bil förändras till det sämre för dem som åker mc, vilket det gör ganska mycket i ert förslag, kommer lusten att åka att minska.

När det gäller lösningar för funktionshindersplatser finns det, utöver att punktmarkera parkeringsplatserna, andra förslag från funkisrörelsen: Se till att den nationella databasen över alla giltiga p-tillstånd upprättas. Koppla en app till detta som man loggar in på varje gång man ska parkera till exempel. Det finns massor med lösningar om ni vill ta itu med dem. Men ni vill lösa allting enkelt genom att straffbeskatta dem som drabbas.

Anförande nr 204

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag tänkte bara att jag skulle klargöra en sak som Cecilia Brinck talade om när det gäller äkta men stulna tillstånd.

Den lösning som vi nu går fram med löser just det problemet, för vad som händer när det införs är att man får vända sig till trafikkontoret och visa upp tillståndet eller på andra sätt garantera att man är den person som har rätt till tillståndet. Om man kommer från utlandet och har ett tillstånd så får man också komma med intyg som visar att man har rätt till det här tillståndet.

Det är det vi inte kan komma åt i dag. Vi har ingen möjlighet att kontrollera de utländska tillstånden. Med den här möjligheten får man vända sig till trafikkontoret, och är det då så att man kan visa att man verkligen har rätt till det här, då får man det här undantaget och betalar 42 kronor i månaden.

Gör man inte det så får man, precis som alla andra, betala när man parkerar på Stockholms gator, vilket gör att det här tillståndet förlorar sitt värde för dem som långtidsparkerar och korttidsparkerar och utnyttjar våra parkeringsplatser, handikapplatser med mera.

När systemet sedan är infört kommer det att innebära att om någon stjälar en persons tillstånd kan man vända sig till trafikkontoret och säga att det här tillståndet är stulet. Tillståndet knyts till en bil, så den som stjälar det kan ändå inte parkera gratis. Tillståndet som ligger i rutan ger inte rätt till att parkera gratis i sig. Det ger däremot vissa rättigheter att stå längre, och om man har det här registret kan man också se i datorn att tillståndet är stulet. Det är en stor fördel.

Med de här tillstånden och det system vi inför blir vi av med de stulna tillstånden och de utländska tillstånden som är ogiltiga. De eventuella utländska tillstånden som är giltiga får den här dispensen precis som alla andra: För 42 kronor i månaden får man stå på Stockholms gator i princip överallt.

Anförande nr 205

Borgarrådet B r i n c k (M): Enligt Jan Valeskog här för en stund sedan kan man registrera hur många bilar som helst – 30-40 stycken. Hur går det ihop med det Daniel Helldén säger om att det här är sättet att stävja handeln med stulna tillstånd?

Anförande nr 206

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det är självklart så att om man har ett handikapptillstånd och på något vis skulle vilja utnyttja det på ett falskt sätt så finns det möjligheter. Alla system kan inte lösa allt.

När det gäller de utländska tillstånden finns däremot inte den möjligheten. Man måste visa upp att man har rätt till tillstånden. Man måste visa att det här fungerar, så detta kommer att lösa de problem som vi har i dag.

Anförande nr 207

R i c k a r d W a l l (-): Jag hade en hel lång lista på brister i konsekvensanalysen, men nu vet jag inte: Allt det där kanske finns i de underlagsrapporter man hade haft i trafiknämnden.

Jag måste ändå spinna vidare på de 26 kronorna. Utgångsläget i dag är att man betalar 26 kronor i den röda zonen. I Skärholmen och Sättra betalar man ingenting. Då tänker vi på de människor som bor i Sättra. De har valet att åka bil eller ta kollektivtrafiken in till sin arbetsplats och i så fall parkera i röd zon.

Det är situationen i dag. De parkerar gratis, men de betalar om de måste åka in till sin arbetsplats.

Nu ska de här 26 kronorna vara oförändrade, men man ska lägga på parkeringsavgift i Sättra och Bredäng. Då är frågan: Vilka incitament ger nu den här förändringen för dessa bilister att ta bilen till stan?

Spontant tänker jag mig att nej, incitamenten är nog snarare tvärtom: När det kostar pengar att stå parkerad i Sättra så kommer man att ta bilen därifrån och så åka med den till stan, eftersom det inte har skett någon prishöjning där. Spontant tänker man så. Jag utgår från att en del av syftet med den här parkeringsstrategin även är att få bort inpendling på morgonen. Det här går liksom inte riktigt ihop för mig.

En annan sak som heller inte riktigt går ihop för mig handlar om hur man får bort de falska handikapptillstånden. Nu måste man gå till trafikkontoret och visa upp och bevisa och så vidare. Vi kan köpa att man löser problemet på så sätt.

Däremot förstår jag inte varför det med matematiskt tvingande logik måste kosta pengar. Kan inte den som vill ha sitt handikapptillstånd gå till trafikkontoret och göra hela den här processen *utan* att betala pengar? Daniel Helldén och Jan Valeskog presenterar det som om man *måste* betala för det, annars händer det någonting jättekonstigt. Det är min andra fråga.

Avslutningsvis vill jag bara för tydlighetens säga, för dem som inte har förstått det: En amanuens och en forskningsassistent är inte samma sak.

Anförande nr 208

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag vet inte var det här med amanuens och forskningsassistent kom in någonstans.

När det gäller avgifterna i Sättra och Bredäng sägs i den plan som vi har ritat upp att Sättra och Bredäng skulle få en avgift på 5 kronor i timmen om man parkerar där. I

den röda zonen i innerstaden kostar det 26 kronor i timmen. Det är en ganska stor diskrepans däremellan. Sannolikheten att man både skulle ta bilen för att betala 21 kronor extra i innerstaden och dessutom betala en trängselavgift för detta både när du åker in och ut tror jag är liten.

Sätra och Bredäng får dessutom ingen avgift nu, utan det är någonting som man ska titta på längre fram. Först ska vi se på effekterna och så vidare.

Anförande nr 209

R i c k a r d W a l l (-): I dag har vi ett visst inflöde av bilister på morgnarna från Sätra, Bredäng och så vidare, in till stan. Det är ett resultat av rådande prissituation, det vill säga hur mycket det kostar att åka bil. Bilisterna väger in trängselskatter, sin bekvämlighet och så vidare. Man tar hänsyn till parkeringen – 26 kronor – och man tar hänsyn till vad det kostar just nu, och så får man ett jämviktstillstånd.

Då hävdar jag återigen att om man höjer parkeringsavgiften till 5 kronor i timmen och man är borta i tio timmar så handlar det om 50 kronor om dagen multiplicerad med 20. Det är i alla fall 1 000 spänn i månaden. Då hävdar jag att det påverkar jämvikten som vi har i dag, och den jämvikten kommer att påverkas på det sättet att fler kommer att ta sin bil in till staden. Fler kommer att göra det – det hävdar jag.

Jag yrkar på en återremiss och ansluter mig till Liberalernas motivering, och så hoppas jag att vi kan fortsätta diskussionen då, för jag har massor att säga!